

RINDALSHOLT PER-ARNE

ERLEND S V 21
OSLO 6

Returadresse:
Norsk Sjakkblad
Boks 104 Blindern
OSLO 3

RRA 1 AB Bates

Frank og Alf: - "ingen drikk kan erstatte melk"!

Frank og Alf Hansen - gullguttene i roing - vet hvor viktig det er å bygge formen på et sunt kosthold. Med melk til brødmåltidene utnyttes proteinet i brødet bedre. Melk inneholder dessuten viktige stoffer som vitaminer, kalsium og andre mineraler. Melk er ett av våre mest allsidige sammensatte produkter. Dette er spesielt viktig for enhver idrettsmann som vil holde formen og trene mot nye mål.

Bare naturen kan lage melk.

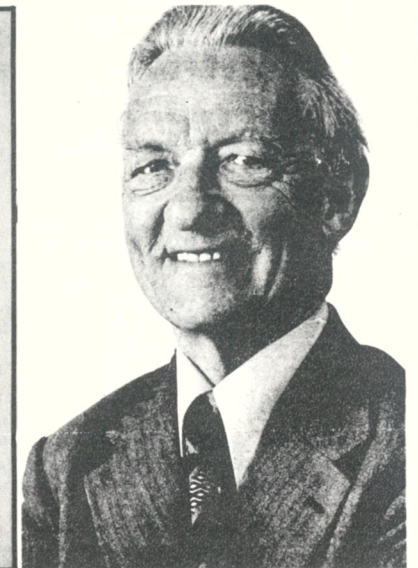
NORSK SJAKKBLAD

MORGENAVISEN Fredag 15. april 1977.

lokalt 9

Slik holder man seg ung over «pensjonistalderen»

**Sjakk for
hjernen —
friluftsliv
for kroppen**

... mener byens sprekeste 75-åring

4

September

1977

**Portrettintervju med
Kavlie-Jørgensen side 53**

NORSK SJAKKBLAD

Boks 104 Blindern Oslo 3

Redaktør: Øystein Brekke

Redaksjonssekretær:
Johs.R.Kjeken

Forretningsfører:
Arnold J.Eikrem

Medarbeidere:
Tormod Fyri
Tor Arne Hauge
Knut Jøran Helmers
Henning W.Hermansen
Ragnar Hoen
Svein Johannessen IM
Jacob Kjelstrup
Svein G.Myreng
Eivind Poulsson
Øystein Sande

Medlemsblad for Norges
Sjakkforbund.

Abonnementspris 1977 for
ikke medlemmer: kr. 38,-.
Innbetales til NSF.

Norges Sjakkforbund

Boks 795 7001 Trondheim

President: Arnold J.Eikrem
Tlf. privat: (075) 26 154
Tlf. (075) 24 387 / 23 609
Postgiro: 12.474
Bankgiro: 8601.2395029

Norges Sjakkforbunds Ungdom

Formann: Trygve Waage
Åsengt. 4D, Oslo 4
Tlf. privat: (02) 15 47 39

September

Dette er i grunnen et spesialnummer om NM og Bergen. Vi hadde tenkt at det skulle kommet ut flere uker tidligere, men slik gikk det ikke.

Nå skyldes ikke dette latskap fra redaksjonenes side, men heller det at vi ubevisst stiller kravene for høyt. Når vi har skrevet og arbeidet en stund, blir det bare altfor mange sider. Redaktøren må skjerpe seg. Men det er ikke så lett når militære plikter stjeler 42½ time av hver uke og mye av overskuddet. Rent bortsett fra det har vi arbeidet på spreng. Likevel har vi altså kommet fram til midten av september før vi avslutter. Så vi kan ikke annet enn håpe at det som kom sent, også kom godt, og at det likevel blir lest.

Det skal bli to nummer til før jul. Nr.5 dukker forhåpentligvis opp i postkassene tidlig i november. Den som overlever får se.

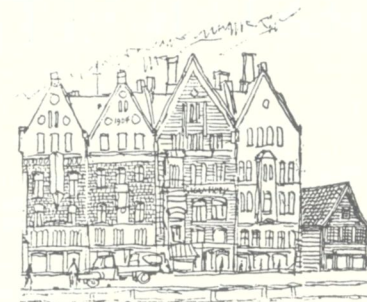
INNHold

NM i Bergen	3
Mester elite	4
Mester kandidat	16
Mester	20
Klasse 1	24
Klasse 2	28
Veteran	31
"Førsteraden"	33
Junior A	41
Junior B	46
NSF's kongress	49
Litteratur	51
Mennesker i norsk sjakk V Oluf Kavlie-Jørgensen	53
Norges Grand Prix 1977/78	61
Sandefjord Park Cup	61
Tiller spiller og forteller	63
Et gullkantet poeng	64
Ernst Rojahn til minne	66
NSF's rankingliste pr. 5/9-77	69
Turneringsinformasjon	70

BENYTT SJAKKUTSALGET!

LANDSTURNERINGA 1977

Fin uke i Bergen

Bergen by og værgudene viste seg fra sin aller blideste side i dagene 8-16 juli, da årets NM i sjakk ble spilt på Laksevåg gymnas. Det ser nesten ut til å være en ufravikelig regel med strålende godvær i NM-uka, så det er nesten arrangørens viktigste oppgave å finne fram til et kjølig spillelokale. Det hadde Bergens Schakkklub klart. Og aulaen på Laksevåg gymnas var dessuten en stilig ramme omkring mesterskapet. Elite-, kandidat og veteranlassen spilte oppe på (for?) galleriet.

Bergens Schakkklub markerte sitt 75-årsjubileum ved å arrangere Landsturneringen, og den gamle storklubben på Vestlandet så det som en naturlig prestisjesak å ordne alt på egenhånd, uten bistand fra Norges Sjakkforbunds "ekspertise". Dette var sikkert en ekstra inspirasjon. Med Håkon Eiken og Hallstein Vårdal i spissen var det gjort et godt forarbeid for å sikre at ingenting skulle klikke.

En ekstra finesse var dataprogrammet som satte opp rundene etter det "Nordiske" Sveitersystemet. EDB-operatøren Rolf Manne (far til nr.2 i lilleputtklassen) hadde en nøkkelfunksjon i den lydløst, men effektivt arbeidende arrangementsstaben. Denne besto, foruten Eiken og Vårdal, også av Ronny Nielsen, Eivind Stensholt, Asbjørn Nordanger (som dessuten spilte i klasse 1) og nestoren Oluf Kavlie-Jørgen-

sen. Daglige bulletiner var bra, men det kunne kanskje vært noen flere partier (og mer representative) fra lavere klasser enn Mester Elite. Bulletinen kom lynraskt etter siste runde, men dessverre uten resultatlister. Det kan være hyggelig å vite hvilken plass man har kommet på. Redaksjonen har fått urimelig mange slike spørsmål etter NM.

Det samlede deltagertallet i Bergen på 330 må sies å ha vært normalt, på bakgrunn av den store turneringsaktiviteten i Norge.

Eliteklassen var jevnt bra. Det er nok lite realistisk å regne med noe NM, i hvertfall utenfor Oslo, med tilnærmet samtlige toppspillere på plass. Vi kan godt forstå at en elitespiller velger å spille en landskamp eller internasjonal turnering i stedet. Og også sjakkspillere er som kjent tvunget til å foreta økonomiske og sosiale prioriteringer.

Sportslig sett har vi inntrykk av at årets mesterskap lå på det normale, eller kanskje litt i overkant. Bredden begynner å bli bedre i norsk sjakk. F.eks. sier 42 deltagere i Junior A noe om bedre tilvekst av de yngre år-ganger. Og lilleputtklassen var kvalitetsmessig sterkere enn noen gang.

Når det gjelder det aktuelle spørsmålet om hvordan spillere fra de ulike landsdeler opplevde landsturneringen i Bergen 1977, antar vi at det finnes like mange svar som deltagere. Det kunne også ha noe med poenghøsten å gjøre.

MESTER ELITE

ved ØB

Et kjemperesultat

Fjorårsmesteren Knut Jøran Helmers (20) har lagt flere alen til sin vekst som sjakkspiller i løpet av det siste året.

I Harstad tok han 6½ poeng av 9 og var i hardt vær i flere partier. Dette til tross for at deltagelsen lignet en kandidatklasse.

I Bergen tok han 9 poeng av 11, spilte med en overbevisende tyngde og stabilitet og la et atskillig sterkere felt bak seg. Av de fire remisene han avga, var det tre fredelige åpningsvurderinger i jevne stillinger. Den fjerde kom mot Stein Jensen, som (med hvit) forsvarte seg utmerket og noenlunde holdt balansen. I de øvrige sju partiene hentet han hjem hele poenget med sitt karakteristisk aktive posisjonsspill. Poengmessig var turneringen jevn underveis, men i det lange løp var det ingen som kunne henge med i et slikt tempo. Heller ikke forhåndsfavoritten, IM Øgaard, som spilte to ekstra remiser og i tillegg sto til tap mot Sverre Heim i siste runde.

Den som også bet godt fra seg, var mesteren fra 1965 og 68, Arne Vinje Gulbrandsen. Men han fikk forferdelig bank av Helmers i "finalen" i 8. runde. Gulbrand spiller vel strengt tatt i overkant dristig med svart, og får der problemer med scoren mot de riktig gode eller teori kyndige.

Det var med andre ord et høyst for-tjent mesterskap til Helmers, men vi

vil ikke legge skjul på at det var en smule overraskende på bakgrunn av den svake innsatsen i Oslomesterskapet. Men han hadde forberedt seg grundig til NM, både teoretisk og mentalt, og var innstilt på en fandenivoldsk innsats for å forsvare tittelen. Det viste seg å være den rette oppskriften. Nå er det å håpe at han får skikkelig internasjonal matching med anledning til å prøve seg på IM-tittelen. Den er så avgjort innen rekkevidde.

Over til utviklingen runde for runde. Norgesmesteren kommenterer her fire av sine egne partier.

1. RUNDE

Semakoff - Gulbrandsen	0 - 1
Ulrichsen - Jensen	1 - 0
Tiller - Harestad	1 - 1
Helmers - Øgaard	1 - 1
Ofstad - Johnsen	1 - 0
Heim - Hjertenes	1 - 0

Publikum var litt uheldig med treknin-gen, idet Øgaard og Helmers møttes alt i 1. runde.

Hvit: Helmers
Svart: Øgaard

ENGELSK
1 c4 Sf6 2 Sc3 e5 3 Sf3 Sc6 4 e3 Lb4 5 Dc2 Lxc3 6 Dxc3 De7

Og det var det eneste halve poenget Helmers ga slipp på med hvit i dette mesterskapet!

2. RUNDE

Øgaard - Hjertenes	1 - 0
Helmers - Tiller	1 - 0
Jensen - Semakoff	0 - 1
Johnsen - Ulrichsen	1 - 0
Harestad - Ofstad	1 - 0
Gulbrandsen - Heim	1 - 0

Hvit: Helmers
Svart: Tiller

KONGEINDISK
1 d4 Sf6 2 c4 g6 3 Sc3 Lg7 4 e4 0-0 5 Le2 d6 6 f4

Jeg følte meg forpliktet til å velge en skarp variant etter det harde partiet mot Øgaard.
6 - c5!

Det beste! Tor Kristiansen spilte det svakere 6 - e5 mot meg i Oslomesterskapet - og vant.

7 d5 e6
Som ventet. Ellers er også 7 - b5 spillbart.
8 Sf3 exd5 9 cxd5 Te8!

Det sterkeste. I telelandskampen mot Sverige spilte Dan Hansson 9 - b5. Det fulgte 10 e5 dxe5 11 fxe5 Sg4 12 Lg5 (12 Lf4!?) Db6 13 0-0 Sxe5! 14 Le7 med fordel til hvit. Ellers er også 9 - Lg4?! spilt.

10 e5! dxe5 11 fxe5 Sg4 12 Lg5!
Andre muligheter er 12 e6! eller 12 0-0(!), i begge tilfeller med uklart spill.
12 - f6?

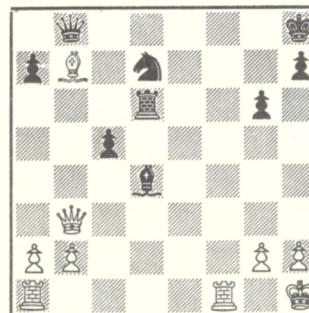
Bedre er 12 - Db6.
13 exf6 Lxf6 14 Lf4!

Tiller hadde ventet det "teoretiske" 14 d3!?

14 - Se3 15 Lxe3 Txe3 16 0-0! Lg4 17 d6! Lxf3 18 Lxf3 Ld4 19 Kh1 Sd7

På 19 - Sc6 følger 20 Db3+ fulgt av Dxb7 og vinner.

20 Sd5! Te6 21 Sc7 Txd6 22 Sxa8 Dxa8 23 Db3+ Kh8! 24 Lxb7 Db8

25 Df7!

Et trekk som fullstendig lammer det svarte spill. På 25 - Sf6 kan følge 26 Tael Td7 27 Txf6!! og på 25 - Dxb7 følger også 26 Tael.

25 - Se5 26 De7

Truer 27 Tf8+.

26 - Td8 27 Df6+ Kg8 28 De6+ Kg7 29

Df6+ Kg8 30 Ld5+ Txd5 31 De6+ Kh8! 32

Dxd5 Sg4 33 g3 Se3 34 Df3 Sxf1 35 Txf1

Lxb2??

En bukk i tapt stilling.

36 Tbl c4

1 - 0

På grunn av 37 Txb2.

(Kommentarer: KJH.)

3. RUNDE

Semakoff - Johnsen	0 - 1
Hjertenes - Gulbrandsen	1 - 0
Ofstad - Helmers	1 - 1
Tiller - Øgaard	1 - 1
Ulrichsen - Harestad	1 - 0
Heim - Jensen	1 - 0

Gunnar Johnsen overraskende opp i ledelsen med en noe heldig seier over Semakoff, som hadde en turnering hvor svært lite klaffet.

Etter 3 runder: Johnsen 2½, Helmers, Øgaard, Gulbrandsen, Heim og Ulrichsen 2, Harestad 1½, Ofstad, Tiller, Hjertenes og Semakoff 1, Jensen 0

Gulbrandsen var den eneste som vant de to første partiene. Men nå fikk han en leksjon av Øystein Hjertenes, som på sin side hadde tapt de to første rundene. Vi vil mene at Gulbrandsen foretar en feilvurdering når han går inn i skarpe prøyssiske varianter mot en teoretiker som Hjertenes.

Med Encyclopedia C som kilde har vi forsynt partiet med noen teoretiske anmerkninger.

Hvit: Hjertenes
Svart: Gulbrandsen

PRØYSSISK

1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lc4 Sf6 4 d4 exd4 5 0-0 Sxe4

5 - Lc5 6 e5 d5 innleder det enda mer kompliserte Max Lange-angrepet, men

det er bare en enda større Hjertenes-spesialitet.

6 Tel d5 7 Sc3

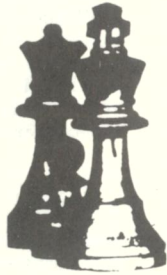
7 Lxd5 Dxd5 8 Sc3 innleder en annen og ifølge teorien omtrent likeverdig va-

NORGESMESTERSKAPET 1977

8 - 16 JULI

1	Knut J. Helmers Stjernen	2359	x ½ 1 1 1 1 ½ 1 ½ 1 ½ 1	9
2	Leif Øgaard OSS	2480	½ x ½ 1 ½ 1 ½ ½ 1 ½ 1 1	8
3	Arne V. Gulbrandsen Fischer	2350	0 ½ x ½ 1 1 1 ½ 0 1 1 1	7½
4	Jarl H. Ulrichsen ASKO	2347	0 0 ½ x 0 0 1 1 1 1 1 1	6½
5	Sverre Heim Tønsberg	2414	0 ½ 0 1 x ½ 0 0 1 1 1 1	6
6	Gunnar Johnsen Kirkenes	2283	0 0 0 1 ½ x ½ 1 1 ½ ½ 1	6
7	Per Ofstad Fredrikstad	2277	½ ½ 0 0 1 ½ x ½ ½ 0 ½ ½	4½
8	Bjørn Tiller OSS	2295	0 ½ ½ 0 1 0 ½ x ½ ½ ½ ½	4½
9	Øystein Hjertenes Florø	2275	½ 0 1 0 0 0 ½ ½ x ½ ½ ½	4
10	Thor Geir Harestad ASKO	2206	0 ½ 0 0 0 ½ 1 ½ ½ x ½ ½	4
11	Stein Jensen Harstad	2292	½ 0 0 0 0 ½ ½ ½ ½ ½ x 0	3
12	Aleks Semakoff OSS	2215	0 0 0 0 0 0 ½ ½ ½ ½ 1 x	3

Sjakkfolk trekker

TIL

Odd Gleditsch

3201 SANDEFJORD

Kongens gate 6
Tif. 67 230

Drønningensgate 3
Tif. 61 226

FOR
MALERVARER – TAPETER
TEPPER OG GULVBELEGG

riant. Var det denne Gulbrandsen var forberedt på?

7 - dxc4

Mulig var også 7 - dxc3 8 Lxd5 Le6 9 Lxe4 (men ikke 9 Txe4?? Se7) Lb4 10 b3 Dxd1 11 Txd1 h6 12 Lf4 La5 13 Se5 Sd8 14 Td3 c6 15 Tadm som i et postsjakkparti Podcerob-Hmeljncki 1953. Hvit har kompensasjon for bonden, men er det noe mer?

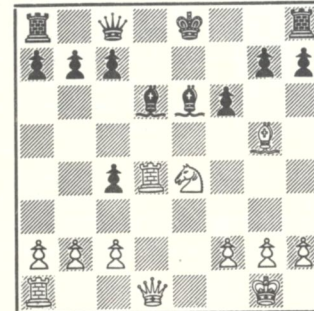
8 Txe4+ Le6

Mer nøyaktig synes å være 8 - Le7 9 Sxd4 f5 10 Tf4 0-0 11 Sxc6 Dxd1+ 12 Sxd1 bxc6 13 Txc4 Ld6 14 Sc3 (14 Txc6?! Lb7 15 Tc3 Tae8 16 Te3 f4!) c5, og det svarte løperparet er ikke ufarlig. (Etter 15 Lf4 Le6 16 Ta4 Ld7 17 Tc4 Le6 er det duket for remis.) 9 Sxd4 Sxd4 10 Txd4 Dc8

Teorien anbefaler 10 - Ld6 som det minste onde, men etter 11 Lf4 0-0 12 Lxd6 cxd6 13 Txd6 De7 14 Dd4! har hvit en fordel.

11 Lg5 Ld6 12 Se4 f6

Tidsforbruket avslører problemer: Hvit 0.17 Svart 1.02. På 12 - 0-0 angir teoribibelen 13 Sf6+ gxf6 14 Lxf6 med avgjørende fordel (Canal-Johner, Trieste 1923). Hvit truer Dh5 og stygging, men etter 14 - Le5! 15 Lxe5 f6 ser det ut til at svart kan leve videre?!

13 Lxf6 gxf6 14 Txd6 f5 15 Dh5+ Lf7

Nå innleder Hjertenes en prikkfri avslutning. Det finnes ingen vei ut av kongeangrepet.

16 Sf6+ Ke7 17 Te1+ Kxd6 18 Dxf7 Kc5 19 Dd5+ Kb6 20 Sd7+ Ka6 21 Dxc4+ b5 22 Te6+ 1-0

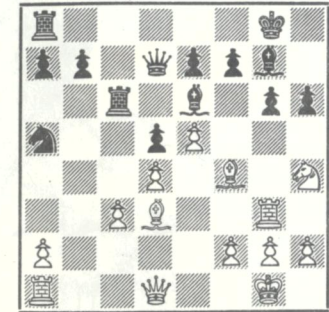
Hvit: Heim

Svart: Jensen

SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 Sc6 3 Lb5 g6 4 0-0 Lg7 5

Te1 Sf6 6 c3 0-0 7 d4 cxd4 8 cxd4 d5 9 e5 Se4 10 Sc3 Sxc3 11 bxc3 Sa5 12 Lg5 h6 13 Lf4 Lf5 14 Sh4 Le6 15 Ld3 Dd7 16 Te3 Tfc8 17 Tg3 Tc6

18 Lxh6 Lxh6 19 Dh5

1-0

4. RUNDE

Øgaard - Gulbrandsen
Helmers - Ulrichsen
Johnsen - Heim
Harestad - Semakoff
Jensen - Hjertenes
Tiller - Ofstad

1-1
1-0
1-1
1-1
1-1
1-1

Helmers vinner duellen med sin gamle klubbkamerat Ulrichsen, et parti som han karakteriserer som sitt vanskeligste i NM. Med dette innhenter han også Gunnar Johnsen, som har merkelig fredelige hensikter og tar remis med bonde over mot Heim. Eller er det overdreven respekt?

Ellers spiller Tiller og Ofstad et underlig, men visstnok ikke usaklig parti med materiell ubalanse. Men likevel remis.

Toppmøtet mellom Øgaard og Gulbrand er et kampparti, hvor sistnevnte (faktisk) er nærmest seieren.

Hvit: Helmerts

Svart: Ulrichsen

KATALANSK

1 d4 d5 2 c4 e6 3 Sf3 Sf6 4 g3

Til ære for Olaf Barda og Erling Myhre. Etter å ha sett noen gamle partier av disse er min interesse for systemet blitt vakt.

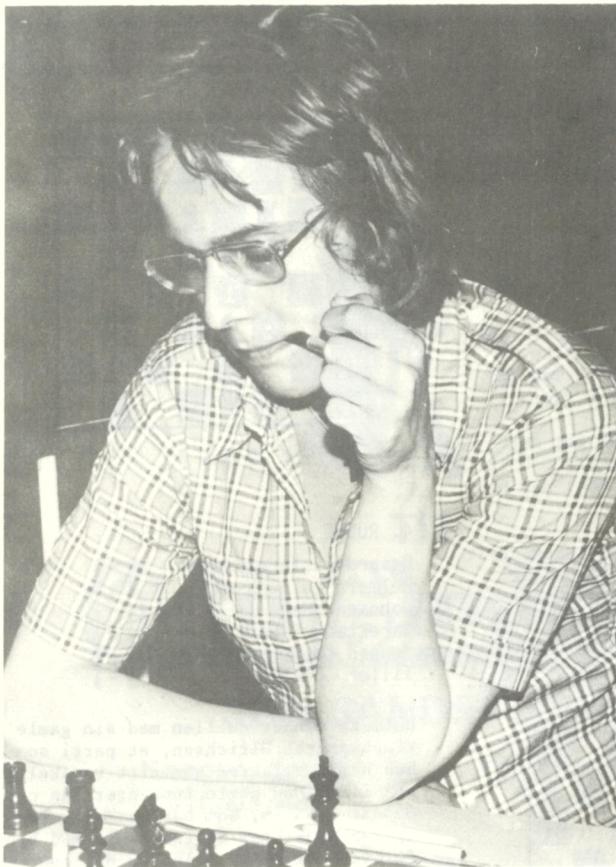
4 - Le7 5 Lg2 0-0 6 0-0 Sbd7

Denne stillingen hadde jeg som svart mot Ulrichsen på Blindern i 1975.

7 Dc2! dxc4

Harestad spilte mot Gulbrandsen det

Norgesmesteren Helmers er født 7/2-57. Alt i 1971 ble han nesten juniormester, året etter vant han som ventet. Helmers hadde ingen direkte suksess med elite debuten i 1975, men i Harstad i fjor ble det NM-trofé for 19-åringen. I år viste han enda bedre takter og holdt IM Øgaard bak seg i sammenkomsten.

solide og etter min mening bedre 7-c6.
8 Dxc4 c6

Et litt passivt trekk med ideen å gjennomføre e5. En annen ide er 8-a6.
9 Dc2 Dc7 10 Lf4 Ld6 11 Lxd6 Dxd6 12 Sc3 e5 13 Tad1! exd4 14 Sxd4!?

Et skarpt trekk med ideen å utnytte majoriteten på kongefløyen med e4, f4 og e5. Men 14 Txd4 fulgt av Tfd1 gir hvit stor posisjonsfordel og er kanskje objektivt sett bedre.
14 - De5! 15 h3!

15 e4 er svakt pga. 15 - Dh5 16 h3 Se5! Med den rekkefølgen hvit nå benytter kan svart ikke få oppstillingen Se5 og Dh5. Svart er nå i "trekkvang". På - 15 Dh5 følger 16 g4!
15 - Sb6 16 e4

Med trusselen 17 f4.

16 - Dh5 17 g4 Lxg4

Hvis svart ikke ofrer, kan hvit fort-

sette på sin plan med f4 og pågang av bøndene.

18 hxg4 Sxg4 19 Tfel!?

En annen mulighet var 19 Sf3 Sc4 20

Dcl! Sce5 21 Df4.

19 - Sc4 20 Td3!

Innleder en sterk manøver.

20 - Dh2+ 21 Kf1 Tad8! 22 Sf3 Df4

Svart truer nå forskjellige ting.

Bl.a. kan en springersjakk på d2 være effektiv.

23 Se2!!

Poenget med 20 Td3.

23 - Dxe4!

Det finnes mye fikst i stillingen, men f.eks. 23 - De3 møtes med 24 Sc1! og vinner.

24 Sed4 Dd5

For å dekke Sc4, som nå er i store vanskeligheter.

25 Kg1!

Hvit truer nå 26 Se5.

25 - Tfe8! 26 Ted1

Truer 27 Sb3.

26 - Tc8?

Dette er det samme som å gi opp. Et forsøk var 26 - Sce5, men da følger 27 Sg5 Dd6! 28 Sf5 Df6 29 Txd8 Txd8 30 Se7+ og vinner.
27 Sh2

Bemerk hvits 25. trekk.

27 - Dg5 28 Sdf3 Sge3 29 fxe3 Sxe3 30 Sxg5 Sxc2 31 Lh3 Tb8 32 Td7 Tf8 33 Tf1 Se3

Ulrichsen fører nå alle styrker til kongefløyen.

34 Tlxf7 Txf7 35 Sxf7 Sd5

Den nærmer seg.

36 Sd6 Sf6

Endelig!

37 Le6+ Kh8 38 Te7 h5

Angrep!

39 Sf3 Kh7 40 Sf5 a5

På begge fløyer og oppgitt. 1-0
(Kommentarer: KJH.)

Hvit: Tiller

Svart: Ofstad

SPANSK

1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lb5 d6 4 d4 exd4
5 Sxd4 Ld7 6 Sc3 g6 7 Le3 Sge7
8 Lg5 Lg7 9 Sd5 Sxd4 10 Lxe7 Dxe7 11
Sxe7 Lxb5 12 Sd5 0-0-0 13 c4 Lxc4 14
Tc1 Lxd5 15 exd5 The8+ 16 Kf1 Te2 17
Tc4 Txb2 18 g3 Sf5 19 Tc2 Tb5 20 a4
Tc5 21 Td2 Lh6 22 Tc2 Lg7 ½ - ½

5. RUNDE

Heim - Harestad 1-0

Ofstad - Øgaard ½ - ½

Hjertenes - Johnsen 0-1

Semakoff - Helmers 0-1

Ulrichsen - Tiller 1-0

Gulbrandsen - Jensen 1-0

Johnsen når maktens høyder ved å vinne posisjonelt over Hjertenes. Men Helmers holder følge. Han er nådeløs mot Semakoff.

Hvit: Hjertenes

Svart: Johnsen

SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 g6 3 d4 Lg7 4 dxc5 Da5+
5 c3 Dxc5 6 Le3 Dc7 7 Sd4 a6 8 c4 d6 9
Le2 Sf6 10 Sc3 e6 11 Dd2 0-0 12 Lh6
Td8 13 Lxg7 Kxg7 14 Tc1 Sc6 15 0-0
Sxd4 16 Dxd4 e5 17 Dd3 Le6 18 Tfd1 Db6
19 b3 Tac8 20 Dg3 Da5 21 Td3 b5 22
cxb5 axb5 23 De3 b4 24 Sa4 Txc1+ 25

Dxc1 Sxe4 26 Lf3 Sf6 27 Te3 Tc8 28 Dd1
Ld5 29 Dd2 Lxf3 30 Txf3 Se4 31 Dd1 Dd5
32 Td3 Dxd3 33 Dxd3 Tc1+ 34 Df1 Txf1+
35 Kxf1 Kf6 36 Sb2 Sc3 37 Ke1 Sxa2 38
Kd2 Ke6 39 Kc2 Sc3 40 Sd3 Sd5 0-1

6. RUNDE

Helmers - Heim 1-0

Ofstad - Ulrichsen 0-1

Tiller - Semakoff ½ - ½

Øgaard - Jensen 1-0

Johnsen - Gulbrandsen 0-1

Harestad - Hjertenes ½ - ½

Nord-Norges framgangsrike representant blir stanset av fighteren Gulbrandsen, som sant nok spiller dubiøst i åpningen. Men når Johnsen ikke finner de beste trekkene, blir han spilt av brettet.

Helmers tar ledelsen ved å sjakke i hjel Heim i et teoretisk interessant (!?), men langt fra feilfritt parti. Heim spaserer inn i Helmers' teoriartikkel fra Norsk Sjakkblad, men nekter å følge anbefalingen 7 - a5, og får heller ingen fullgod stilling. 14 Ta7! er en forsterkning av spillet til Helmers. (Som en finesse: Det var Helmers som selv hoppet ut av artikkelen, se side 43 i NSb 2/77. Istf. 9 h3 spilte Shamkovitch 9 Tel mot Tringov i Leninograd 1967.)

Ulrichsen vinner mange av sine poeng på utpekulerte taktiske detaljer, og Ofstad synes han ser noe...

Hvit: Gunnar Johnsen

Svart: Arne Vinje Gulbrandsen

PIRC

1 e4 g6 2 d4 Lg7 3 Sc3 d6 4 Le3 c6 5
a4 Da5 6 Dd2 b5

Jeg hadde ikke sett hvits svar.

7 b4 Dc7

Antagelig var 7 - Dxb4 8 axb5 cxb5 svarts beste svar, f.eks. 9 Sxb5 Db2! eller 9 Sd5 Db2 10 Lxb5+ Ld7 11 Lxd7+ Sxd7 12 Da5 Tc8.
8 axb5 cxb5 9 Sd5

9 Lxb5+ Ld7 10 Le2 eller Ld3 bør være en god variant for hvit. Jeg tror hvit skal beholde sin hvite løper.

9 - Db7 10 Lxb5+ Ld7 11 Lxd7+ Sxd7 12 Dc3 Tb8

Et taktisk godt trekk som gir hvit mulighet til å velge feil variant. På 12 - Tc8 følger 13 Txa7.

13 Sc7+

Hvit trår feil. Gevinstsjanser gav 13

Dc7 Dxc7 14 Sxc7+ Kd8 15 Sa6 Tc8 16 Kd2 f5 eller 15 Txa7 Txb4 16 Sd5. 13 - Kf8 14 Sa6 Tc8 15 Dd3 f5
Hvit må gi tilbake bonde pga. dronningstrussel mot g2.
16 f3 fxe4 17 fxe4 Sgf6 18 Sf3 Dxe4 19 Dxe4 Sxe4

Hvit har nå en vanskelig stilling. Svak bondestilling på dronningfløyen og en deplassert springer på a6.
20 0-0 Sdf6 21 Ta2

Herved får svart opp sin idealstilling med springere på c3 og d5. Men hva skal hvit spille? Kanskje var 21 Sg5 Sxg5 22 Lxg5 Txc2 23 b5 en brukbar mulighet.

21 - Sc3 22 Tb2 Ke8 23 Te1 Sfd5 24 Lf2 Kd7 25 b5 Tc4

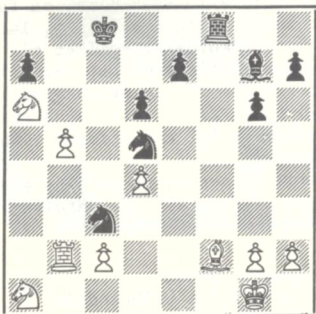
Springeren på a6 skal holdes ute!
26 Sd2 Ta4

26 - Txd4 vinner bonde, men svart foretrekker å holde presset på hvit.
27 Sb3 Kc8

Forhindrer Sc5.
28 Ta1?

I pressede stillinger med dårlig tid er det vanskelig å unngå feiltrekk.

28 - Txa1 29 Sxa1 Tf8

En artig stilling! Hvits brikker er håpløst deplassert, og det finnes ikke forsvar.

30 Tb3 Lxd4

0 - 1

(Kommentarer: A.V.Gulbrandsen)

Hvit: Helmers

Svart: Heim

PIRC

1 d4 g6 2 e4 Lg7 3 Sf3 d6 4 Le2 Sf6 5 Sc3 0-0 6 0-0 c6 7 a4 Dc7 8 a5 Sbd7 9 h3 Tb8 10 Le3 b5 11 axb6ep axb6 12 d5 e5 13 dxc6 Dxc6 14 Lb5 Dc7 15 Ta4 Sc5 16 Tc4 Le6 17 Sd5 Dd8 18 Lg5 Lxd5 19 exd5 h6 20 Lc1 Se8 21 b4 Sc7 22 Lc6 b5 23 Th4 g5 24 bxc5 gxh4 25 cxd6 Dxd6 26 Sxh4 f5 27 Dh5 Sxd5 28 Lxd5+ Dxd5 29

BERGENS SCHAKKLUB 1902-1977

"Den 11. September 1902 samledes 10 herrer paa "Grand Cafe" som efter indbydelse av Dr. I.D.Irgens at stifte Bergens Schakklub. Indbyderen havde sørget for at klubben indtil videre kunde faa Lokaler i Logen "Den gode Hensigt", og blev Torsdagen bestemt til at være den ugentlige spilledag." I mange år drev man på et beskjedent plan, nærmest som en privatklubb.

Det store omslaget kom i 1917, da o.r.sakfører Finn Gundersen ble valgt til formann. (Han ble senere president i Norsk Schakforbund 1920-21.) Under Gundersens ledelse ble det organisert faste klubbturneringer, og tallet på medlemmer steg jevnt. Ved klubbens høydepunkt i 1924 var det over 350! Man hevdet seg også bra i lagkamper mot "1911" og Christiania Schak-selskap.

Klubben har alltid vært blant de fremste i norsk sjakk, med en rekke utmerkede spillere. Men pussig nok har bare to av dem blitt norgesmestere - O.Kavlie-Jørgensen (1938) og Per Ofstad (1961), foruten at klubbens dronning, Sofie Synnevaag har tre NM for damer. Ofstad har to junior-NM og Håkon Eiken (formann i jubileumsåret) ett. Magne Følling var nr.2 i NM i 1970. Bergens Schakklub har også vunnet norgesmesterskapet for lag to ganger, i 1946 og 1967.

Av sterke spillere i mellomkrigstida må nevnes Konrad Salbu, Rolf Thunold, Thv. Modahl, Johs. Rasmussen og Leif Endresen. Klubbens dyktige formann i lang rekke år var Johs. Størdahl. Bergens Schakklub har stått som arrangør av Landsturneringen i årene 1921, 26, 32, 46, 67 og altså 77.

Mer om jubilaranten i vårt intervju med selve kongen i BS, Oluf Kavlie-Jørgensen.

Sxf5 De6 30 Sxh6+ Lxh6 31 Lxh6 Tf6 32 Lg5 Tg6 33 h4 Kg7 34 De2 Df5 35 Tb1 Tc6 36 Txb5 Txb5 37 Dxb5 Txc2 38 Db7+ Kh8 39 Db8+ Kg7 40 Da7+ Kg8 41 Db8+ Kg7 42 Db6 Kg8 43 Dd8+ Kg7 44 De7+ Kg6 45 f3 Df7 46 h5+ Kg7 47 Lf6+ Kg8 48 Dd8+ Df8 49 Dd5+ Df7 50 Da8+ Df8 51 Dd5+ Df7 52 Dxe5 Ta2 53 Db8+ Df8 54 Db3+ Df7 55 Db8+ Df8 56 Dg3+ 1 - 0

Hvit: Ofstad

Svart: Ulrichsen

SICLIANSK

1 e4 e6 2 d4 c5 3 Sf3 d5

Svart behandler åpningen uortodokst. Den startet som fransk, men har nå forvandlet seg til en sicilianer og der er 3 - d5 et tvilsomt trekk.

4 exd5 exd5 5 Lb5+ Sc6 6 0-0 Ld6 7 c4!

Et energisk trekk som gir svart problemer. Han kan vanskelig bytte i sentrum da hvits offiserspill lett blir overveldende. Best var derfor 7 - Sge7 for å forberede rokaden. Istedet følger sjablontrekket

7 - a6(?) 8 Lxc6

Hvit burde ha svart med et tilsvarende sjablontrekk 8 La4, og overlatt den videre tenkingen til sin motstander.
8 - bxc6 9 Te1+ Se7 10 dxc5 Lxc5 11 cxd5 cxd5 12 Dc2 La7

Dette er løperens beste felt. På 12 Lb4 eller Ld6 følger naturligvis dame-sjakken på henholdsvis a4 eller c6 med løpervinst, og på 12 - Lb6 er 13 Lg5 ubehagelig. Hvit kan nå vinne en bonde med 13 Dc6+ Ld7 14 Dxd5, men må da overlate initiativet til svart.

13 Lg5 f6 14 Le3 0-0

Stillingen har klarnet. Hvit har ikke fått noen direkte fordel ut av åpningen. Den isolerte svarte bonden på d5 kan være svak, men også fungere som operasjonsbasis i sentrum. Dessuten er svarts konge nå i skjul. Hvit tilbyr derfor remis etter sitt neste trekk, men får avslag.

15 Sd4 Dd6 16 Sc3 f5?!

Et tveegget trekk som visstnok truer 17 - f4, men som samtidig svekker e5. Hvit burde nå ha trukket 17 Sf3 og har da kanskje endog en liten fordel. Istedet får han øye på en kombinasjon, basert på at Se7 bare har en dekning.

Svart ser lenger og lager en motkombinasjon.

17 De2? f4! 18 Sdb5 axb5 19 Lxa7

Kombinasjonens poeng. Om straks 19

Sxb5, får svart en stor materiell

overvekt etter 19 - fxe3 20 Sxd6 exf2+

21 Khl fxelD+ etc. Nå kommer svarts dame og tårn inn i en gaffel, men...
19 - Txa7 20 Sxb5 Dg6! 21 Sxa7 f3 22 Df1 La6 0 - 1
Kommentarer ved Jarl H Ulrichsen.

Stillingen: Helmers 5, Gulbrandsen 4½, Øgaard, Johnsen og Ulrichsen 4, Heim 3½, Harestad 2½, Tiller, Ofstad, Hjertenes og Semakoff 2, Jensen ½

Dermed er feltet delt i de samme to delene som ved målpassering.

7. RUNDE

Ulrichsen - Øgaard	0 - 1
Gulbrandsen - Harestad	1 - 0
Semakoff - Ofstad	½ - ½
Heim - Tiller	0 - 1
Jensen - Johnsen	½ - ½
Hjertenes - Helmers	½ - ½

Ingen stor runde. Ulrichsen har liten suksess med Blackmar-Diemergambiten mot Øgaard. Det blir for mange svekkelser, og Øgaard vinner i motangrep. Heim roter seg helt bort i tidspøden mot Tiller og taper på tid. Helmers godtar poengdeling mot Hjertenes - med svart i den kjente c6-varianten i Pirc! Kanskje kommer det av at Hjertenes et par trekk tidligere hadde muligheten til å sikre seg en fordel. Men dermed benytter Gulbrandsen sjansen til å utligne stillingen i sammen- draget:

Hvit: Gulbrandsen

Svart: Harestad

KATALANSK

1 d4 Sf6 2 c4 e6 3 g3 d5 4 Lg2 Le7 5 Sf3 0-0 6 0-0 Sbd7 7 Dc2 c6 8 b3 Te8 9 Lb2 b6 10 Sc3 La6 11 Sd2 Tc8 12 e4 c5 13 exd5 cxd4 14 dxe6 fxe6 15 Sce4 Sc5 16 Sxc5 bxc5 17 Ta1 Db6 18 Lh3 Lf8 19 Te5 Tc7 20 Tfel Lc8 21 Sf3 g6 22 Sg5 Tc6 23 Lc1 Lg7 24 De2 h6 25 Sxe6 d3 26 Dxd3 Lxe6 27 Dxg6 Lf7 28 Txe8+ Sxe8 29 Txe8+ Lxe8 30 Dxe8+ Lf8 31 Lg2 Tf6 32 Lb2 Tf5 33 Le4 Tg5 34 h4 Tg7 35 Ld5+ Kh7 36 Dxf8 1 - 0

8. RUNDE

Ofstad - Heim	1 - 0
Øgaard - Johnsen	1 - 0
Harestad - Jensen	½ - ½
Tiller - Hjertenes	½ - ½

Nora Leverpostei

39% mindre fett enn andre hermetiske

-en god unnskyldning for å smøre tykt på

Mat ute og hjemme

Velkommen til

- Nyinnredede lokaler
- Nytt miljø
- Et hyggelig spisested

VI SERVERER HVER DAG:

- Middag
- Småretter
- Kaffe

Ølrett til middagsservering.

STEINAR'S KRO

GATEKJØKKEN

- Ta med PIZZA hjem.

Åpent kl. 14.30-22.30.

Lø. 11.30-22.30. Sø. 13-22.30.

AUSTADVN. 1. TLF. 81 14 75

Ulrichsen - Semakoff 1-0
Helmers - Gulbrandsen 1-0

Det viktige partiet Helmers - Gulbrandsen ble en posisjonell oppvisning av førstnevnte, muligjort av Gulbrandsens hjemmestrikkede åpningsspill.

Hvit: Helmers
Svart: Gulbrandsen

HOLLANDSK

1 d4 d5 2 c4 c6 3 Sf3 f5(?)

Etter min mening et svakt trekk.

4 cxd5! cxd5 5 Sc3 e6 6 Lf4 Ld6 7 e3! Lxf4?

Nå blir svarts etternøler på e6 blottlagt i e-linjen.

8 exf4 Sf6 9 Le2

På 9 Lb5+ følger Ld7!, og feltet d3 er reservert Sc3!

9 - 0-0 10 0-0 Sc6 11 Tc1 Ld7 12 Sa4! Tc8?

Her var 12 - b6 nødvendig, hvoretter hvit kan spille 13 Sc3! eller 13 b3! fulgt av Sb2-d3.

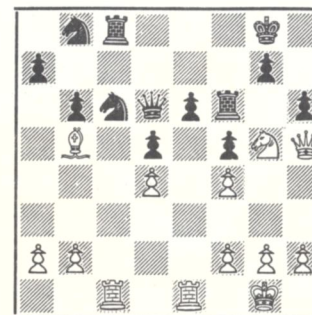
13 Sc5 b6 14 Sxd7!

Innleder en "tvangsmessig" trekkserie fra begge parter.

14 - Sxd7 15 Lb5 Sdb8 16 Te1 Dd6 17

Sg5 Tf6 18 Dh5 h6

På 18 - Th6 følger 19 Df7+.

19 Txe6 Dxf4? 20 Te8+! 1-0
På 20 - Tf8 kommer 21 Df7+ og på 20 - Txe8 21 Dxe8+ Tf8 22 Dxf8+ Kxf8 23 Se6+ og Sxf4.
(Kommentarer: KJH.)

Årets treskje?

I Batsfords sjakkårbok 1976/7 (som er anmeldt i vår litteraturspalte) finnes det et pinlig underholdende kapittel

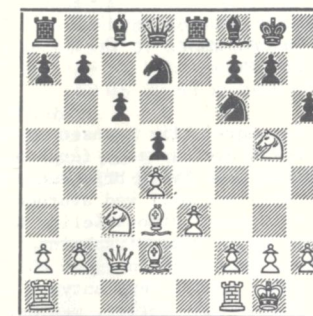
som heter "Disasters of the year". Her finnes det en lang rekke hårreisende partier på mellom 6 og 15 trekk, hvorav tre norske... Forfatterens innledningskommentar lyder: 'All the games given in this section are candidates for the wooden spoon of 1976'.

NM i Bergen brakte et parti som aspirerer meget sterkt til årets katastrofefpris, og vi bringer det uten vinnerens kommentarer!

Hvit: Ulrichsen
Svart: Semakoff

NIMZOINDISK

1 d4 Sf6 2 c4 e6 3 Sc3 Lb4 4 Ld2 0-0 5 e3 d5 6 cxd5 exd5 7 Ld3 Te8 8 Dc2 Sbd7 9 Sf3 c6 10 0-0 Lf8 11 Sg5 h6 1-0

Klokka ble stanset før hvit rakk å utføre 12 Lh7+.

9. RUNDE

Jensen - Helmers	1-1
Johnsen - Harestad	1-1
Gulbrandsen - Tiller	1-1
Semakoff - Øgaard	0-1
Heim - Ulrichsen	1-0
Hjertenes - Ofstad	1-1

Helmers må ta til takke med remis mot den nordnorske mesteren Stein Jensen som ellers har skuffet stort og ligger sist.

Øgaard tar sin tredje strake seier og spiller seg med det opp på siden av Helmers når det gjenstår to runder.

Hvit: Semakoff
Svart: Øgaard

DRÖNNINGBONDESPILL

1 d4 Sf6 2 Sc3 d5 3 Lg5 Lf5 4 e3 e6 5 Ld3 c6 6 Sge2 Le7 7 0-0 Sbd7 8 Sg3 Lg6 9 Lxg6 hxg6 10 Dd3 e5 11 f4 e4 12 Dd2

Sh5 13 Lxe7 Dxe7 14 Sxh5 Txh5 15 Sa4
 Dh4 16 h3 g5 17 Df2 g4 18 Dxd4 Txh4 19
 hxg4 Sf6 20 Kf2 Txg4 21 Th1 Ke7 22 Th3
 g5 23 fxg5 Txg5 24 Tg3 Sg4+ 25 Ke2 Th8
 26 Tf1 f5 27 Sc3 Kf6 28 Th3 Txh3 29
 gxh3 Sh2 30 Th1 Tg2+ 31 Kd1 Sf3 32 Se2
 Tf2 33 Sf4 Sxd4 34 Sxd5+ cxd5 35 exd4
 e3 36 Te1 Td2+ 37 Kc1 f4 0-1

Stillingen etter 9 runder:

Helmers og Øgaard 7, Gulbrandsen 6,
 Johnsen og Ulrichsen 5, Heim 4½, Tiller
 og Ofstad 4, Hjertenes og Harestad
 3½, Semakoff 2½, Jensen 2.

10. RUNDE

Ulrichsen - Hjertenes	1 - 0
Øgaard - Harestad	½ - ½
Helmers - Johnsen	1 - 0
Ofstad - Gulbrandsen	0 - 1
Tiller - Jensen	½ - ½
Semakoff - Heim	0 - 1

Øgaards frammarsj blir stanset av Harestad. Nokså overraskende får han ikke annet ut av de hvite brikkene enn et dødt tårnsluttspill ved avbrudd. Derimot er Helmers uimotståelig. Han spiller et smukt Nimzowitsch-inspirert parti (merk overgarderingen av e5) mot Johnsen. Noen bakspillere antydte at Helmers hadde stått dårlig, men det stemmer nok ikke. Se f.eks. hva som skjer når det taktiske spektaklet bryter løs. Norgesmesteren har regnet lengst.

Hvit: Helmers
 Svart: Johnsen

ENGELSK

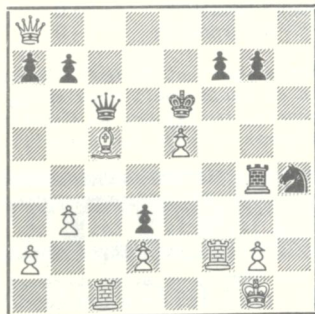
1 c4 Sf6 2 Sc3 e6 3 e4 d5 4 e5 Se4 5
 cxd5 exd5 6 Da4+ Sc6 7 Lb5 Ld7 8 Sf3
 Sc5 9 Df4 Se6 10 Dg3 h5 11 h4 Sce7 12
 0-0 d4 13 Lxd7+ Dxd7 14 Se4 Sf5 15 Dh2
 d3 16 b3 Th6 17 Lb2 Tg6 18 Seg5 Le7 19
 Tac1 Sxh4 20 Dxd4 Lxg5 21 Sxg5 Txg5 22
 f4 Tg4 23 Dxd5 Sd4 24 Dh8+ Ke7 25 La3+
 c5 26 Lxc5+ Ke6 27 Dxa8 Dc6 28 f5+
 Sxf5 29 Tf2 Sh4

SE DIAGRAM

30 La3 Txg2+ 31 Kh1! 1 - 0

11. RUNDE

Harestad - Helmers	0 - 1
Johnsen - Tiller	1 - 0
Gulbrandsen - Ulrichsen	½ - ½

Jensen - Ofstad
 Hjertenes - Semakoff
 Heim - Øgaard

1 - 0
 1 - 0
 1 - 0

Det blåser raskt mot norgesmesterskap for Helmers. Harestad spiller relativt svakt i åpningen og kommer avgjørende på defensiven.

Øgaard får på sin side problemer med en aggressiv Heim, som ser ut til å ha spilt seg i form i de siste rundene. Dessuten slo han Øgaard to ganger i 1975. Denne gang havner de i et originalt sluttspill, som leseren bør ta en titt på.

Hvit: Harestad

Svart: Helmers

DRONNINGINDISK

1 d4 Sf6 2 Sf3 e6 3 c4 b6 4 g3 Lb7 5
 Lg2 Le7 6 0-0 0-0 7 Sc3 Se4 8 Dc2 Sxc3
 9 Dxc3 c5!

Denne stillingen hadde jeg også i siste runde i forrige NM, da mot Øystein Sande, som spilte 10 Td1.
 10 Dc2?!

Truer 10 Sg5.

10 - Sc6 11 e3?

Bedre er f.eks. det skarpe 11 d5!?
 exd5 12 cxd5 Sb4 13 Dd1 Lxd5 (Sxd5 14
 Sel!) 14 a3 Lxf3 15 Lxf3 Sc6 med uklart
 spill.

11 - cxd4 12 exd4? Tc8 13 Ld2? d5!

Svart har nå gevinststilling. Hvit må tape bonde.

14 c5 bxc5 15 dxc5 e5!

Truer 16 - e4 fulgt av Sd4.

16 h4

På 16 b4 følger 16 - e4 17 Sel og f.
 eks. 17 - La6.

16 - e4 17 Sg5 h6 18 Sh3 Sd4 19 Da4

Lxc5 20 Sf4 Lc6! 21 Dd1 Lb5 22 Te1 Sc2

23 Dh5 Sxa1 24 Txa1 Te8! 25 Lh3 Ld7!

26 g4 e3! 27 fxe3 Lxe3+ 28 Lxe3 Txe3

(Kommentarer: KJH.) 0 - 1

Hvit: Heim

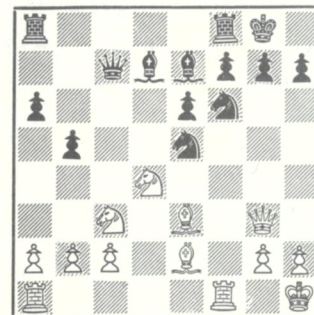
Svart: Øgaard

SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 e6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sc6
 5 Sc3 a6 6 Le2 Dc7 7 0-0 Sf6 8 Kh1 Le7
 9 f4 d6 10 Le3 0-0 11 De1 Ld7 12 Dg3

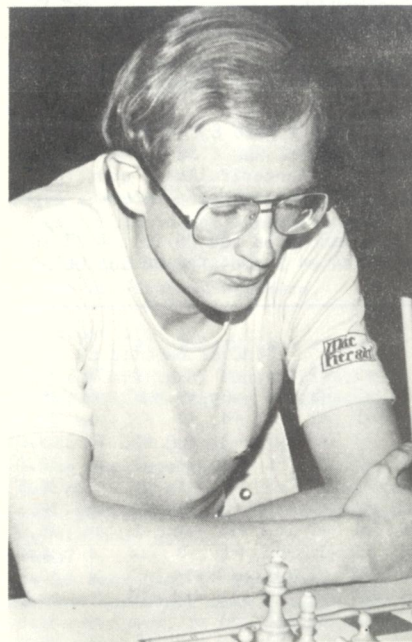
b5 13 e5 dxe5 14 fxe5 Sxe5

Ikke 14 - Dxe5? 15 Sxc6!

15 Txf6!?

Teori eller funnet ved brettet? Kom-

Sverre Heim, Tønsberg (ex Tromsø og Bergen) var et friskt gjensyn i NM.

pliserte varianter oppstår, og Heim får to lette mot tårn og bonde. Men Øgaard/Helmers mener at 15 Lh6! var enda sterkere: 15 - Se8 16 Lf4 f6 (16 (16 - Ld6 17 Se4!)) 17 Lg4 med fordel til hvit.

15 - Lxf6 16 Sf3 Lc6

Eller 16 - b4 17 Se4 Kh8 18 Ld3 med truselen 17 Lf4, f.eks. 18 - Da5 19 Sxf6 gxf6 20 Dh4 med avgjørende fordel.

17 Lf4 b4

Kanskje er 17 - Lxf3 bedre.

18 Lxe5 Lxe5 19 Dxe5 Dxe5 20 Sxe5
 Lxg2+ 21 Kxg2 bxc3 22 b4 Tfd8 23 Ld3
 f6 24 Sc4 Td4 25 a4 Tb8 26 Tbl e5 27
 b5 e4 28 Lf1 axb5 29 axb5 f5 30 b6 f4
 31 Tb3 Td2+ 32 Sxd2 cxd2 33 Le2

33 Tbl? Txb6! osv.

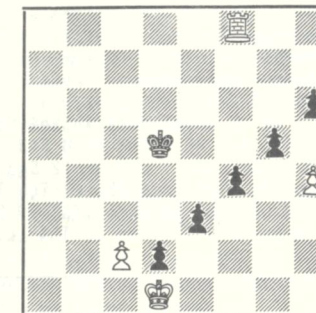
33 - Kf7

På 33 - f3+ følger 34 Kf2 fxe2 35 Kxe2
 e3 36 c4 Kf7 37 c5 og hvit vinner.

34 Kf2 Ke6 35 Lg4+ Ke5 36 Ke2 e3 37 b7
 Kd6 38 Lf3 g5 39 h3 Kc7 40 Tc3+ Kb6 41
 Tc8 Txb7

Eller 41 - Ka7 42 c4 og svart blir til
 sist nødt til å slå på b7.

42 Lxb7 Kxb7 43 Tf8 Kc6 44 Kd1 Kd5 45
 h4 h6

En slik bondekjede er det ikke ofte en ser i toppsjakk.

46 hxg5 hxg5 47 Tf5+ Ke4 48 Txg5 f3 49
 Tg4+ Ke5 50 Th4

Men ikke 50 c4?? f2! og svart vinner!

50 - Kf5 51 c4 Kg5??

Avgjørende feil. 51 - Ke5 er nødvendig.

52 Td4 Kf5 53 c5 Ke5 54 Th4??

Heim svarer med en like stor feil.

Hvit vinner etter 54 Td8 Kf4 55 c6 Kg3
 56 c7 Kf2 57 Te8 eller 56 - f2 57 Tf8.

Nå ebber partiet ut i remis.

54 - Kd5 55 c6 Kxc6 56 Th3 f2 57 Th1
 Kd5 58 Ke2 Kd4 59 Ta1 Ke4 ½ - ½

(Kommentarer: Arthur Kjelstrup-Olsen)

MESTER KANDIDAT

ved TAH

Arrangørklubben Bergen hadde god tro på sine deltakere i denne klassen. Iversland fulgte best opp disse forventningene, men billetten til eliteklassen glapp i siste runde. Remis ville være tilstrekkelig til andre plass. Klasseeieren var imidlertid innen rekkevidde, og Iversland spilte usafe mot klubbkameraten Følling og tapte. Samtidig vant Heiberg sitt parti, og gikk dermed såvidt forbi på kvalitet. Begge fikk 6 poeng. Men på hele 7½ poeng som klar vinner, Bjørn Heggheim. Han kommer opprinnelig fra Mandal, via studier ved NTH i Trondheim, og er nå medlem av Oslo Schakselskap. Vi viser her et parti som er typisk for Heggheims spillestil. Han er gjerne litt forsiktig i åpningen. Men så kommer et midtspill preget av pågangsmot og inspirasjon. Dette var nye hyggelige takter fra Heggheims side, og det ga gode resultater i Bergen.

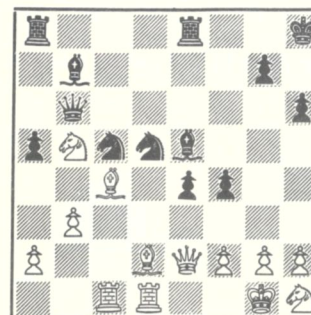
Bjørn Heggheim, ny elitespiller i NSF

3. runde
Hvit: Thomas Heiberg
Svart: Bjørn Heggheim
CARO-CANN
1 e4 c6 2 d4 d5 3 Sc3 dxe4 4 Sxe4 Sd7
5 Lc4 Sgf6 6 Sg5 e6 7 Se2 h6 8 Sf3 Le7
9 c3 0-0 10 Dc2 b5 11 Ld3 a6 12 Sg3 c5
13 0-0 Lb7 14 dxc5 Sxc5 15 Le2 Tc8 16
Le3 Sd5 17 Ld2 Db6 18 Tac1 Tfd8 19 Db1
Ld6 20 c4 bxc4 21 Txc4 a5 22 Th4 Le7

23 Tc4 f5!
Trekket er fantasifulle og godt, og det forstørrer fordelene enormt i løpet av få trekk.
24 De1 Ta8 25 b3 Ld6 26 Tc1 f4 27 Sh1
e5 28 Lc4 e4 29 Sd4 Kh8 30 Sb5 Le5 31

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
1 Bjørn Heggheim OSS	+6	+4	+2	=3	+7	=5	=9	+12	+8	7½ 37,0
2 Thomas Heiberg Stjernen	+8	+5	-1	=7	=3	=4	=6	+9	+10	6 38,5
3 Erling Iversland Bergen	+16	=11	+14	=1	=2	+6	+4	=7	-5	6 38,0
4 Arne Danielsen Fntatt	+10	-1	=5	=8	+14	=2	-3	+6	+7	5½ 39,0
5 Magne Følling Bergen	+12	-2	=4	=9	+8	=1	-7	+15	+3	5½ 38,0
6 Ole Chr Moen OSS	-1	=10	+16	+15	+11	-3	=2	-4	+13	5 36,5
7 Svein Berg Stjernen	+9	=14	=11	=2	-1	=12	+5	=3	-4	4½ 38,5
8 Arthur Kjelstrup-Olsen ASKO	-2	+12	=9	=4	-5	=13	+15	+16	-1	4½ 35,5
9 P H Disch Hanssen Nordstrand	-7	+13	=8	=5	-10	+11	=1	-2	=14	4 36,0
10 Tor Arne Hauge ASKO	-4	=6	=15	-12	+9	+16	-13	+14	-2	4 30,5
11 Petter Haugli Moss	+15	=3	=7	=14	-6	-9	=12	=13	=16	4 29,5
12 Helge Gundersen Bergen	-5	-8	=13	+10	+16	=7	=11	-1	-15	3½ 33,5
13 Truls Nordal Florø	-14	-9	=12	+16	-15	=8	+10	=11	-6	3½ 28,0
14 Viggo Guddahl OSS	+13	=7	=3	=11	-4	=15	-16	-10	=9	3 31,5
15 Vidar Taksrud Tempo	-11	-16	=10	-6	+13	+14	-8	-5	+12	3 30,0
16 Arild Larsen Lillehammer	-3	+15	-6	-13	-12	-10	+14	-8	=11	2½ 30,5

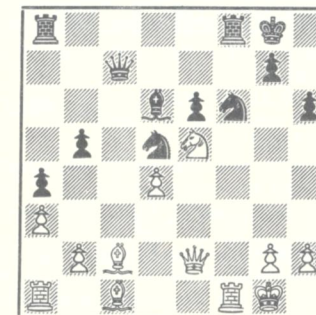
De2 Te8 32 Tfd1

32 - e3!
Nå er det morsomt å flytte de svarte brikkene.
33 Le1 Tad8 34 Sc3 Lxc3 35 Lxd5 exf2+
36 Dxf2 Lxe1 37 Dxc5 Dxc5 38 Txc5 Lb4
39 Tb5 Txd5 40 Tbx5 Lxd5 41 Txd5 Te1+
42 Kf2 Txh1 43 a3 0-1

Vi lar så Heggheim selv kommentere sitt parti mot Gundersen.

8. runde
Hvit: Helge Gundersen
Svart: Bjørn Heggheim
CARO-KANN
1 e4 c6 2 d4 d5 3 Sc3 dxe4 4 Sxe4 Sd7
5 Lc4 Sgf6 6 Sg5 e6 7 De2 Sb6 8 Lb3 a5
9 c3(?)
Teorien angir 9 a3 a4 10 La2 som bedre, fordi hvit holder kontroll over d5.
9 - a4 10 Lc2 Sbd5(?)
10 - Dd5 er visstnok sterkere.
11 a3
Svart truet 11 - a3.
11 - b5 12 Sf3 h6 13 Sh3?
13 Se4 var sterkere, mens derimot 13 Sxf7 Kxf7 14 Se5+ Lg8 er utilstrekkelig for hvit.
13 - Ld6 14 Se5 Dc7 15 f4 Ld7
15 - La6 gir ingenting.
16 0-0 c5 17 f5 0-0
Virker risikabelt, men hvit står bare tilsynelatende godt.
18 fxe6?
Etter 18 Sxd7 Dxd7 19 fxe6 Dxe6 20 Dxe6 fxe6 har svart svak e-bonde, men sterke springere. 18 Sf4 gir hvite flere muligheter.
18 - Lxe6 19 Sf4 cxd4 20 Sxe6??
Hvit får løperparet, men svart får vinstilling på.
20 - fxe6 21 cxd4

Svart trekker og vinner:
21 - Lxe5 22 dxe5 Sg4!
Hvit må nå gi offiser får å redde seg unna matt.
23 h3 Dc5+ 24 Kh1 Txf1+ 25 Dxf1 Sf2+ 0-1
På 26 Kh2 følger 26 - Dxc2 og på 26 Kgl Se4+ 27 Kh2 Dxc2 med offiser over. (Kommentarer: B.Heggheim)

Heiberg angriper

Heiberg er mest kjent for en forsiktig, nøyaktig spillestil, men en frisking som Disch fristet han til andre takter. Heiberg kommenterer her selv dette underholdende kamppartiet, som også ga han et viktig poeng til å stikke seg fram i sluttstriden.

8. runde
Hvit: Petter H Dischington-Hanssen
Svart: Thomas Heiberg
ENGELSK
1 c4 e5 2 Sc3 Sf6 3 g3 d5
En variant som få mestere tør spille, men jeg er ingen mester.
4 cxd5 Sxd5 5 Lg2 Sb6 6 d3 Le7 7 Sf3 Sc6 8 0-0 0-0 9 a3 Le6 10 b4 a6 11 Dc2?! f5 12 Lb2?
Spillet har utviklet seg normalt, men hvits 2 siste trekk burde ha vært erstattet av 11 Le3 fulgt av Tc1, Sa4 og Sf3-d2-b3. Eller med andre ord, spill på punktet c5
12 - Sd4! 13 Sxd4 exd4 14 Sa4?!
14 Sc3-b1-d2-b3 =
14 - Sxa4 15 Dxa4 c6 16 Dc2 f4!
Nå har svart et klart overtak. Hvit kommer for sent igang på damefløyen, mens svarts angrep på motsatt fløy går av seg selv.
17 Tab1 Dd7 18 La1 Tad8 19 Tfc1 Lh3?!
Begynnelsen på en feilaktig plan.
19 - Kh8 burde blitt spilt istedet.

20 Le4
 På 20 Lxh3 Dxh3 21 Dc4+ Kh8 22 Lxd4
 så følger 22 - Td6 med ideen 23 -
 23 - Th6 +-
 20 - Lg5 21 Tel fvg3?
 Det var ennå tid til Kh8.
 22 hxg3 Kh8
 Endelig! - men noe sent. Det planlagte
 22 - Txf2 strander nemlig på 23 Dc4+
 Kh8 24 Lxd4, og 22 - Le3 besvares med
 23 Lf3!
 (Men historien slutter ikke her. Etter
 å ha kommentert dette partiet hadde
 Heiberg en søt drøm hvor angrepets
 skjønnhet kom for en dag. På 22 - Le3!!
 23 Lf3! (23 fxe3 Dg4!) og nå 23 - Dd6!
 og hvits kongestilling bryter sammen.)
 23 e3! dxe3 24 fxe3 Dd6 25 Dh2 Dh6
 26 Ld4?
 Men her trår den gode Disch feil.
 26 Kh1 parerer alle trusler.
 26 - Txd4! 27 exd4 Le3+ 28 Txe3
 Ikke 28 Kh1 Tf2! 29 Dg1 Lg2+ matt.
 28 - Dxe3+ 29 Kh1 Tf6! 30 g4 Tf4?!

Funnet under analysene 30 - Lg2+!
 31 Tg1 Txe4!
 Ideen er 32 dxe4 Dxe4+ 33 Tg2 Dvg2+ 34
 Dvg2 Lvg2+ og svart vinner lett
 bondesluttpillet.
 32 Tg3 Del+ 33 Tg1 Lvg4!
 Avgjørende
 34 dxe4 Lf3+
 På det tvungne 35 Dg2 følger
 35 - Dh4+ matt 0-1

Okkupasjon?

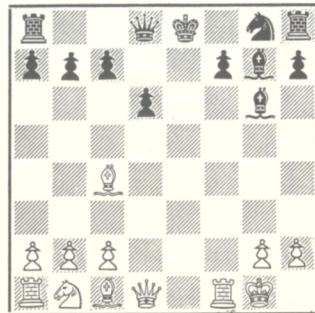
Dette partiet satte punktum for en
 god prestasjon av Danielsens. Vi
 husker at han som junior var meget
 sterk, og i 1971 spilte stikkamp om
 juniormesterskapet.
 Svein Berg setter sine brikker inn i
 hvits stilling. Det Arne Danielsen
 viser er et studium i manøvrering,
 og de svarte okkupasjonsstyrker blir
 bit for bit tilintetgjort.

9. runde
 Hvit: Arne Danielsen
 Svart: Svein Berg
 UVANLIG
 1 d4 Sf6 2 e3 g6 3 Ld3 Lg7 4 Sd2 0-0
 5 f4 d6 6 Sgf3 Sc6 7 c3 e5 8 0-0 Te8
 9 fxe5 dxe5 10 Dc2 De7 11 Lc4 exd4 12
 exd4 Lf5 13 Dd1 De3+ 14 Kh1 Sg4 15 Del
 Sa5 16 Lb3 Dd3 17 Dg3 Sxb3 18 axb3 Te2
 19 Sc4 Sf2+ 20 Kgl Se4 21 Df4 c5 22
 Le3 Dc2 23 Sh4 cxd4 24 Txa7 Te8 25
 Lxd4 Lxd4+ 26 cxd4 Tf2 27 Txf2 Sxf2

28 Dd2 Sg4 29 Ta1 Dxd2 30 Sxd2 Lc2 31
 h3 Te2 32 Shf3 Se3 33 Tel Txe1+ 34
 Sxe1 Lf5 35 Kf2 Sd1+ 36 Ke2 Sxb2 37 g4
 Le6 38 Sg2 g5 39 Se3 Ld7 40 Sf5 Lb5+
 41 Ke3 Sd1+ 42 Kf3 Lc6+ 43 Ke2 Sc3+ 44
 Kd3 Sd5 45 Kc4 b6 46 Se4 h6 47 Sxh6+
 Kg7 48 Sf5+ Kg6 49 b4 La8 50 Kb5 Sxb4
 51 Se7+ Kh6 52 Sd6 Sc2 53 d5 Sd4+ 54
 Kxb6 Lxd5 55 Sxd5 Kg6 56 Se4 f5 57 Se7+
 Kf7 58 Sxf5 og hvit vant 1-0

Klassens overkjørsel

6. runde
 Hvit: Erling Iversland
 Svart: Ole Chr. Moen
 SKOTSK
 1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 d4 exd4 4 Lc4 d6
 5 Sxd4 Ld7 6 0-0 g6 7 f4 Lg7 8 Sxc6
 Lxc6 9 f5 Lxe4?
 Bedre synes 9 - Sf6 10 fvg6 fvg6 å
 være da svart på 11 Lg5 har muligheten
 11 - Tf8 12 Dd4 De7 13 Sc3 De5.
 10 fvg6 Lvg6

11 Df3!
 Avgjørende dobbeltrussel.
 11 - c6 12 Lxf7+ Kd7 13 Lvg6 hxg6 14
 Dg4+ Ke7 15 Lg5+ Sf6 16 Sc3 Db6+ 17
 Kh1 Tae8 18 Se4 Thf8 19 Sxf6 1-0

 Viktor Kortsjnoj og Boris Spasskij
 er klare for finalen i kandidat-
 turneringen, som kårer Karpovs utford-
 rer til VM-matchen i 1978.
 Resultat i kvartfinalene:
 V.Kortsjnoj - T.Petrosjan 6½-5½
 L.Portisch - B.Larsen 6½-3½
 L.Polugajevskij - H.Mecking 6½-5½
 B.Spaskkij - V.Hort 8½-7½
 Og semifinalene:
 V.Kortsjnoj - L.Polugajevskij 8½-4½
 B.Spaskkij - L.Portisch 8½-6½

J A M S K O · J A M S K O · J A M S K O · J A M S K O · J A M S K O · J A M S K O · J A M S K O · J A M S K O

JA! SJAKK FOLK og annet folk ....

Vi
LØPER

Vi
SPRINGER

VI TREKKER TIL

SKO-MAGNUS

FOR SKOENE OG FØTTENES SKYLD

J·A·MAGNUSSEN

N.TORGST. - DRAMMEN - TLF. 83 66 83

Brillemann på broen

Briller og kontaktlinser

Gå til fagoptikeren ved jernbanestasjonen og
 rutebilstasjonen.

SIKRERE BLIKK OVER BRETTE
 SKJERPER SANSER OG VETTET

H. HEERIKSEN
 OPTIKER
 DRAMMEN

Tlf. 02/83 28 22

Utgangspunktet er her at de to beste rykker opp i den mer eksklusive kandidatgruppen. Med andre ord er bronse nederlag for de ambisiøse. Og publikum spør seg: Hvilke to nye ansikter får vi se i kandidatklassen neste år? (Det er vanlig å si eliteklassen og kandidatklassen, selv om det egentlig bare er to grupper innenfor mesterklassen.)

I år ble det etterhvert bare én opprykksplass å kjempe om, da Dag Orseth (21) sto i en klasse for seg. Den unge Orseth er en sunnmøring (Ålesund) som har emigrert til Bergen for å studere (fransk) og spille sjakk (siciliansk). Hans pinlig saklige posisjonsspill var det ingen som hadde noe å stille opp mot. Han vant alle partiene han fant det verdt å spille på, mens remispartiene var korte og tørre.

Siste runde

Hovedfeltet var atskillig mer grumset, og om annenplassen ble det utkjempet en nådeløs kamp.

Før siste runde var stillingen: Orseth 6½, Trond Nilsen og Kjetil Vollan 6, Helge Simonsen, Stein Sollid og Reidar Jenssen 5½.

Parsammensetningen ble: Vollan-Orseth, Nilsen-Sollid, Simonsen-T.Støre og Jenssen-Ø.Johnsen.

Man regnet kvalitetspoeng og eventueliteter på harde livet, og så satte kandidat-kandidatene seg til sjakkbrettet.

Trond Nilsen var den som antagelig kunne klare seg med remis, men så trakk han rett uti Sollids spesial-åpning, Jänischgambiten (3-f5 mot spansk) - uten å kunne teorien. Dermed fikk han en mindreverdig stilling, siden et tapt sluttspill og var ute av saga.

Fjorårets sensasjonsmann i Harstad, Helge Simonsen fikk også sitt eneste tap nettopp i siste runde. Det var Dagbladets sjakkredaktør som tok revansje fra i fjor og samtidig stakk kjepper i Simonsens opprykksplaner. Med gevinst hadde drammenseren knepet annenplassen på kvalitet, viste det seg etterpå.

Tromsøs Reidar Jenssen (20) holdt hodet kaldt og beseiret den lumske Øystein Johnsen, men ved finregningen fikk han ett kvalitetspoeng mindre enn Sollid.

Etter en innsjutt med fire strake blir dermed Sollid ny kandidat-spiller sammen med Orseth. Dette var en overraskelse for mange. Stein Sollid lever ikke riktig opp til navnet sitt. Han er kjent for skarpe og tildels dubiøse spesialvarianter i åpningen og et godt blikk for taktiske sjanser.

Op på førstebord befestet Orseth sin posisjon ved å ta hele poenget i et for han karakteristisk parti. Han kommenterer det sjøl.

Kvit: Kjetil Vollan
Svart: Dag Orseth

SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 Sc6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 g6 5 Le3 Sf6 6 Sc3 Lg7 7 Sb3 0-0 8 Le2 d6 9 0-0 Le6 10 f4 Sa5 11 Sxa5 Mer ambisiøst er 11 f5 Lc4 12 Ld3 Lxd3 13 cxd3 d5 14 Sxa5 Dxa5 15 e5 d4! =.

11 - Dxa5 12 Lf3 Tac8?!

Teorien anbefaler 12 - Lc4 13 Tel med likt spill. Haken ved teksttrekket er at løperen står litt dårlig til etter et eventuelt Sd5.

13 Tb1? Tfd8 14 Tf2 Sd7 15 Ld4 Lxd4 16 Dxd4 Dc5(!) 17 Tbd1 b5 18 a3 a5 19 Sd5 Lxd5 20 Dxc5 Txc5 21 Txd5

Kvit har behandla åpninga tannløst, og stillinga er allerede X2-prega. Her ga nok 21 exd5 med antydning til motspill i e-linja, større sjanser.

21 - Tdc8 22 Txc5

22 Lg4!?

22 - Txc5 23 Td2 Sb6 24 c3 Kg7 25 Kf2 Kf6 26 g3 h5 27 Lg2 Tc8 28 Te2(?) Sc4 29 Lh3 e6 30 Lg2 Th8

Et forsøk på å svekke kvits kongefløy før jordbrukeren på b5 skal i arbeid.

31 Lh3?

Her ville 31 h4 gjort oppgava vanskeligere for svart.

31 - h4 32 g4?

Etter dette blir kvit posisjonelt nedsnødd. Men også etter det bedre 32 Kg2 hxg3 33 hxg3 g5 er den svarte stillinga helgull, med initiativ både her og der, og Red Rum i toppform på

Tre av dem som gjorde seg gjeldende i M-klassen i Bergen - fra venstre Dag Orseth, Stein Sollid og Kjetil Vollan.

c4.

32 - g5 33 f5 Ke5

Takk!

34 Kf3 Tc8 35 Lg2 Sb6 36 h3

Løperen er nå så impotent at den engelske tittelen biskop passer betydelig bedre.

36 - Tc4 37 Ke3 b4 38 axb4 axb4 39

cxb4 Txb4 40 Kf2 Sc4

Resten er ikkje mer.

41 Tel Txb2+ 42 Kg1 Sd2 43 Te2 Kd4 44 fxe6 fxe6 45 Tf2 Tb1+ 46 Kh2 Sxe4 47 Lxe4 Kxe4 48 Tf6 Tb2+ 49 Kg1 Ke5 50 Tg6 Kf4 51 Txe6 Td2 52 Te8 Kf3! 53 Ta8 Td1+!! 54 Kh2 Td2+ 55 Kg1 Td3

0 - 1

(kommentarer D.Orseth)

Hvit: Trond Nilsen

Svart: Johannes Høie

SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6 5 Sc3 a6 6 Le2 e5 7 Sb3 Le7 8 0-0 Le6 9 f4 Dc7 10 Le3?!

Mer vanlig er 10 a4.

10 - b5! 11 Tc1 Sbd7 12 Sd5!? Lxd5 13 exd5 Sb6 14 Lxb6 Dxb6+ 15 Kh1 Sd7

Svart er over åpningsproblemen.

16 Lg4 Sf6 17 Le2 exf4

Vil ikke invitere til trekkjentakelse med Sd7.

18 Txf4 Sd7 19 c4 b4

19 - 0-0! kom sterkt i betraktning.

20 Sd4 0-0 21 Sf5 Lg5 22 Tg4 Lxc1??

Etter 22 - Lf6! fulgt av g6 eller Se5 står svart godt.

23 Tg7+ Kh8 24 Dxc1

Det truer Txb7+!

24 - Sf6 25 Dh6 Dd8 26 Txb7+! 1 - 0

(Kommentarer: E.Poulsen)

Tilbake i ringen

Fra tid til annen er det sjakkspillere (også sterke og framgangsrike) som velger å legge konkurransesjakkbrikkene på hylla. Grunnene kan være mange, gjerne er det ulike plikter som legger beslag på tid og konsentrasjon. Men slikt kan gå over. Man husker hvordan brikkene går og har alltid muligheten til å plukke dem fram og stille dem opp igjen på sine vante plasser.

Gaute Lindgard var en lovende sjakkspiller tidlig på 50-tallet. Han ble f.eks. juniornorgesmester i 1952 (foran Per Ofstad, som ble mester året før og året etter!), men la rett og slett opp kort tid etter og var borte fra sjakken i mange år. Nå hadde han ikke glemt sin gamle hobby, og i Norgesmesterskapet i Moss 1963 gjorde han sitt "come back" i nest øverste klasse - Mester B. Denne klassen ble vunnet av ikke ukjente Paul Svedenborg, foran Eivind Poulsen, Th. Pettersen, Steinar Lindblom, Dag Belsnes (juniormester 1958) og nr.6 Gaute Lindgard, Trondheim. Et utmerket resultat av en utrenet spiller.

Men etter dette var Lindgard igjen passiv i en årrekke. Først i fjor begynte han å flytte brikkene igjen, nå

i Ski Sjakklubb. Og i Bergen var han på plass i mesterklassen. Det viste seg i enkelte partier at teorikunnskapene ikke er helt "up to date", men utover det hevdet han seg bra. Fasiten ble fem vinst og fire tap, og at han virkelig spilte frisk sjakk skulle det følgende partiet vise. Det viser også at den gamle reven fortsatt har taktisk teft.

Hvit: Tom Bothner
Svart: Gaute Lindgard

ENGELSK
1 c4 Sf6 2 g3 g6 3 Lg2 Lg7 4 Sc3 c5 5 d3 0-0 6 e4 d6 7 Sge2 Sc6 8 h3 a6 9 Le3 Tb8 10 a4 Ld7 11 0-0 Se8 12 Dd2 12 d4!? kom i "fråga".
12 - Sd4! 13 Lxd4 cxd4 14 Sd5 e6 15 Sb4 a5 16 Sc2 e5 17 b4 b6?!

Noe mer solid er nok 17 - axb4 18 Sxb4 Sc7 (med idéen Se6-c5).

18 Tfbl Tc8 19 Sc1 f5 20 bxa5 bxa5 21 exf5 Lxf5 22 Sa3 Sf6 23 Sb3 Dd7?!

Mer solid er 23 - Ta8.

24 Kh2

Særdeles uklar er varianten 24 g4?!

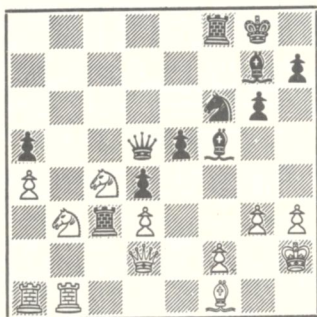
Lxg4!? 25 hxg4 Sxg4 26 Tf1 Lh6! 27 De2

Sxf2! med uoversiktlige komplikasjoner.

24 - d5 25 cxd5?

25 Sxa5! ser bedre ut.

25 - Tc3! 26 Lf1 Dxd5 27 Sc4

27 - Lxd3!!

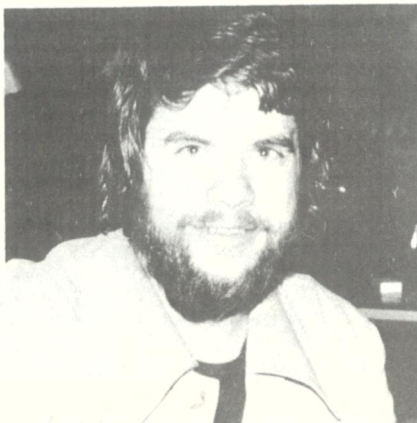
Avgjørende.

28 Lxd3 Txd3! 29 Dxd3 Sg4+! 30 Kg1 Sxf2 0-1

(Kommentarer E.Poulsson)

Narvikstilen

Narvik Sjakklubb er kjent som klubben hvor det ikke telles bønder, bare tempo. Et medlemsskap der forplikter.

Torbjørn Burchard er en mann som vet å forsvare "Narvik-stilen", dessuten er han en framgangsrik spiller. (F.eks. nr.3 i nord-norsk.) I det følgende partiet får han ikke ofre noen bonde i åpningen, men derimot et tårn i avslutningen.

Hvit: Torbjørn Burchard

Svart: Einar Vallestad

SICILIANSK

1 e4 c5 2 d4 cxd4 3 c3 Sf6 4 e5 Sd5 5 cxd4 d6 6 Sf3 Sc6 7 a3

For å spille Ld3 uten å bli plaget av Sb4.

7 - e6 8 Ld3 Le7 9 0-0 Db6 10 Sc3?!

Noe tvilsomt. Gode alternativer var

10 exd6 Lxd6 11 Sc3!, og 10 Le4!

10 - Sxc3 11 bxc3 dxe5 12 Tbl?

Jager svarts dronning til et bedre felt, og nå får hvit problemer. Riktig var 12 dxe5 0-0 13 De2! eller

12 - Dc5 13 De2!

12 - Dc7 13 dxe5 0-0 14 De2 b6 15

De4 g6 16 Lh6 Td8 17 Tbd1 Lb7 18

Tfel?! Sb4?!

Etter hvits unøyaktigheter har svart fått en god stilling. Enklest var

18 - Sd4! 19 De3 Sxf3+ 20 gxf3 Dxc3 med fordel.

19 De3 Sxd3?

Svart mister tråden. Sterkt var 19 - Sd5! 20 Dd2 Dxc3.

20 Txd3 Lxa3 21 Sd4 Le7 22 Df4! Dc5?

Svarts stilling er nå vanskelig, og dette trekket gjør ikke noe positivt for forsvaret av kongefløyen. I be-

traktning kom 22 - f5!? 23 Tg3! (23 Sxe6?? Dc6! 23 exf6 Dxf4 24 Lxf4

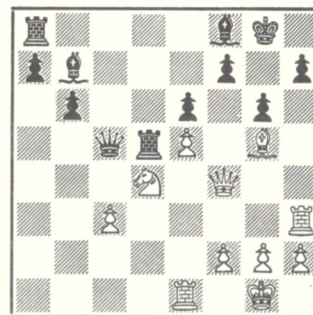
Lxf6 25 Txe6 Kf7!) 23 - Ld5 24 h4!

1	Dag Orseth Bergen	+36	+26	+2	=4	+12	=5	=9	+8	+6	7½	40,5
2	Stein Sollid OSS	+20	+21	-1	=27	-8	+22	+16	+14	+5	6½	38,0
3	Reidar Jenssen Tromsø	+22	+10	-4	+11	-19	+31	=7	+12	+13	6½	37,0
4	Thor Støre OSS	+23	+15	+3	=1	=5	-12	=14	=9	+7	6	41,0
5	Trond Nilsen Hamar	=31	+30	+28	+20	=4	=1	+12	=7	-2	6	39,0
6	Kjetil Vollan Bodø	-26	+36	=14	+40	+27	=13	+15	+10	-1	6	36,0
7	Helge Simonsen "Tempo"	=37	+17	+16	=10	=13	+9	=3	=5	-4	5½	39,5
8	Thore Østrem Nordstrand	-9	=33	+39	+17	=2	=26	+13	-1	=10	5½	39,0
9	Holger Norman-Hansen (Danmark)	+8	+28	=29	=13	=26	-7	=1	=4	+15	5½	38,5
10	Torbjørn Burchard Narvik	+38	-3	+15	=7	=14	+19	+26	-6	=8	5½	38,0
11	Arnold Mundal ASKO	=12	=19	+38	-3	-15	+35	=31	+23	+24	5½	33,5
12	Petko Napetov OSS	=11	+34	+40	+29	-1	+4	-5	-3	=16	5	40,5
13	Øystein Johnsen Stabekk	=16	+35	+31	=9	=7	=6	-8	+21	-3	5	38,5
14	Per Sondresen Indre Østfold	=17	=37	=6	+30	=10	+29	=4	-2	=19	5	37,5
15	Gaute Lindgard Ski	+32	-4	-10	+35	+11	+23	-6	+19	-9	5	37,5
16	Hans J Sjursen Bergen	=13	+39	-7	-26	+33	+17	-2	+31	=12	5	35,5
17	Kjell Nilsen Fischer	=14	-7	+25	-8	+18	-16	+20	+27	+26	5	35,0
18	Per A Bergersen Stabekk	-21	=20	=32	=22	-17	=30	+35	+37	+27	5	30,0
19	Einar Vallestad OSS	=34	=11	+39	-28	+3	-10	+27	-15	=14	4½	35,5
20	Johannes Høie Tromsø	-2	=18	+24	-5	+40	-28	-17	+36	+32	4½	34,5
21	Ole Smeby Arbeidernes	+18	-2	-26	+38	-23	+37	+28	-13	=25	4½	33,5
22	Inge Svinnet Tromsø	-3	-38	+36	=18	+24	-2	=33	=28	+31	4½	33,0
23	Rolf Henriksen Bergen	-4	=32	=35	+37	+21	-15	=29	-11	+33	4½	31,5
24	Rolf H Kvassheim Ski	=30	-31	-20	+25	-22	+40	+32	+26	-11	4½	30,5
25	Bjørn Lerstad Drammen	=35	-16	-17	-24	+34	+33	+40	=29	=21	4½	29,0
26	Thor Johansen Asker	+16	-1	+21	+16	=9	=8	-10	-24	-17	4	40,0
27	Hans P Opdahl Surnadal	-29	+39	+37	=2	-6	+32	-19	=17	-18	4	34,5
28	Harald Klåboe Bergen	+33	-9	-5	+19	-32	+20	-21	=22	=29	4	33,5
29	Jahn Hanssen Moss	+27	=40	=9	-12	=31	-14	=23	=25	=28	4	32,5
30	Helge E Theting "Jarl"	=24	-5	-19	-14	+39	=18	-36	+34	+38	4	30,5
31	Odd Stangland Sandnes	=5	+24	-13	+33	=29	-3	=11	-16	-22	3½	37,0
32	Tom Bothner ASKO	-15	=23	=18	=34	+28	-27	-24	+40	-20	3½	31,5
33	Arne Lunde Lillehammer	-28	=8	+34	-31	-16	-25	=22	+38	-23	3	31,5
34	Knut Espelund Lillehammer	=19	-12	-33	=32	-25	+36	=39	-30	=35	3	27,0
35	Ivar Berri Trondhjems	=25	-13	=23	-15	+38	-11	-18	-39	=34	2½	32,5
36	Gunnar Moe Tønsberg	-1	-6	-22	+39	-37	-34	+30	-20	=40	2½	32,0
37	Jørgen Østensen OSS	=7	=14	-27	-23	+36	-21	=38	-18	-39	2½	31,0
38	Sæbjørn Dahle Kristiansand	-10	+22	-11	-21	-35	+39	=37	-33	-30	2½	29,5
39	Øivind Aleksandersen ASKO	-40	-27	-8	-36	-30	-38	=34	+35	+37	2½	24,0
40	Tom J Johanssen OSS	+39	=29	-12	-6	-20	-24	-25	-32	=36	2	32,0

Kf7 og utgangen er ennå uviss.

23 Th3 Lf8 24 Lg5 Td5

24 - Td7 25 Tee3 er også skummelt.

25 Txb7!!

Avgjørende, f.eks. 25 - Kxb7 26 Dxf7+ Lg7 27 Sxe6.

25 - Lg7 26 Txb7+! Kxb7 27 Lh6+?

Enklere er 27 Df6+ Kg8 28 Lh6.

27 - Kh7 28 Te3 Txd4

Resignasjon, men 28 - De7 29 Lg5 er selvsagt også håpløst.

29 Dxf7+! Kxb6 30 Th3+ 1-0

30 - Kg5 31 Df6+ Kg4 32 Tg3+ Kh5 33 Dg5 matt.

(Kommentarer E.Poulsson)

Øivind Aleksandersen var høyest ratet i klassen (2095) og skulle egentlig spilt i kandidat istedetfor Arne Da-

ielsen. Grunnen til at han ikke kom med var rett og slett en "teknisk feil" av uttagningskomiteen. Slikt er ikke så bra.

Det gikk riktig ille med en disillu-sjonert Aleksandersen i mesterklassen. Han presterte til og med å forsøve seg til et vunnet hengeparti.

Etter 6 runder har han 0 poeng og skal møte Knut Espelund, Lillehammer. Aleksandersen spiller 1 e4. Espelund svarer 1-d6 og tilbyr remis. Aleksandersen ser opp, vurderer det storslagne tilbudet og sier "Ja, ja, man vet hva man har og ikke hva man får", og rekker smilende fram handa.

Utover dette vant Aleksandersen også de to siste partiene og kom i hvert-

fall ikke sist i klassen.

Det gjorde derimot Tom Jenkins Johansen (sentralstyremedlem i NSF). Det fantastiske er at disse to avholdt jumbofinalen på 1.bord i 1. runde!!!

En hyggelig start var vår danske venn Holger Norman-Hansen, som hadde fått dispensasjon til å spille i NM. Han bodde hos sin datter, som er gift i Bergen. Foruten at han som ventet tok bra for seg av poengene, hadde han et hyggelig gjensyn med Kavlie-Jørgensen. De to møttes ved brettet under ekstraolympiaden i München 1936, der resultatet ble en hederlig norsk seier.

KLASSE 1

Dette var den største av NM-klassene, med 75 mann pluss vår hjemlige sjakkdronning Mary Klingen.

To ungdommer fra Drammen og omegn, Ragnar Edvardsen og Einar Hamre, etablerte seg på de første bordene og var de eneste med 4 poeng på 4 runder. De møttes altså i 5. runde og sluttet da fred etter 10 trekk.

Siden ble motstanden hardere, og resten av verden blandet seg inn i kampen. Men Edvardsen unngikk å tape noe parti og beholdt dermed ledelsen til mål. Klassevinneren spilte praktisk sjakk - litt tannløst i åpningen (1 c3 som fast overraskelsesvåpen), men solid i midtspill og sluttspill. Det følgende partiet var vinnerens mest severdige, selv om åpningsspillet er tvilsomt fra begge parter og Lorck en stund kommer på offensiven.

3. runde

Hvit: Fredrik Lorck

Svart: Ragnar Edvardsen

ENGELSK

1 c4 e6 2 Sc3 Sf6 3 e4 Sc6 4 f4 Lb4 5 d3 d5 6 e5 d4 7 Ld2 dxc3 8 bxc3 Le7 9 exf6 Lxf6 10 d4 b6 11 Sf3 Lb7 12 Ld3 Se7 13 De2 0-0 14 Tf1Dd6 15 g4 Sg6 16 g5 Le7 17 Se5 Tad8 18 Sxg6 fxc6 19 h4 Tf7 20 h5 gxh5 21 Lxh7+ Kxh7 22 Dxh5+ Kg8 23 g6 Lf6 24 gxf7+ Kf8 25 c5 Ud7 26 Tf2 Le4 27 Te3 Lf5 28 cxb6 axb6 29 a4 Dd5 30 Lc1 Td7 31 La3+ c5 32 a5 g6 33 Dh2 Kxf7 34 axb6 cxd4 35 Dg2 Lb4+

En fornøyd klassevinner.

36 Kf1 Db5 37 Da8 Td8 38 Db7+ Kg8 39 Le7 Lh3+ 40 Kgl Dxe2 41Lxh4 Dg4+ 42 Kh2 Dxh4 43 Ta7 Lf5+ 44 Kg2 Dg4+ 45 Kh1 Dh3+ 46 Kgl De3+ 47 Kh2 Dxf4+ 48 Kgl De3+ 49 Kh2 Df2+ 50 Kh1 De1+ 51 Kh2 Dd2+ 52 Kgl De3+ 53 Kh2 Dh6+ 54 Kgl Tf8 55 cxd4 Dg5+ 56 Kh2 Dh4+ 57 Kgl Dg3 58 Dg2 Dxcg2+ 59 Kxg2 Tb8 60 b7 Le4+ 61 Kg3 Txb7 0-1

1 Ragnar Edvardsen Konnerud	+61	+63	+19	+45	=3	+8	=2	=7	=4	7	41,5
2 Øystein Brekke ASKO	+13	=22	=25	+39	=26	+14	=1	=3	+9	7	40,5
3 Einar Hamre Drammen	+67	+34	+35	+46	=1	=7	=9	=2	+13	6½	40,5
4 Roar Lindblom Harstad	=48	+40	+47	=13	=22	=24	+28	+16	=1	6½	37,5
5 Ivar Bjordal Sandnes	+wo	=59	=62	=23	=12	+52	=22	+35	+15	6½	34,5
6 Magnar Ljøvsne Sogndal	+68	=47	=59	+58	=15	+22	=35	=12	+7	6½	34,0
7 Ove Halvorsen Stjernen	+69	=12	+39	+47	=14	=3	+8	=1	=6	6	41,5
8 Per Nygård Molde	=71	+16	=12	+59	+35	=1	=7	+31	+24	6	38,5
9 Jan Synnestvedt Nordstrand	=45	+72	+60	=11	+27	+38	=3	+24	=2	6	38,0
10 Jarle M Urdal Lillehammer	=16	+71	=22	=12	=13	=34	+29	+33	+25	6	36,5
11 Øyvinn Strand Bergen	=58	+70	=34	=9	+71	=15	=23	+32	+28	6	34,0
12 Gunnar Wicklund-Hansen Bergen	+44	=7	=8	=10	=5	+49	+37	=6	=20	5½	41,0
13 Tormod Fyri OSS	=2	+65	+56	=4	+10	+46	=20	=15	=3	5½	41,0
14 Gudmund Farstad Vardø	=23	+75	+30	+19	=7	=2	=15	+34	=17	5½	39,5
15 Jan A Bjørgvik Moss	=55	=60	+53	+41	=6	=11	+14	=13	=5	5½	38,5
16 Asbjørn Nordanger Bergen	=10	=8	+wo	=21	+41	+42	+46	=4	=18	5½	38,5
17 Gunnar Larsen OSS	+29	=46	=32	=50	+25	=18	+19	=20	=14	5½	36,5
18 Svein Harald Johnsen Vadsø	=30	=27	=63	+48	=23	=17	+49	=22	=16	5½	35,0
19 Fredrik Lorck Bodø	+76	+38	=1	=14	=62	+60	=17	+53	+32	5½	34,5
20 Sverre Haugjord Drammen	=75	=23	=48	=34	+68	+58	=13	=17	=12	5½	33,5
21 Odd Christoffersen Stjernen	=34	=67	+40	=16	=58	+68	+48	+59	+35	5½	30,0
22 Finn Morten Gulliksen ASKO	+65	=2	=10	+37	=4	=6	=5	=18	=26	5	43,0
23 Odd Birkestrand Bergen	=14	=20	+51	=5	=18	=29	=11	=28	+46	5	39,0
24 Kjell Wågan Bergen	=wo	+57	=42	+54	+32	=4	+26	=9	=8	5	39,0
25 Ivbjørn Nimki Tromsø	+53	=37	=2	=38	=17	+67	+58	+27	=10	5	36,5
26 Arne Melby OSS	+72	=45	+49	=27	=2	+30	=24	=37	=22	5	35,5

27 A.Sørås Fana 5 (35,0) 28 M.Monsen Sandnes 5 (35,0) 29 O.Ristesund 5 (34,5) 30 H.Isachsen Molde 5 (33) 31 B.Ower Strømmen 5 (30,5) 32 T.Christenson Nordstrand 5 (30,5) 33 O.Otterlei Bergen 5 (30) 34 J.Ludvigsen Fredrikstad 4½ (39,5) 35 J.Reed ASKO 4½ (39) 36 T.Christoffersen Ski 4½ (36) 37 B.Sindre Florø 4½ (35,5) 38 H.F.Esbensen Vadsø 4½ (34,5) 39 S.Løvåsdal Asker 4½ (33,5) 40 K.S.Thoreby Rennesøy 4½ (33) 41 M.Klingen Stjernen 4½ (32) 42 R.Evensen Harstad 4½ (28,5) 43 J.E.Lund Risør 4½ (28) 44 G.Gjeruldsen Risør 4½ 45 T.Langmyhr Stabekk 4 (37,5) 46 E.Kjæmperud Caissa 4 (37) 47 K.Dahlen Fnatt 4 (36,5) 48 A.Mannerud Eidsvoll 4 (35,5) 49 O.Bae Sunndalsøra 4 (34,5) 50 G.Bue Tønsberg 4 (32,5) 51 A.Gudbrandsen Evje 4 (32,5) 52 B.Høgnes Steinkjer 4 (32,5) 53 K.Sagen Asker 4 (32,5) 54 H.Opsahl '1911' 4 (30) 54 (55) K.Erstad '1911' 4 (30) 56 I.Dyrdal ASKO 4 (26,5) 57 J.Laugaland Sandnes 4 (26,5) 58 A.Finstad 3½ (37,5) 59 K.Juul Stjernen 3½ (37) 60 M.Marthinsen Lillehammer 3½ (36) 61 O.Barroch Meråker 3½ (35) 62 R.Skjærmo Surnadal 3½ (34,5) 63 P.Ellingsen ASKO 3½ (34) 64 A.Hanevik Bergen 3½ (31) 65 J.O.Tufta Bergen 3½ (30) 66 B.Standal Tønsberg 3½ (24,5) 67 J.Svenske OSS 3 (35) 68 R.H.Harris Eidsvoll 3 (33,5) 69 K.Johannessen Hammerfest 3 (30,5) 70 H.E.Eriksen Bergen 3 (29,5) 71 B.Lund Nilson Caissa 2½ (34,5) 72 H.Pettersen ASKO 2½ (30,5) 73 H.Mathisen Strømmen 2½ (29,5) 74 I.Aase Bergen 2½ (29) 75 G.Østerhus Evje 1½ (31,5) 76 E.R.Mickelsen Løten ½ (26)

Istedetfor å slite ut leserne med "solide posisjonspartier" (som Øgaard og Petrosjan spiller bedre) skal vi presentere fire av klassens friskuser. De fire endte opp på ulike deler av resultatlista, men var alle med på å sette farge på turneringa.

Hvit: Gudmund Farstad

Svart: Jan Ludvigsen

SKOTSK

1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 d4 exd4 4 Sxd4 Lc5 5 Sb3 Lb6 6 a4 Df6 7 De2 a6 8 Sc3

Sge7 9 Sd5 Sxd5 10 exd5+ Se7 11 h4 d6 12 a5 La7 13 Ta4 h6 14 Tf4 De5 15 Te4 Df6 16 f3 Tg8 17 g4 g5 18 hxg5 hxg5 19 Ld2 Kd8 20 Lc3 Dg6 21 Txe7 Le6 22 Sd4 Lxd4 23 Lxd4 Kxe7 24 dxe6 fxe6 25 Dc4 c5 26 Ld3 De8 27 Th7+ Kf8 28 Lxc5 1-0

Hvit: Odd Christoffersen

Svart: Arne Finstad

KONGEGAMBIT

1 e4 e5 2 f4 Lc5 3 Sf3 d6 4 c3 f5 5 exf5 Lxf5 6 d4 exd4 7 Sxd4 Lxd4 8

TREKK TIL

Svein Roar Andersen A/s
MURMESTERFORRETNING
3050 Mjøndalen

UTFØRER:
MUR, PUSS og FLISEARBEID

Skal du spare penger til bolig, bør du vite hva Kreditkassen kan låne deg og når

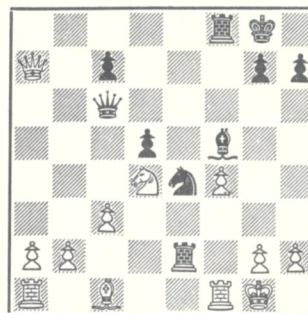
Hvordan folk
flest kan få boliglån
- opptil kr. 250.000,-

Spør etter vår
32 siders brosjyre om
boligfinansiering.

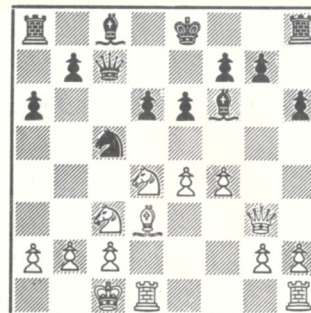
K KREDITKASSEN
-bank for folk flest

Dxd4 Sf6 9 Le2 0-0 10 0-0 Sc6 11 Dd1
Dd7 12 Db3+ d5 13 Dxb7 Tae8 14 Lb5
Te6 15 Sd2 Dd6 16 Lxc6 Dxc6 17 Dxa7
Te2 18 Sf3 Se4 19 Sd4

Hvit har vunnet to bønder, men prisen er en deplassert dronning og farlig motspill. Nå smeller det:
19 - Txg2+! 20 Kxg2 Dg6+ 21 Kf3 Lg4+
22 Ke3 Te8 23 Sf3 Sg5+ 24 Se5 De4+ 25
Kf2 De2+ 26 Kg3 Se4+ 27 Kh4 Dxh2+ 28
Kxg4 Dg3+ 29 Kf5 g6+ 0-1

Hvit: Kjell Wägan
Svart: Terje Christoffersen
SICILIANSK
1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6
5 Sc3 a6 6 Lg5 e6 7 Df3 Le7 8 0-0-0
Dc7 9 Dg3 Sbd7 10 f4 Sc5 11 Ld3 h6 12
Lxf6 Lxf6

13 Lb5+ axb5 14 Sdxb5 Da5 15 Sxd6+
Kf8 16 e5 Le7 17 a3 b6 18 Df3 Lxd6 19
Txd6 Lb7 20 Dh5 Lxg2 21 Td1 Ke7 22
Dg4 Ld5 23 Dxg7 Tg8 24 Df6+ Ke8 25
T6xd5 exd5 26 Sxd5 Da7 27 Dc6+ Kf8 28
Dd6+ Kg7 29 Tg1+ Kh7 30 Sf6+ Kh8 31
Sxg8 Sd3+ 32 Kbl f6 33 Dxf6+ 1-0

I 1.klasse på et lavere bord i 7. runde ble et av mesterskapets mest dekorative partier avspilt. Hvit ofrer materiell for et mektig angrep og gjennomfører i klassisk stil.

Hvit: Odd Barroch
Svart: Idar Dyrdal
EVANGGAMBIT
1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lc4 Lc5 4 0-0 Sf6
5 b4!?

Den berømte Evansgambiten etter trekkomkastning (4 b4).
5 - Lxb4 6 c3 La5

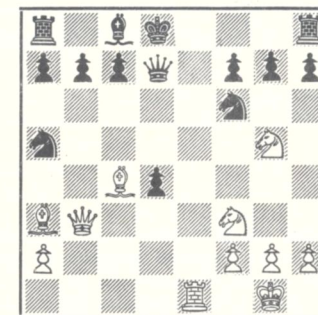
Et bra alternativ er her 6 - Le7.
Teksttrekket gir overgang til "normalvarianter" i Evansgambit.
7 La3 d6 8 d4 exd4?

"Hvis ingen går i fella..." Dette er faktisk svarts avgjørende feil, da hvit nå får åpnet angrepsslusene. 8 - 0-0! 9 dxe5 Sxe4 bør derimot være tilfredsstillende for svart.
9 e5! dxe5 10 Db3

Det hvite løperparet utøver et grusomt press, og svart har ikke annet å gjøre enn å hoppe fra skanse til skanse.
10 - Dd7 11 Tfel e4 12 Sbd2 Lxc3 13 Sxe4! Lxe1 14 Txe1

Hvit har ofret ikke mindre enn kvalitet og tre bønder, men så er da også svart forsvarsløs. Det truer i første omgang 15 Sc5+.

14 - Kd8 15 Seg5 Sa5

16 Sfe5!
En vakker maktdemonstrasjon.
16 - Sxb3 17 Sxf7+ Dxf7 18 Sxf7+ Kd7
19 Lb5+ 1-0
19 - c6 20 Te7 matt!

Dagbladet antyder at dette var "NM's beste parti?" Nåvel. Men undersøkelser viser at det med all sannsynlighet må være NM's mest teoretiske parti! I gode, gamle "BILGUERS Handbuch der Schacheröffnungen" står hele dette

partiet, til og med 20 Te7 matt (men med en annen trekkrekkefølge i åpnin- gen) angitt som en variant svart må passe seg for!
 Dette er hva verken spillerne eller Støre visste om, og som gjør partiet

(om ikke annet) til en interessant dobbeltgjenger på 20 trekk. Som vel og merke ikke har vært spilt tidligere, så vidt vi vet.
 Men at partiet er en pen prestasjon fra Barrochs side, er klart nok.

KLASSE 2

ved ØB/JK

Klasse 2 omfatter alle (senior)spille- re med ratingtall under 1650 (heretter 1680). Det blir derfor en forholdsvis stor kvalitetsforskjell på topp og bunn. Vi så det f.eks. i Bergen, der de sju første på premielista tilsammen ga fra seg tre remiser (og ingen tap) mot spillere under nr.7. Spillere ned- enfra ble ellers slått ubønnhørlig tilbake (med store materielle tap). Dette kan tyde på at den øvre rating- grensen for klassen er satt noe høyt.

Morten Lilleøren vant klassen overbe- visende og uten tap. Fra før var han et lite beskrevet blad (uten rating), som dukket opp som troll av eske ved å vinne de fire første partiene i rask rekkefølge. Lilleøren er fra Halden, men er for tida i militæret i Horten, hvor han også vant nest øverste klasse i årets klubbmesterskap.

I siste runde måtte Lilleøren vinne for å holde unna for konkurrentene. Det ble et seigt og relativt velspilt parti.

Hvit: Erik Loy
 Svart: Morten Lilleøren
 SPANSK

1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lb5 a6 4 La4 Sf6
 5 0-0 Le7 6 Tel b5 7 Lb3 0-0 8 c3 d6
 9 h3 Sa5 10 Lc2 c5 11 d4 Dc7 12 d5 c4
 13 Sbd2 Ld7 14 Sf1 Sb7 15 Lg5 Tfe8 16
 Se3 h6 17 Lxf6 Lxf6 18 Sh2 Db6 19 Dh5
 Lg5 20 h4 g6 21 Df3 Lxh4 22 g3 Lg5 23
 Kg2 Dd8 24 a4 Df6 25 De2 h5 26 Th1 Sc5
 27 g4 Lxe3 28 fxe3 Dg5 29 Tag1 Lxg4 30
 Sxg4 Dxc4+ 31 Dxc4 hxc4 32 Kf1 Kg7 33
 Ke2 Th8 34 Txb8 Txb8 35 axb5 Th2+ 36
 Kd1 axb5 37 Txc4 Kh6 38 Tg3 g5 39 Tf3
 Kg6 40 Tg3 f6 41 Kc1 Sd3+ 42 Lxd3 cxd3
 43 Kbl Te2(?) 44 Kcl f5 45 exf5 Kxf5
 46 Tf3+ Ke4 47 Tg3 Kxd5 48 Txc5 Txe3
 49 Kd2 Te2+ 50 Kxd3 Txb2 51 Tg4 Ta2 52
 Tb4 Kc5 53 Ke4 Ta4 0-1

hvor farlig "Fischer-løperen" kan bli i diagonalen a2-g8. (Lc4 fulgt av frammarsj med f-bonden var/er Bobby Fischers favorittopplegg mot sicili- ansk.)

2. runde

Hvit: Leif G. Pedersen
 Svart: Karl P. Jernberg
 SICILIANSK.

1 e4 c5 2 Sf3 Sc6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6
 5 Sc3 d6 6 Le3?!

Et litt uvanlig trekk. Mer vanlig er Lg5, Le2 eller Lc4.

6 - a6

Her kom 6 - Sg4!? sterkt i betrakt- ning. (Noe i kontrast til dette sier Harding/Markland i "Sicilian ...e5": "and 6 Be3 Ng4!? is also a line best avoided by black". H/M anbefaler na- turligvis 6 - e5!? Red.anm.)

7 a4 e6 8 Lc4 Ld7 9 f4 Dc7 10 La2 Le7

Lilleøren knipset på premieutdelingen

Avslutningsvis et fint angrepsparti fra 2. runde, hvor hvit demonstrerer

1 Morten Lilleøren Horten	+12 +32 +8 +30 =3 =2 =4 +11 +7	7½ 43,
2 Tore Edvardsen Hønefoss	+56 +6 =4 +5 +21 =1 +7 -3 +14	7 45,
3 Gunnar Stake Larsen OSS	=31 +26 +44 +20 =1 -7 +10 +2 +4	7 43,
4 Trygve Steen Stjernen	+38 +40 =2 +24 =11 +10 =1 +6 -3	6½ 43,.
5 Ole Andreas Angelshaug Askøy	+35 =7 +14 -2 +16 +17 -6 +25 +12	6½ 41,5
6 Anker Aasum Halden	+41 -2 +64 =8 +31 +35 +5 -4 +15	6½ 40,5
7 Erik Loy Bergen	+63 =5 +43 =11 +13 +3 -2 +9 -1	6 45,0
8 Omar Østerhus Ganddal	+66 +9 -1 =6 =24 =13 =31 +20 +23	6 40,5
9 Jan Brix Caissa	+25 -8 +12 +10 =18 =11 +22 -7 +21	6 39,5
10 Torgeir Vada Stabekk	+33 =11 =22 -9 +46 +37 -3 +39 +25	6 37,5
11 Odd Nordheim Moss	+52 =10 +16 =7 =4 =9 =20 -1 =18	5½ 43,0
12 Øivind Carstensen Nordstrand	-1 +53 -9 +55 =36 +43 +17 +29 -5	5½ 38,5
13 Ulf Stoltenberg Narvik	+48 -21 +34 +46 -7 =8 +16 -14 +36	5½ 37,0
14 Leif Kverndal Stjernen	=55 +62 -5 =27 +61 +33 =29 +13 -2	5½ 36,5
15 Jon Møller Stavanger	-23 +65 =29 +56 =37 =21 +24 +30 -6	5½ 35,0
16 Leif Andersen Stjernen	+61 =22 -11 +43 -5 +45 -13 +53 +29	5½ 35,0
17 Bjarne Eriksen Asker	-45 +67 +36 =22 +34 -5 -12 +46 +30	5½ 34,0
18 Dag Ø Nøding Stjernen	=62 +55 +51 =45 =9 =29 =21 =22 =11	5½ 34,0
19 Leif Georg Pedersen Sandnes	-29 +57 -23 =53 =43 =47 +49 +54 +33	5½ 29,5
20 Eddy Jordan Asker	+wo +34 +21 -3 +30 -4 -11 -8 +45	5 39,0
21 Stig-Børje Larsen Bergen	+58 +13 -20 +54 -2 =15 =18 +31 -9	5 39,0
22 Ivar Nygaard Sørum	+60 =16 =10 =17 +26 =23 -9 =18 =27	5 38,5
23 Lasse Simonsen OSS	+15 -44 +19 =35 +28 =22 -25 +32 -8	5 36,5

24 J.T.Mikkelsen Bergen 5 (36,5) 25 E.Berntsen Strømmen 5 (36) 26 R.Pettersen Hamar 5 (34,5) 27 P.B.Bakke Eidsvoll 5 (34) 28 M.Schølseth Kirkenes 5 (32) 29 B. Sparby Sørum 4½ (37,5) 30 F.Johansen Halden 4½ (37,5) 31 O.Øye Nordstrand 4½ (37) 32 E.Lind Pedersen Moss 4½ (35) 33 J.H.Olsen Bodø 4½ (34,5) 34 K.Aaserud Kongs- berg 4½ (34,5) 35 H.Karlisen Eidsvoll 4½ (34,5) 36 J.Torkelsen Kristiansand 4½ (34) 37 A.Eriksfallet Sørum 4½ (33,5) 38 N.Karlstad Asker 4½ (32) 39 S.Solheim Bergen 4½ (31,5) 40 T.Nyen Asker 4½ (31) 41 G.Karlisen Bergen 4½ (29,5) 42 J.Pet- tersen Bergen 4½ (27) 43 T.Thorstensen Fnatt 4 (36,5) 44 P.Hummel Stjernen 4 (35,5) 45 R.Michelsen OSS (35) 46 O.Eriksfallet Sørum 4 (34) 47 P.Samset NSF 4 (33) 48 A.A.Malde Stavanger 4 (32,5) 49 P.Frydenberg Stabekk 4 (30) 50 Ø.Løken Nordstrand 4 (29) 51 A.Sivle Bergen 4 (28,5) 52 A.Andersen Moss 4 (28) 53 M.Sand Nordstrand 3½ (35) 54 A.Rørvik Tempo 3½ (34) 55 S.Fossum OSS 3½ (34) 56 M.Haug- vær Bergen 3½ (33,5) 57 K.Jernberg Tromsø 3½ (32) 58 H.Berg Eidsvoll 3½ (30) 59 A.Skjold Eidsvoll 3½ (29) 60 K.Brandt Eidsvoll 3½ (27,5) 61 E.Straume Bergen 3 (32) 62 A.Mongstad Molde 3 (32) 63 E.Arnesen Sjøakkameratene 3 (25) 64 H.Holst Asker 2½ (32) 65 O.Larsen Fredrikstad 2 (27,5) 66 O.Birkeland Kristiansand 1 (29) 67 E.Rueslåtten 1 (27)

I betraktning kom 10 - Sa5 11 De2 Tc8 for å "plante" springeren på c4.
 11 0-0 0-0 12 f5 e5 13 Sf3 Tac8 14 Sg5 Le8?

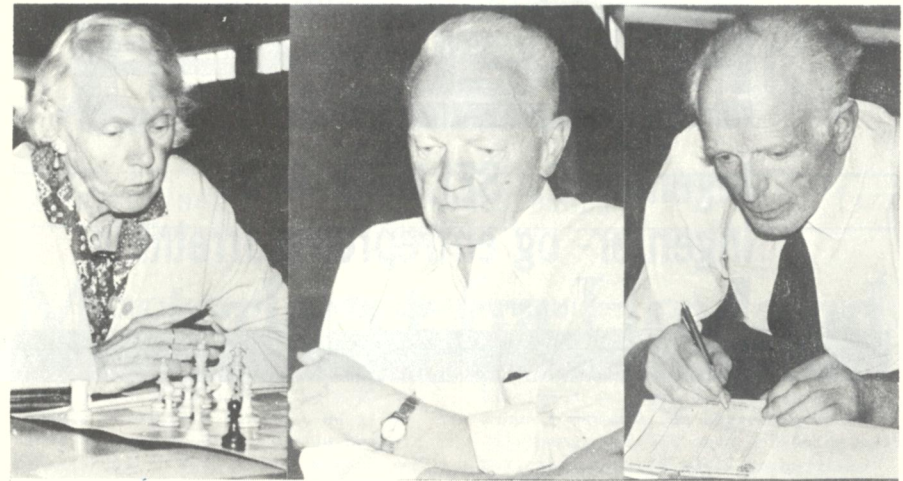
Var han redd for et innslag på f7? En bedre idé var 14 - Sb4 for å holde feltet d5 under oppsikt, eventuelt fulgt av Lc6, b5 og Db7.
 15 h3 h6 16 Sf3 Ld7?

Fremdeles var Sb4 en god mulighet. Nå kommer hvit hurtig i gang med sitt planlagte angrep på kongefløyen.
 17 Sh4 Kh7 18 g4 Dd8 19 g5 hxg5 20 Lxg5 Db6+
 Desperasjon, men det er neppe lenger mulig å finne noe brukbart forsvars- trekk.

21 Kh1 Dxb2 22 Lxf6! Lxf6 23 Dh5+ Kg8 24 Sg6! Kroken på døra. 1-0
 Moral: Ikke sitt med hendene i fanget og vent på at motstanderen skal angri- pe! Finn en spilleplan, og husk at en dårlig plan er bedre enn ingen plan.
 (Kommentarer Ø.Sande)

👤 Sverige ble tilkjent seieren med 4½-3½ over Norge i 1. runde av Tel- esjakk-OL. De østtyske dommerne vur- derte det uklare tårnsluttspillet Ho- en-Eslon til gevinst for Esblon. Par- tiene Helmers-Hansson og Gulbrandsen-Rörvall ble remis, mens Ulrichsen vant over Wedberg.

Tre sanne veteraner i norsk sjakk. Fra venstre fru Erla Strand Nilsen, Johan Andreassen og Anders Sørås. Sistnevnte er den eldste av de tre, men valgte å spille i klasse 1, hvor han også gjorde en bra innsats.

For annen gang var det en egen veteranklasse i NM. Denne er for spillere over 60 år, men det er naturligvis en frivillig sak om man heller vil delta i den "vanlige" seniorklassen man er kvalifisert til.

Veteranklassen var en nyskapning i NSF's nye turneringsreglement som ble vedtatt på kongressen i Sandefjord 1974. Interessen har vist seg å være blandet. Endel av de eldre foretrekker å spille i klasse mester, 1 eller 2. I Oslo 1975 var det 10 deltagere, og vinnere ble Lars Østenstad, Asker og John Knudsen, Sjakkamatene. Til Harstad i fjor var det for få påmeldte til å danne egen klasse. I Bergen var det 8 deltagere, hvorav Kaare Olsen, Lillehammer dessverre måtte trekke seg underveis pga sykdom i familien.

6 runder er en nokså amputert NM-turnering, og strengt tatt var det også litt for stor klasseforskjell på topp og bunn. Vi har ikke inntrykk av at partiene var verdens største utfordring for SK Stjernens dyktige sekretær Johan Andreassen. For selv om han har passert de 60, er en mann som Andreassen fortsatt en solid mesterspiller..

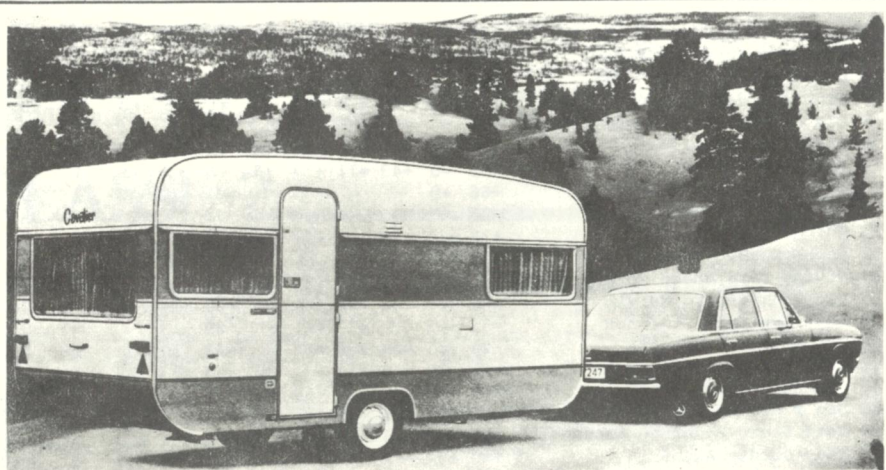
Hvit: Ola Børset

Svart: Johan Andreassen

INDISK (uregelmessig)

1 d4 Sf6 2 Sf3 g6 3 e3 Lg7 4 b3 c5 5 Lb2 0-0 6 Le2 b6 7 0-0 Lb7 8 Sc3 d5 9 h3 Sc6 10 a3 e6 11 Sa4 Se4 12 c4 cxd4 13 Lxd4 Sxd4 14 exd4 Lc6 15 Sb2 Sc3 16 Dd3 Sxe2 17 Dxe2 dxc4 18 Se5 Lxe5 19 dxe5 cxb3 20 Tac1 Tac8 21 Tfd1 Ld5 22 Sc4 Txc4 23 Txc4 Lxc4 0-1

1	Johan Andreassen Stjernen	x	1	½	½	1	1	1	5
2	Leif Jacobsen Kristiansand	0	x	1	1	1	1	1	5
3-4	Guttorm Klavestad Halden	½	0	x	½	1	1	1	4
3-4	Sverre Olsen Stjernen	½	0	½	x	1	1	1	4
5	Ola Børset Surnadal	0	0	0	0	x	1	1	2
6	Fritz Brastein Skien	0	0	0	0	0	x	1	1
7	Erla Strand Nilsen Kr sand	0	0	0	0	0	0	x	0

Opplev vintereventyret med en Cavalier!

En Cavalier er vinterisoleret for norske forhold og utstyrt med termovinduer og sentralvarme.

Salg og service:

CARAVANSERVICE
Berre Rikardsen · E 18 · Skoger · Tlf. (02) 810051

Drammen

Vesta Hygea dekker skadene.

FORSIKRINGSAKTIESELSKAPET **VESTA** LIVSFORSIKRINGSSKAPET **HYGEA**

F. SELMER

Ingeniør F. SELMER A/S
Ingeniør- og entreprenørforetning

INNSPURTEN 5 OSLO 6

University of Oslo

CONGRESS SERVICE

har 15 års erfaring

Vi tilbyr Kongress-sekretariat — Simultantolke-
anlegg — Diskusjonsanlegg — Båndopptak —
Høytaleranlegg — Møterom — Eget trykkeri —
Innkvartering — Audiovisuelle hjelpemidler —
Restauranter — Fullt autorisert reisebyrå.

NB! Våre anlegg og øvrige tjenester er ikke
bundet til et bestemt møtested.

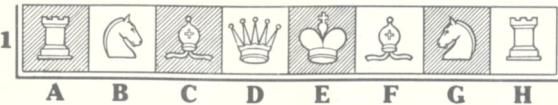
University of Oslo
Congress Service

Boks 55, Blindern, Oslo 3. Tlf: 46 68 80 - Telegram: Unitravel - Telex: 11906

Representert i Bergen, Trondheim, Stavanger og Ås av Universitetenes reisebyrå

5000 BERGEN Parkveien 1 Telefon 05/23 31 90	7000 TRONDHEIM Norges Tekniske Høyskole Telefon 075/30 100	4000 STAVANGER Studiesenteret, Ullandhaug Telefon 045/57 060	1430 ÅS Telefon 02/94 11 20
---	--	--	--------------------------------

Førsteråden

ORGAN FOR NORGES SJAKKFORBUNDS UNGDOM

NR.3 1977

Mesterlaget fra Høyland

Laget fra Høyland ungdomsskole på Sandnes i Rogaland har hatt en glimrende sesong: I april vant de norgesmesterskapet i Moss. 20-21 august var de unge sjakk talentene med i årets nordiske skolesjakk mesterskap i Motala (Sverige), og på nytt ble det seier.

Riktignok delt med Jellebakkeskolen, Århus i Danmark, da begge lagene tok 18½ poeng. Det ble også 3-3 da de møttes, så det måtte kåres to nordiske mestere for 1977. Dette var forøvrig fjerde gang mesterskapet gikk til Norge.

Glade vinnere. Fra venstre Karl Halvard Haukalid, Ole Martin Pedersen, Egil Stokkeland, laglederen Ivbjørn Nimki, Steinar Torjusen, Erlend Stangeland, Jan Torland og John Olav Lie.

NM i Bergen

LILLEPUTT

I en Lilleputtklasse vil det alltid være vanskelig å utpeke noen såkalt klare favoritter, selv om det - i hvert fall for undertegnede - denne gang fantes kjente navn fra skolesjakkene, da spesielt fra Rogaland og Bergen. Og når man betrakter resultatlisten, minnes man et slagerrefreng fra noen tid tilbake: "Det er vest, vest, som er best, best, best". (I parantes bemerket blir Lilleputtklassen av en sjakkjournalist i Oslo ustanselig omtalt som "Gutteklassen", tiltross for at også jenter har anledning til å spille her selv om de altså glimret med sitt fravær denne gang.)

De unge herrers åpningsrepertoar var for enkeltes vedkommende ganske varierende. Riktignok så en skolesjakkvariant hvor "eselører" - randbøndene et skritt fram - forekom i rikt monn, men også mere avanserte varianter som Budapestergambit, avbyttevarianten i spansk, samt Sämischvarianten i kongeindisk dukke opp på bordene.

Den som til slutt stakk av med førstepremien, var Kurt Hetland fra Sandnes - nok et produkt av det gode skolesjakkmiljøet i Rogaland. Men som man ser - også Bergen ville ha et ord med i laget. Per Manne plasserte seg forøvrig tidligere i år som nr. 2 i en juniorturnering i Sverige.

La oss avslutningsvis nevne at en av de unge matadorer midtveis i turneringen gikk over til å undertegne sine partiskjemaer - ikke med sitt eget navn - men vekselvis med Bobby Fischer og Anatolij Karpov. Om dette hjalp på innsatsviljen, kjenner undertegnede ikke til, men det skulle være klart hvilke forbilder vedkommende har.

Lilleputtene var så heldige å få spille i eget rom, og her hadde turningsleder Oluf Kavlie-Jørgensen (Norgesmester i 1938) en enkel, men morsom oppgave.

Tormod Fyri

Lilleputtmesteren Kurt Hetland fra Sandnes i Rogaland.

1 Kurt Hetland Sandnes	7	40,5
2 Per Manne Bergen	6½	40,5
3 Steinar Torjusen Ganddal	6	42,0
4 José H Polo Bergen	6	37,5
5 Guttorm Sindre Florø	6	34,0
6 Einar Brekken Ganddal	6	33,0
7 Knut Erik Johansen Moss	5½	41,5
8 Jan Haugland Sandnes	5½	40,0
9 Egil Stokkeland Ganddal	5½	39,0
10 Tore Brekke Bergen	5	40,5
11 Lars Monsen Stjernen	5	40,5
12 Bjørn Brunvoll Molde	4½	35,5
13 Georg Krohg Vadsø	4½	34,0
14 Gustav Gudbrandsen Evje	4½	32,5
15 Rune Borøy Fauske	4	37,0
16 Dag Gundersen Rakkestad	4	34,5
17 Terje Høidahl Rakkestad	4	33,0
18 Gunnar Totland Moss	4	31,5
19 Ivar Skauge Bergen	3½	30,5
20 Gisle Skjold Stavanger	3	33,0
21 Geir O Werland Bergen	3	28,5
22 Terje Ulsebøl Tempo	3	26,0
23 Trond Hammervoll Halden	2	31,0
24 Hans J Johansen Halden		26,5

I 2. runde spilte turneringsvinneren følgende friske parti.

Hvit: Kurt Hetland

Svart: José Polo

ALJECHINS FORSVAR

1 e2-e4 Sg8-f6 2 Sb1-c3 d7-d5 3 e4xd5 Sf6xd5 4 d2-d4 e7-e6 5 Sc3-e4?!

Egentlig bør man ikke flytte mange ganger med samme brikke i åpningen, men...

5 - b7-b6?

Bedre er 5 - Lf8-e7 for å rokere.

6 c2-c4 Sd5-e7?!

Her blir springeren stående i veien for den svarte løperen. Bedre er derfor 6 - Sd5-f6.

7 Lc1-g5 f7-f6 8 Lg5xf6!?

Et sjanserikt og morsomt offer, svarts rokadestilling blir ødelagt. Men enda sterkere var nok 8 Dd1-h5+! Ke8-d7 (om 8 - g7-g6 så 9 Se4xf6+) 9 Lg5xf6! g7xf6 10 Se4xf6+ med et drepande angrep.

8 - g7xf6 9 Se4xf6+ Ke8-f7 10 Dd1-f3 Se7-f5 11 0-0-0 c7-c6 12 Sf6-e4 h7-h5

For å hindre g2-g4.

13 Sg1-h3 Lf8-e7 14 Lf1-d3 Kf7-e8

Her ser vi resultatet: Svart har tjent en offiser, men har nesten alle brikkene istartposisjon! Da må det gå galt. 15 Se4-g3 Sf5xg3 16 f2xg3!

F-linja åpnes med grusomme følger for svart.

16 - Le7-g5+ 17 Kc1-b1 Dd8-f6 18 Df3-e4 Ke8-d8 19 Th1-f1 Df6-g7 20 Tf1-f3 Lg5-f6? 21 Td1-f1 Th8-f8 22 Sh3-f4 Truer Sf4xh5.

22 - Dg7-g8 23 Sf4-g6

1-0

Både tårnet og løperen i slag! Sterkt spill av hvit.

Spennende parti. Jan Haugland ser også ut til å lure på Egil Stokkelands neste trekk.

FØRSTERADEN

Aleks Semakoff (ansv.), Ole Chr. Moen og Tormod Fyri + NSB's red.

Georg Krohg, Vadsø hadde reist lengst av alle Lilleputtene.

I følgende parti fra 9. runde kom svart raskt i gang med kongeangrepet.

Hvit: Terje Høidahl

Svart: Tore Brekke

PIRC

1 e2-e4 d7-d6 2 Sb1-c3 Sg8-f6 3 Lf1-b5+?

Her er dette et tempotap.

3 - c7-c6 4 Lb5-a4 g7-g6 5 d2-d4 Lf8-g7 6 h2-h3 Dd8-a5 7 Dd1-f3?! 0-0 8 Lc1-d2 Da5-c7 9 0-0-0?

Rokerer partene til hver sin side av brettet, blir det et kappløp om hvilken kongeangrep som kommer først. I dette tilfelle er det svarts angrep! 9 - b7-b5 10 La4-b3 a7-a5!

Som vi alt ser, får svart spilt fram bøndene sine med "tempo" (angrep på hvite brikker).

11 a2-a4 b5-b4 12 Sc3-e2 Sb8-d7 13 Ld2-f4?! e7-e5 14 d4xe5 d6xe5 15 Lf4-e3 c6-c5 16 Lb3-c4 Lc8-a6

Svarts angrep ruller framover, mens hvit ennå ikke er kommet i gang på kongefløyen.

17 Lc4xa6 Ta8xa6 18 b2-b3 c5-c4 19 Kc1-b1 c4xb3 20 c2xb3 Tf8-c8 21 Td1-c1 Ta6-c6

Hvit er helt nedspilt, han har ikke engang fått ut brikkene på kongefløyen. Det er også klart at Df3 ikke er med i spillet i det hele tatt.

22 h3-h4 Tc6xc1+ 23 Se2xc1 Dc7-c2+ 24 Kb1-a1 Sf6xe4 25 Df3-e2

Fortsetter på side E

Ungdomssjakk Norge rundt

SEVELANDSVIK

ved Sigmund Salamonsen

Skolesjakken her på Sevlend kom i gang etter at to av skolens elever en tid hadde spilt sjakk hjemme hos hverandre. De ønsket å få flere med, og en lærer og jeg sa oss villig til å hjelpe til med å få i gang en klubb. Så i september 1974 ble Sevlend skoles Sjakkklubb startet med sju medlemmer, hvorav bare to kunne spille litt sjakk fra før av. Undertegnede ble snart alene med medlemmene da den læreren som var med fra starten selv begynte på et kurs. For å

Fra og med dette nummer vil Førsteraden inneholde en serie om hvordan skole- og ungdomssjakken drives rundt om i Norge. Førsteradens redaksjon kan vanskelig lage dette stoffet selv, slik at vi er avhengig av at du (og andre) sender oss en rapport om hva som skjer på ditt hjemsted. Bilder og partier er vi glade for, partikomentarer kan gjerne redaksjonen ta seg av.

Førstemann ut er Sigmund Salamonsen fra Sevelandsvik på Karmøy, han som arrangerte NM i lagsjakk for barneskoler 1977.

kunne engasjere alle begynte jeg å spille simultansjakk. Dette ble populært blant medlemmene samtidig som jeg fikk undervist alle på en gang. Ved skoleårets slutt, vi talte da hele

Sevlend NM-lag klart for dyst. Vi begynner med jenta på laget, Ingrid Salamonsen, og videre Morgan Haringstad, Kenneth Flotve, Gunnar Munkehjerd (yngstemann 3.kl.), Sverre Vedøy, Jakob Reidar Vik og reserven Olav Roger Tønnessen.

14 medlemmer, hadde vi en turnering der vi kåret vår første mester. Det bør også nevnes at vi i klubben alltid har hatt med oss jenter som medlemmer.

Skoleåret 75/76 ble et meget godt år, medlemstallet passerte 30. Dette året fikk vi også lærer Rune Sulen med som leder, og nå kunne vi virkelig begynne å lære medlemmene å spille da vi var blitt to om oppgaven.

Det var først i skoleåret 76/77 vi virkelig fikk sving på klubben. Vi meldte oss inn i Rogaland Skolesjakkutvalg, noe vi har hatt stor glede av. Ungdomskonsulenten der har til en hver tid stått oss bi med råd og vink. For første gang deltok vi i konkurranser utenom vår egen klubb. Vi fikk bronse i skolemesterskapet for lag i Rogaland, og i den individuelle turneringen klarte vi også hederlige plasseringer uten å gå helt til topps. Så i april i år arrangerte vår klubb i samarbeid med Rogaland Skolesjakkutvalg NM i lagsjakk for barneskoler, et mesterskap som ga oss en 4. plass.

Dette skoleåret er vi blitt Rogalands største klubb med hele 64 medlemmer, da både jenter og gutter. Skoleåret som vi nå skal begynne på venter vi oss meget av, da vi nå har fått oss skikkelig utstyr. Sjakkur har vi ikke hatt tidligere, og brett og brikker har heller ikke holdt mål. Det beste er imidlertid at Sulen fortsatt er lærer her, og at han har den rette gløden hva sjakk angår.

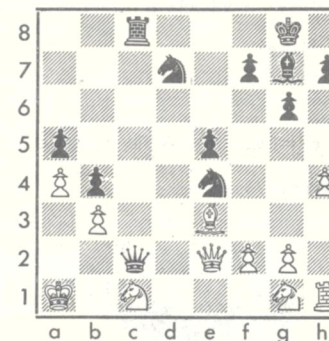
Vi kommer i år til å gå inn i forbundet som betalende medlemmer, dette for også å kunne ta oss av de av medlemmene som nå er U-skoleelever. På en spillekveld møter det ca. 50 spillere. De yngste og de med minst trening kommer gjerne en time før de øvrige, slik at vi får gitt disse litt ekstra undervisning. Vi skifter stadig motstandere, og forsøker også å ha en turnering gående slik at vi får gitt spillerne konkurransetrening.

Demonstrasjonstavlen blir flittig brukt, både til nøtter og til å vise mattsettinger, remiser etc. Som regel spiller jeg gjennom et parti eller to på tavlen, helst partier som er blitt spilt av de mest kjente gamle mestere. Dette tror jeg de fleste har utbytte av.

Vi prøver også å lage litt kos der medlemmene for en liten penge kan få seg en mineralvann etc. til å slappe

av med. Vi tør påstå at alle liker seg i klubben, det viser det gode samhold medlemmene i mellom, de er også gode venner utenfor sjakkklubben. Under lagsjakkturneringer hører jeg aldri at en som har tapt sitt parti får kritikk fra de øvrige på laget. Lagsjakk er faktisk den konkurranseformen jeg liker best blant yngre spillere, nettopp på grunn av det fine samholdet som da kommer fram.

Sjakk burde vært fag ved hver eneste skole i hele landet vårt. Den skaper godt samhold og samtidig lærer barna å ha respekt for hverandre. Og det viktigste av alt, den lærer våre barn å tåle et tap eller to. I sjakk er det ingen som hoverer over en slagen motspiller, det er i alle fall det jeg prøver å lære spillerne våre.

25 - Se4xf2?
25 - Se4-d2! ville åpnet for Lg7 og avgjort partiet straks.

26 De2xc2 Tc1xc2 27 Le3xf2 e5-e4!

Nå følger den berømte "mølla".

28 Ka1-b1 Tc2-b2+ 29 Kb1-a1 Tb2xf2+ 30

Ka1-b1 Tf2-b2+ 31 Kb1-a1 Tb2xg2+ 32 Ka1-

b1 Tg2-b2+ 33 Kb1-a1 Tb2-h2+ 34 Ka1-

b1 Th2xh1 0-1

I dette partiet spilte svart sterkt og

konsekvent på en plan: Kongeangrep!

(Komentarer ved Eivind Poulsson)

Norges Sjakkforbunds Ungdom
Postboks 827, Sentrum, Oslo 1

Postgiro: 2037349

Bankgiro: 1609.28.39404

Formann: Trygve Waage,

Åsenqata 4 D, Oslo 4

Tlf. privat (02) 15.47.39

«Sjakkdagen 1977»

KONKURRANSE FOR ALLE SKOLESJAKKSPILLERE

Vil du prøve deg i en konkurranse om sjakk? Her har du sjansen.

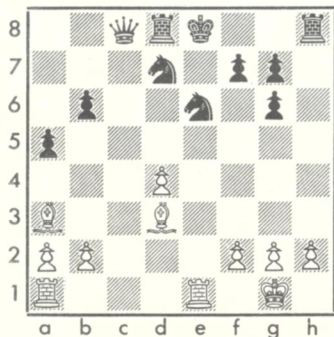
"Sjakkdagen 1977" består av spørsmål som kommer i Førsteraden denne gangen og to ganger til. Du får poeng for de svarene du har riktig, og du behøver ikke svare på alle spørsmålene for å være med i konkurransen.

Det blir flotte premier, vinneren får en sjakk-klokke + diplom, og det blir mange andre, fine saker (bøker, lommesjakk, diplomer mmm.) Alle mellom 7 og 20 kan delta.

Dere kan selvsagt samarbeide om oppgavene. Kanskje kan det være lurt å spørre sjakkklæreren om litt hjelp også, skjønt det er vel ikke sikkert at han er flinkere enn deg? Det beste er i alle fall at du klarer oppgavene alene.

Finn fram brett og brikker, sjakkbøker og -blader du måtte ha, samt blyant og papir. Er du klar? Her kommer spørsmålene:

1. Se på denne stillingen:

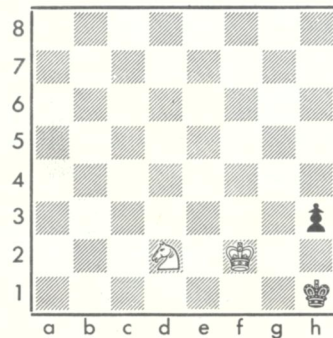
Hvit har mistet dronninga, da taper han vel lett? Tja, - svart har jo glemt å rokere.... Hva gjør du som hvit? (4 poeng for riktig løsning)

2. En av disse spillerne har IKKE vært Verdensmester i sjakk. Hvem av dem er det? Aljechin, Smyslov, Nimzowitsch,

Capablanca. (1 poeng)

3. Dette er bilde av en veldig flink og kjent stormester. Hva heter han og hvilket land kommer han fra? (2 poeng)

4. Hva blir resultatet av dette partiet når:

- Hvit er i trekket?
- Svart er i trekket?

Skriv opp trekkene. (3 poeng)

5. Spill gjennom dette partiet:

1.e2-e4 c7-c6 2.d2-d4 d7-d5 3.Sb1-c3 d5xe4 4.Sc3xe4 Sb8-d7 5.Dd1-e2 Sg8-f6 6.Se4-d6+ matt.

- Hva heter ÅPNINGEN som spilles her? (2 poeng)
- I sluttstillingen er det oppstått en BINDING. Hvilken av de sorte brikkene

er bundet? (2 poeng)

Var det vanskelig? Du har sikkert klart noe. Send det inn til:

FØRSTERADEN
Boks 827, Sentrum
Oslo 1

og merk konvolutten "Sjakkdagen 1977".

Husk å skrive navn, adresse, skolen du går på og ALDER. Løsningene må være oss ihende innen 12. oktober.

Hvem blir sjakkdage-mester 1977?

Hva skjer i NSFU?

Reiseinstruktøren har i august/september besøkt Rogaland, Vest-Agder og Telemark. 15. oktober er han i Kautokeino, hvorfra han vil "saumfare" store deler av den nordlige landsdel. Vi hører gjerne fra instruktører og andre som vil ha besøk.

NSFU's nye stolthet heter "Lille Rødhette" og er en off-set maskin med rød hette. Vi regner med at det er slutt på "Ulvetiden" hva angår trykte instruksjons- og lærehefter.

I et brev til NSFU skriver Anker Aasum at han vil prøve å få igang skolesjakk på alle de 9 barneskolene i byen. Slik skal det være!

Nye ungdomskonsulenter: I Nordland har Torbjørn Burchard, Villavn. 47, 8500 Narvik overtatt, og i Vest-Agder har Stein Hauge, Konsul Wildsvei 13, 4600 Kristiansand stilt seg villig. Nimki har overlatt roret i Rogaland til Arve Kopperdal, Nordre Lura, 4300 Sandnes.

PELSSALG~en tillitsak

SAGA MINK

Kjøp ikke pels før De har sett hva vi kan tilby av priser og kvalitet!

Vi mener å ha byens største utvalg i ferdige pels-kåper, jakker og hatter

En del rest-skinns ekstra rimelig!

Vi syr også Deres modell etter mål.

EGET MODELL- OG BUNTMÅKERVERKSTED
EGET KREDITTSYSTEM

J. Lunder
ETABLERT 1869

KIRKEGT. 34, OSLO 1 (midt i sentrum v/Karl Johan) OG KUN DER tlf. (02) 42 10 49

Det lener seg hos Lunder

Othello

Spill verdenssuksessen

Lett som Ludo,
utfordrende som sjakk.

OTHELLO – det nye fascinerende spillet som går sin seiersgang verden over. Allerede nå kjøpt av over 10 millioner.

«A minute to learn – a lifetime to master».
Like spennende og morsomt for alle aldre – fra første til siste trekk.

Du får det i bokhandlere, leketøyforretninger, varehus, Narvesen, tobakkshandlere.

A/S INFORMA FORLAG

JUNIOR A

ved SGM partikomm. ØS

Et gammelt ord sier at favorittstempler kan være tunge å bære, og junior-mesterskapet i Bergen bekreftet dette i større grad enn vanlig er. Ikke bare måtte den offisielle hovedfavoritten Svein Michelsen nøye seg med få poeng, men også andre sterke spillere så sine håp knust av en lav plassering. Vi viser to eksempler på favorittenes fall, begge fra tredje runde:

Hvit: Johan Berg
Svart: Runar Mathisen

SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 Sc6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 g6 5 Le3 Sf6 6 Sc3 Lg7 7 Sxc6

Den vanlige fortsettelsen i "Dragen" er 7 Lc4 0-0 8 Lb3 d6 9 f3 Ld7 10 Dd2 Da5 11 0-0-0 med gjensidige angreps-sjanser på motstanders kongestilling og komplisert spill.

JUNIOR-NM 1977

1 Anders Klette Fischer	+22	+20	+17	+27	=2	+6	+4	+3	=5	8	40,0
2 Henning Egede-Nissen Oppsal	+41	+7	+29	+6	=1	+4	=18	+14	=3	7½	40,5
3 Jøran Jansson Asker	=19	+30	=8	+15	=4	+7	+28	-1	=2	6	42,0
4 Runar Mathisen ASKO	+40	=10	+13	+29	=3	-2	-1	+28	+6	6	41,0
5 Ketil Jarhelle Narvik	-10	=40	=24	+35	+30	+27	=8	+18	=1	6	35,0
6 Arve Kopperdal Hinna	+42	+9	+15	-2	+11	-1	=7	+16	-4	5½	42,5
7 Tor Egil Førland Arendal	+18	-2	=26	+39	+17	-3	=6	+21	=9	5½	38,0
8 Ulf Narverud Ålesund	=12	+31	=3	-11	+24	=16	=5	=9	+19	5½	37,0
9 Kåre Storhaug Stavanger	+32	-6	=28	=30	+19	=13	+12	=8	=7	5½	35,0
10 Tor Lænd Namsos	+5	=4	-27	+33	-18	=17	+20	=11	=14	5	35,5
11 Petter Stigar Stjernen	-28	+35	+25	+8	-6	=21	=13	=10	=16	5	35,0
12 Arnt Esbensen Vadsø	=8	+13	=39	-26	+15	=14	-9	=17	+27	5	35,0
13 Johan Berg Namsos	=31	-12	-4	+34	+20	=9	=11	=23	+18	5	35,0
14 Jan S Berglund Hammerfest	-25	+23	+37	-28	+22	=12	+31	-2	=10	5	35,0
15 Dag Lauvås Langesund	+23	+25	-6	-3	-12	+30	+21	+36	+28	5	34,0
16 Richard Bjerke Stabekk	-30	+36	-21	+23	+29	=8	+27	-6	=11	5	33,0
17 Dag Sødtholt Langesund	+35	+28	-1	=21	-7	=10	=25	=12	=29	4½	36,5
18 Åsmund Stokkeland Fredrikstad	-7	+41	=34	+37	+10	=28	=2	-5	-13	4½	36,5
19 Arnbjørn Dyrdal Hønefoss	=3	=33	=20	=24	-9	+22	=23	+wo	-8	4½	35,0
20 Hugo Osmundsen Stavanger	+21	-1	+19	+36	-13	=39	-10	+30	=25	4½	35,0
21 Ole Jørn Gyldenås Gjøvik	-20	+22	+16	=17	-27	=11	+15	-7	=24	4½	34,0
22 Tor Gulbrandsen Bøler	-1	-21	+40	+32	-14	-19	+18	=29	+wo	4½	33,0
23 Svein G Myreng Stjernen	-15	-14	+38	-16	+32	+33	=19	=13	=26	4½	32,5
24 Tor K Schølseth Kirkenes	-29	+38	=5	=19	-8	-25	+34	+39	=21	4½	32,5
25 Øyvind Jensen Moss	+14	-15	-11	=31	=39	+24	=17	=27	=20	4½	32,5
26 Arild Lauvsnes Hinna	=27	=34	=7	+12	-28	-31	=33	+32	=23	4½	29,5
27 Vidar Ingebretsen Moss	+38	=29	+10	-1	+21	-5	-16	=25	-12	4	38,0
28 Jostein Aanderaa Trondhjems	+11	-17	=9	+14	+26	=18	-3	-4	-15	4	37,0
29 Svein Michelsen Hinna	+24	=27	-2	-4	-16	=34	+39	=22	=17	4	36,0
30 Per Kristian Hansen Nordstrand	+16	-3	-33	=9	-5	-15	+42	-14	=37	3½	35,5
31 Jon Bastiansen Oppsal	=13	-8	=32	=25	+36	+26	-14	-wo	-wo	3½	33,5
32 Erik Høidahl Rakkestad	-9	=42	=31	-22	-23	+35	+40	-26	=33	3½	29,5
33 Rolf Sørnes Florø	=36	=19	=30	-10	=34	-23	=26	=41	=32	3½	29,0
34 Svein A Bjørnland Fredrikstad	=39	=26	=18	-13	=33	=29	-24	-40	+41	3½	28,5
35 Øyvind Michelsen Hinna	-17	-11	+41	-5	-38	-32	=37	+42	+40	3½	28,5
36 Knut Baadshaug Eidsvoll	=33	-16	+42	-20	-31	=37	+41	-15	=38	3½	28,5
37 Karl H Haukalid Sandnes	=26	=39	-14	-18	=40	=36	=35	=38	=30	3½	28,0
38 Erlend Stangeland Sandnes	-27	-24	-23	=41	+35	+42	-22	=37	=36	3½	28,0
39 Ove H Harestad Stavanger	=34	=37	=12	-7	=25	=20	-29	-24	-42	2½	31,5
40 Dag Henning Larsen Stjernen	-4	=5	-22	=42	=37	-41	-32	+34	-35	2½	30,5
41 Thor Roverud Caissa	-2	-18	-35	=38	=42	+40	-36	=36	-34	2½	29,5
42 Roald Lauvsnes Hinna	-6	=32	-36	=40	=41	-38	-30	-35	+39	2½	25,5

7 - bxc6
 Det beste. 7 - dxc6 8 Dxd8+ Kxd8 9 Lc4 gir hvit en liten fordel.
 8 e5
 Hensikten med hvits forrige trekk. Hvor skal svart nå gjøre av springeren?
 8 - Sg8
 Trekket er slett ikke så dårlig som det kan se ut til. Bonden på e5 er svak, og svart har bondeovervekt i sentrum. Et interessant alternativ var forøvrig bondeofferet 8 - Sd5!? 9 Sxd5 cxd5 10 Dxd5 Tb8 11 Lc4 0-0 12 0-0 Dc7 og svarts gode offiserspill oppveier minusbonden.
 9 Ld4 f6 10 exf6(?)
 Hvit gjør nok best i å hevde bonden på e5 med 10 f4 Da5 11 De2. Nå har ikke svart lenger noen problemer takket være sin bondeovervekt i sentrum.
 10 - Sxf6 11 Lc4 d5 12 Ld3 0-0 13 De2?
 Atskillig bedre var kort rokade. Hensikten er åpenbart å sikre seg kontrollen over feltet e5 (som også var ideen med løperturettet til c4 for å provosere d-bonden fram til d5), men virkningen blir den stikk motsatte.
 13 - e5!
 Allikevel! På 14 Lxe5 følger Sg4! 15 f4 (15 Lxg7 Te8! 16 Le4 Kxg7 med offisergevinst) Sxe5 16 fxe5 Lxe5 med praktfull stilling for svart.
 14 Lc5 e4
 Svart velger aktivt kombinasjonsspill. Et godt alternativ var å sikre posisjonsfordelen med 14 - Te8, men hvor sin spillestil!
 15 Lxf8
 I betraktning kom 15 La6, selv om svart også da beholder initiativet.
 15 - exd3 16 Le7
 Hvit må ha satt sin lit til dette mellomtrekket, men det holder dessverre ikke til å redde løperen.
 16 - Dc7 17 cxd3
 På 17 De3 følger d4!
 17 - Lg4!
 Poenget i hele svarts kombinasjon. Tårnet kommer i spill med tempo, og løperen på e7 må tapes.
 18 De3 Te8 19 0-0
 Endelig, men 6 trekk for seint!
 19 - Txe7 20 Dd2 d4
 Svart har 2 løpere mot tårn og bonde, altså klar materiell fordel. Nå følger neste fase - realiseringen av denne fordelene.
 21 Se4(?)
 Gir svart en livsfarlig fribonde på d4, men andre springertrekk virker heller

ikke tiltalende.
 21 - Sxe4 22 dxe4 Lc8
 Naturligvis ikke 22 - Txe4 23 f3!
 23 Tfel c5 24 b3 Lb7 25 Dd3 Dc6 26 f3
 La6 27 Dd2 Le5 28 f4 Lc7 29 e5 Db5
 30 f5?
 Ideen er god - å lage åpninger i den svarte kongestillingen, men det burde vært forberedt med 30 Df2. Nå taper han enda mer materiell.
 30 - La5 31 Dg5 Lxe1 32 Txe1
 Hadde hvit oversett at 32 Dxe7??
 strander på Df1 matt?
 32 - De8
 Med presist forsvarsspill blir nå hvits desperate angrepsforsøk slått tilbake.
 33 e6 Lc8 34 Tf1
 Med truselen f6.
 34 - Kh8 35 Dh6
 Eller 35 Df6+ Tg7 36 fxxg6 Dxxg6 37 e7??
 Dxxg2 matt.
 35 - gxf5 36 Txf5 Tg7 37 Df4 Kg8 38
 Dd6 Lxe6 39 Te5 Tg6 40 h4 Dd7 41 Db8+
 Kg7 42 Txc5 De7 43 Tg5 Lf7 0-1

Hvit: Svein Michelsen
 Svart: Henning Egede-Nissen
 SPANSK
 1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lb5 a6 4 La4 Sf6 5
 0-0 b5 6 Lb3 Le7 7 Te1 0-0 8 d4 d6 9
 c3 Lg4 10 d5 Sa5 11 h3 Lh5 12 Sbd2 Lg6
 13 Lc2 Sh5 14 Sf1 Dd7 15 g4 Sf4 16
 Lxf4 exf4 17 Dc1 Sc4 18 b3 Se5 19 Dxf4
 Lf6 20 Sxe5 Lxe5 21 Dd2 b4 22 cxb4
 Lxa1 23 Txa1 h5 24 Se3 De7 25 Dd4 Tfe8
 26 f3 Dg5 27 Sg2 hxg4 28 hxg4 Tac8 29
 Ld3 Dd2 30 De3 Db2 31 Tc1 f5 32 gxf5
 Lxf5 33 Tc2 Da1+34 Kf2 Lh3 35 Sf4 Dh1
 36 Kg3 Ld7 37 Th2 Da1 38 Sh5 Te7 39
 f4? g6 40 e5 gxh5 41 De4 dxe5 42 Kh4
 Tg7 43 Kxh5 Kf7 0-1

Dermed er vi kommet inn på tetstriden, for etter 3. runde hadde Egede-Nissen sammen med Anders Klette og Arve Kopperdal fullt hus, og bare halvpoenget etter kom Mathisen og Vidar Ingebretsen. Alt lå til rette for en spennende 4. runde, hvor sammenstøtene i toppen ville begynne for alvor. Her fikk Klette anledning til å briljere i et parti som han lovet å kommentere for NSb. Da vi ennå, over seks uker etter partiets slutt, ikke har mottatt noe skriv fra Klette, ser vi oss tvunget til å snyte leseren for denne godbit.

Også Egede-Nissen ville henge med, og fikk lokket motstanderen med på sin spesialitet - vill, taktisk kamp.

Hvit: Arve Kopperdal
 Svart: Henning Egede-Nissen
 LARSENS ÅPNING
 1 b3 e5 2 Lb2 d6 3 e3 Sf6 4 Sf3 g6 5
 d4 e4 6 Sfd2 d5 7 c4 c6 8 Sc3 Le6 9
 cxd5
 Gir svart et godt springerfelt på c6. En bedre ide var å sprengte svarts bondesentrum med 9 f3!
 9 - cxd5 10 Tc1 Sc6 11 Lb5 Tc8 12 Sa4
 a6 13 Lxc6 bxc6 14 a3 Sg4?
 Svart har en svekket dronningfløy og bør søke å bygge opp et angrep mot hvits kongefløy. Men teksttrekket er forhastet og gir hvit sjansen til en

"liten kombinasjon". I batraktning kom 14 - Tc7 for å besvare 15 Sc5 med Lc8. 15 h3?
 Hvit ser det heller ikke! Med 15 Sxe4 dxe4 16 d5 Tg8 17 dxe6 Dxd1+ 18 Txd1 får hvit et meget gunstig sluttspill. 15 - Dh4 16 g3 Dh6 17 Sxe4
 Endelig ser han det, men nå har det ikke lenger samme effekt.
 17 - dxe4 18 d5 Sxe3!?
 Et interessant motoffer. På 19 Dd2 kan svart bare spille Sxd5 20 Lxh8 Dxd2+ 21 Kxd2 Lh6+ og komme ut av slagvekslingene med bonde over.
 19 fxe3 Lxd5
 På 19 - Dxe3+ hadde fulgt 20 De2 Dxxg3+ 21 Df2 med offiserstap.
 20 Sb6?
 Stillingen var vanskelig, men bedre

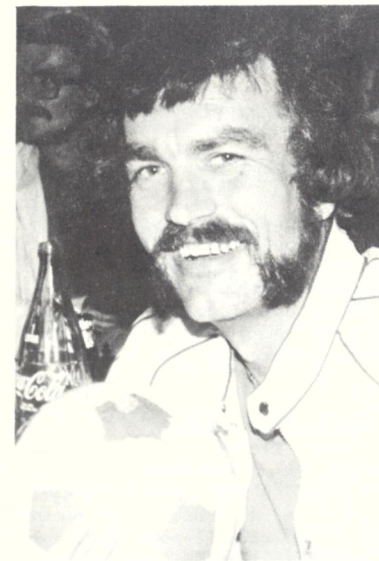
Fysisk fostring

Av de sosiale innslagene under NM-uka har fotballkampen lørdag ettermiddag etablert seg som en særdeles publikumsvennlig tradisjon. Initiativtager og drivende kraft bak disse fysiske, men populære utskielene er naturligvis Disch, og siden mesterskapet i Bergen for 10 år siden har det vært blåst til kamp hvert eneste år. Mottoet "Østlandet mot Resten av verden" (eller lignende) sikrer en brutal og kompromissløs mannejevning, hvor remis ikke kommer på tale før samtlige 22 ligger igjen på slagmarken.

En rekke kjente navn har vært innblandet i tumultene. Vi nevner i fleng sjakkspilleren Terje Wibe som en populær (og ikke talentløs) målvakt og fotballspilleren Tom Zakariassen (FFK og Fredrikstad Schak-selskap) som "proff"spiller.

Årets forestilling var skjemet av resultatet 3-2 til Resten av verden (dog forsterket med et par mann fra øst!). NSb's utsendte var ikke engang øyenvitne til denne tragedien. (Han rotet med hengeparti i siste runde.) Men vanligvis pålitelige kilder hevder at Østlandets keeper var noe indisponert ved vinnerlagets siste scoring.
 Blant dem som utmerket seg ved sine

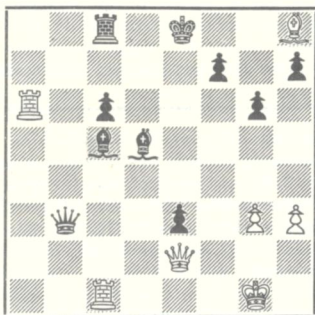
krumspring på grasmatta merker vi oss juniormesterne Stein Jensen og Anders Klette. Derimot skal turneringslederen Ole Chr. Moen ikke ha vært uheldig med fløyta. Det ble reist tvil om den i det hele tatt virket, men til Moens ros blir det hevdet at han i allefall ikke stykket opp spillet!!

Disch smiler til fotografen tross nederlag og keepertabbe.

redningsjanser bød sannsynligvis 20 Lxh8 Dxe3+ 21 Kf1 Lxb3 22 Tc3! Dxc3 23 Sxc3 Lxd1 24 Sxd1 Lxa3, selv om svart har fire bønder for offiseren. 20 - Dxe3+ 21 De2 Dxb6 22 Lxh8 Så kunne endelig tårnet innkasseres, men svart har til gjengjeld sikret seg løper, to bønder og overlegen stilling. 22 - e3(?) Hvorfor tillate rokade? Etter Lxa3 går hvits stilling hurtig i oppløsning. 23 0-0 Ld6 24 Tfe1 Lxa3 25 Tal Etter 25 Dxe3+ Dxe3 26 Txe3+ Kd7! henger det både på c1 og h8. 25 - Lc5 26 Txa6 Dxb3 27 Tc1

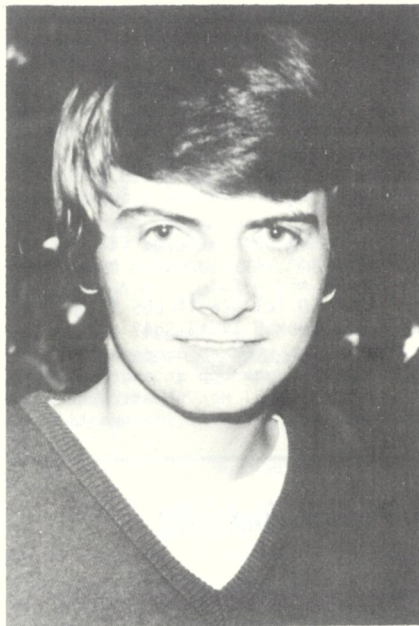
27 - Lc4!
Innleder en elegant avslutning.
28 Txc4 Dxc4! 29 Dxc4 e2+ 30 Dxc5 e1D+
31 Kg2 De2+ 32 Kg1 Dxa6 33 Lf6 De2
0 - 1

Kommentarer ved Øystein Sande.

Ingen avklaring

Nå opprørt stunden for oppgjøret mellom de to ledende, med en atmosfære fylt av spenning og nerver (for å si det melodramatisk). For første gang så vi Klette dyttet ut av sin vante likevekt, men noen avklaring på tetstriden kunne partiet ikke bringe.

5. runde
Hvit: Henning Egede-Nissen
Svart: Anders Klette
SICILLIANSK
1 e4 c5 2 Sf3 e6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6
5 Ld3 Sc6 6 Le3 d6 7 Sc3 Le7 8 0-0 0-0
9 f4 e5 10 Sf5 Lxf5 11 exf5 d5 12 fxe5
d4 13 exf6 Lxf6 14 Lxd4 Lxd4+ 15 Kh1
Lxc3 16 bxc3 Df6 17 Tb1 b6 18 Tf4 Te8
19 Dh5 Te3 20 Tbf1 Tae8 21 g4 h6 22
Kg2 Dg5 23 f6 gxf6 24 Dxg5 hxg5 25
Txf6 Se5 26 T6f5 f6 27 Lb5 Te6 28 Txf6

Anders Klette - en fortjent mester.

Txf6 29 Txf6 Txc3 30 La4 Sxg4 31 Tg6+
Kf7 32 Tg5 Se3+ 33 Kf2 Sxc2 34 Lb3+
Kf6 35 Td5 ½ - ½

Hodet i taket

I mellomtiden hadde også Runar Mathisen høstet poenger. Med remis mot Jøran Jansson i 5. runde holdt han seg et halvt hestehode (=poeng) bak teten. Og da han mot Egede-Nissen i 6. runde fikk merbonde som sort i Nimzoindisk, trodde de fleste at han skulle bli Klettes farligste konkurrent. Slik gikk det ikke. Egede-Nissen vendte partiet og stod best i avbruddsstillingen. Før han tapte hengepartiet, fikk Mathisen et raskt nederlag mot Klette i neste runde, og var definitivt ute av kampen om førsteplassen. Dette kronologiske sidespranget skulle ikke skjule at Klette også vant i 6. runde, da mot en noe alvorstynget Arve Kopperdal:

Hvit: Anders Klette
Svart: Arve Kopperdal
DRONNINGGAMBIT

1 c4 e6 2 Sc3 d5 3 d4 Sf6 4 Lg5 Le7 5
Sf3 Sbd7 6 e3 0-0 7 Dc2 h6 8 Lxf6
Mer vanlig er 8 Lh4.
8 - Sxf6 9 Td1
Rettet mot framstøtet c7-c5.
9 - b6 10 Le2 Lb7 11 0-0 c6
Lukker løperdiagonalen. I betraktning
kom heller 11 - a6 for å kontrollere
feltet b5.
12 Se5 Dc7 13 cxd5 cxd5
Svart spiller denne fasen av partiet
altfor passivt. I betraktning kom 13 -
exd5. Nå får hvit angrepssjanser på
damefløyen.
14 Tc1 Tac8?
På 14 - a6 er 15 Sb5 Dxc2 16 Txc2 axb5
17 Tc7 en interessant mulighet, men
svart kan bare spille 16 - Tfc8!? med
godt spill. I betraktning kom også
14 - Tfc8. Nå blir bonde a7 svekket.
15 Da4 Db8 16 La6 Ld6 17 Sf3 Tfd8
Svart er allerede i beit for gode
trekk.
18 Sb5 Sg4
Desperasjon!
19 Sxd6 Txd6 20 Lxb7 Txc1 21 Txc1 Dxb7
Svart har unngått å tape materiell,
men prisen er at han har blottlagt sin
8-rad. Nå kommer et lynangrep mot den
svarte kongen.
22 De8+ Kh7 23 Tc8 e5 24 Dh8+ Kg6 25
h3 e4 26 Sh4+ Kh5 27 Sf5 1 - 0

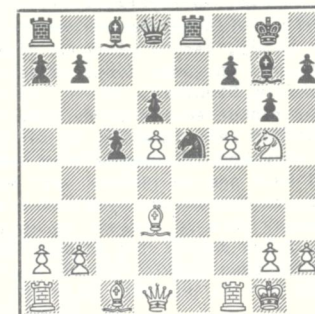
Da Egede-Nissen denne gang (som nå er i 7. runde) ikke vant sin dårlige stilling (mot Åsmund Stokkeland), men måtte ta remis (?!), var Klette alene i teten.

Frekt og ubønnhørlig

Denne runden var det imidlertid et annet parti som tiltrakk seg publikums oppmerksomhet. I en forrykende Benoni ofrer hvit først bonde, siden mer, før angrepet slår igjennom.

Hvit: Richard Bjerke
Svart: Vidar Ingebretsen
BENONI
1 d4 Sf6 2 c4 c5 3 d5 e6 4 Sc3 exd5 5
cxd5 d6 6 e4 g6 7 f4
Hvit velger en aggressiv oppstilling.
Ellers er 7 Sf3 Lg7 8 Le2 0-0 9 0-0 en
vanlig utvikling.
7 - Lg7 8 Le2
Et interessant alternativ er her 8
Lb5+, som svart best møter med Sfd7,

da det på Ld7 eller Sbd7 med stor styrke følger 9 e5!
8 - 0-0 9 Sf3 Te8 10 0-0?!
Et sjanserikt bondeoffer som strengt tatt neppe er helt korrekt, men svart må spille presist om han skal stoppe det angrepet som følger. En forsiktigere general ville velge 10 Sd2, men Bjerke satser friskt, og får sin belønning!
10 - Sxe4!
Riktig tenkt. Freidige bondeoffer skal mottas, og det overlates til motstanderen å bevise at de er korrekte!
11 Sxe4 Txe4 12 Ld3 Te8 13 f5 Sd7 14 Sg5! Se5?
Overser eller undervurderer den følgende offerkombinasjon. Bedre var 14 - Sf6.

15 Sxf7 Sxf7
15 - Kxf7 16 fxc6+ Kg8 17 Dh5 ville gi samme stilling som partifortsettelsen. 16 fxc6 Se5
Med 16 - hxg6 17 Lxg6 Se5 17 Dh5! er vi også inne i partifortsettelsen. 17 Dh5!
Naturligvis ikke 17 gxh7? Kh8, og angrepet stopper opp!
17 - hxg6 18 Lxg6 Sxg6 19 Dxc6 Tf8?
Etter dette feiltrekket er det definitivt slutt for svart. Den beste sjansen lå i 19 - Te7! med ideen 20 Lg5 De8!, og han er fortsatt i live.
20 Lh6 De7 21 Txf8+ Dxf8 22 Tf1 De7 23 Lxg7 De3+ 24 Kh1 Lf5 25 Df6 1 - 0

Dermed hadde Ingebretsen fått sitt annet tap på rad, og var falt langt ned etter en god start.
En det ikke gikk den veien med, var Jøran Jansson - kanskje klassens største positive overraskelse - som hele tiden hadde ligget tett bak de ledende, og som i denne runden spilte seg opp på 1.bord. Der gikk det imidlertid

ikke så bra, og Klette spilte seg videre mot toppen. Mer dramatisk var Nissens parti, hvor Jan S. Berglund vant kvaliteten i en stilling der fallgrubene var få. Men "storsvindleren" fant igjen en utvei og halte det hele i land.

Dramatikk til det siste

I siste runde satset Klette på det "sikre" og ofret sicilianeren til fordel for Caro-Kann. Men her var han

JUNIOR B

ved SGM/JK

Selv om redaktøren frykter kritikk for overdreven Gjovik-forherligelse (hvorfor det, mon?), kan vi likegodt gjøre det klart med en gang: Junior B denne gang var Rune Stenvold. Uratet og ranket som en av de neders-te, hadde han selv ikke håp om mer enn 50% ved avreisen til Bergen - og hva skjedde? Kald som en isblokk satt han og håvet inn det ene poenget etter det andre, avgav bare to remiser og endte 1½ poeng foran neste. Mer er det neppe å si; spenningen uteble for det meste, og vi kan bare la partiene tale for seg...

Hvit: Rune Stenvold
Svart: Øyvind Brunvoll
SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 Sc6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 d6
5 c4 Sf6 6 Sc3 h6 7 Le2 e6 8 Le3 Sxd4
9 Dxd4 a6 10 Td1 Le7 11 0-0 0-0 12 Kh1
e5 13 Dd2 Dc7 14 f4 Td8 15 f5 Kh7 16
Tf3 Dc6 17 Sd5 Sxd5 18 exd5 De8 19 Ld3
f6 20 Th3 Lf8 21 Le4 De7 22 b4 Tb8 23
Lb6 Te8 24 a4 Ld7 25 a5 Tec8 26 Tc3
Kg8 27 c5 De8 28 Tdcl Lb5 29 c6 Le7 30
La7 Ta8 31 cxb7 Txc3 32 Txc3 Txa7 33
Tc8 Txb7 34 Txe8+ Lxe8 35 Dc3 Ld8 36
Ld3 Tc7 37 Dd2 Lb5 38 Lxb5 axb5 39 h3
Tc4 40 Db2 Td4 41 Da3 Tc4 42 a6 Tc8 43
a7 Ta8 44 Da6 1-0

Hvit: Rune Stenvold
Svart: Bjørn-Magnus Simonsen
SICILIANSK

1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6
5 Sc3 a6 6 Lc4

Hvit velger det såkalte Sozinsystemet som i alle år var Fischers yndlingsvåpen mot siciliansk.

ikke kjent nok, og da hvit - Kjetil Jarhelle - valgte en noe uvanlig (og skarp) variant, havnet favoritten i vanskelig farvann. Det gjorde imidlertid også Egede-Nissen, som spilte en ny og hittil ukjent variant av Owen's forsvar med sort mot Jøran Jansson. Begge kom seg imidlertid mer eller mindre helskinnet unna, og spenningen seg vekk da Jansson og Egede-Nissen tok remis, og Jarhelle-Klette så å si øyeblikkelig fulgte eksempelet. Dermed var juniormesteren kåret.

6 - e6 7 Lb3 b5 8 a3?!

Hindrer svart i å spille 8 - b4, men koster et tempo.

8 - Dc7(?)

Svart burde heller presse mot e4 bonden. Etter 8 - Lb7 9 De2 Sc6 10 Sxc6 Lxc6 11 Sd5 Sd7 12 0-0 Lb7 13 Sc3 Le7 14 Lf4 0-0 15 Td1 Dc7 16 Td3 Tfd8 er stillingen lik (Pilnik-Sanguinetti, Mar del Plata 1965).

9 f4 Le7

Fremdeles var Lb7 mulig.

10 f5 e5 11 Sf3

Mer vanlig er Sde2 med hensikten Se2-g3-h5.

11 - 0-0 12 0-0 Lb7 13 Sd5!?

Dette må ha vært en vanskelig avgjørelse. Hvit gir fra seg den halvåpne d-linjen, løperdiagonalen og feltet d5 i bytte for terrengfordel og angreps-sjanser. Etter andre trekk kan svart spille på å befri seg med bruddet d6-d5.

13 - Sxd5?

En grov posisjonell feil. Løperen på b7 nå uvirksom resten av partiet. Klart bedre var 13 - Lxd5 med noenlunde likt spill.

14 exd5! Dc5+ 15 Kh1 Sd7 16 Te1 h6 17 Le3 Dc7 18 Dd2! Kh7

Hvit truet 19 Lxh6 gxh6 20 Dxh6 med avgjørende angrep.

19 Df2 Sf6 20 Td1 Sg4?! 21 Dg3 Sxe3 22 Txe3 Lf6 23 Sd2!

Springeren skal til det herlige feltet e4.

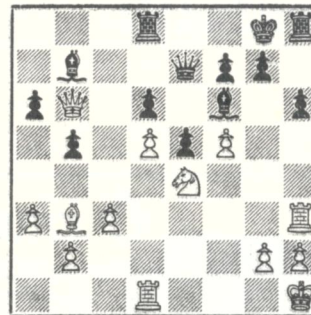
23 - Lg5 24 Tc3! Dd7(?) 25 Se4 De7 På 25 - Dxf5 følger 26 Sxd6 Dd7 27 Sxb7 og e5-bonden faller.

26 Dg4 Tac8 27 Th3 Lf6 28 c3 Th8 29 Df3 Tcf8(?) 30 De3

30 g4!? var et interessant alternativ.

30 - Kg8 31 Db6! Td8

1	Rune Stenvold Gjovik	+36	+28	+2	+5	+6	+4	=7	+9	=3	8	42,5
2	Øyvind Rognerudengen Fr stad	+39	+30	-1	+3	+29	+13	=5	=4	=6	6½	41,5
3	Leif Bjornes Kristiansand	-23	+43	+38	-2	+30	+16	+28	+13	=1	6½	37,0
4	Ivar Uggerud Kongsvinger	+26	=9	+12	=31	+16	-1	+15	=2	=7	6	41,5
5	Stein Wold Østerhus Evje	+45	+32	+17	-1	=13	=15	=2	=10	+19	6	40,0
6	Erik Austreng Asker	=22	+37	+10	+29	-1	=21	=11	+31	=2	6	39,0
7	Gunnar Aase Stavanger	=37	-22	+44	+10	=23	+32	=1	+11	=4	6	38,0
8	Kjell Aanes Narvik	+19	=14	-29	+40	-9	=22	+34	+17	+13	6	34,0
9	Bjørn-Magnus Simonsen Narvik	+42	=4	-13	+20	+8	=28	+23	-1	=10	5½	40,0
10	Arve Kristiansen Namsos	+18	=24	-6	-7	+33	+12	+29	=5	=9	5½	38,5
11	Stig Akeren Stabekk	-13	+25	=33	=23	+27	+18	=6	-7	+24	5½	35,5
12	Jan Terje Aasgaard Asker	+25	=13	-4	=30	=14	-10	+35	+38	+22	5½	34,5
13	Lars Valle Kristiansand	+11	=12	+9	+15	=5	-2	+21	-3	-8	5	41,5
14	Kjetil J Bergersen Gjovik	+31	=8	=24	-28	=12	+20	=18	=15	=21	5	36,0
15	Per Vigdal Nordstrand	=35	+20	+22	-13	+31	=5	-4	=14	=23	5	36,0
16	L.E.Øi Bergen 5 (35,5)											
17	S.Hauge Kristiansand 5 (33,5)											
18	N.Klyve Askøy 5 (33,5)											
19	L.H.Frugård Stord 5 (33,5)											
20	S.E.Nilsen Kristiansand 5 (33,0)											
21	G.S.Afdal Rakkestad 5 (33,0)											
22	E.Høivold Horten 4½ (38,5)											
23	B.Eriksen Florø 4½ (38,0)											
24	B.Eriksen Kirkenes 4½ (34,5)											
25	J.F.Rørvik Tempo 4½ (33,0)											
26	T.Nordvåg 4½ (31,5)											
27	K.Moen Risør 4½ (28,5)											
28	T.Eriksen Narvik 4 (40,0)											
29	B.A.Valde Bergen 4 (38,0)											
30	B.Steensæth Bergen 4 (37,0)											
31	P.O.Solheim Florø 4 (37,0)											
32	A.Grøneng Florø 4 (33,5)											
33	E.Teger Narvik 4 (31,5)											
34	S.Guribye Horten 4 (31,0)											
35	J.O.Motland Hinna 4 (30,5)											
36	Ø.Brunvoll Molde 3½ (32,5)											
37	B.Kvalvik Narvik 3½ (29,5)											
38	E.Ågnøy Stavanger 3 (34,5)											
39	Ø.Jørgensen Fredrikstad 3 (31,0)											
40	B.Edvardsen Eidsvoll 3 (30,0)											
41	S.E.Småvik Steinkjer 3 (30,0)											
42	H.Opsahl Hinna 3 (27,5)											
43	F.Sandnes Stord 3 (27,0)											
44	H.Hageland Evje 2½ (32,0)											
45	G.V.Renjo Stjernen 2½ (27,5)											

32 Sxf6+!

Hvit gir fra seg sin sterke springer på riktig tidspunkt og oppnår klar fordel.

32 - gxf6 33 Tld3 Th7 34 Tdg3+ Kh8 35 Th5 Tg8 36 Tgh3 Kg7 37 De3 Tgh8 38 Tg3+ Kf8 39 Da7!

Etter å ha forvist svarts tårn, vender hvit seg mot dronningfløyen.

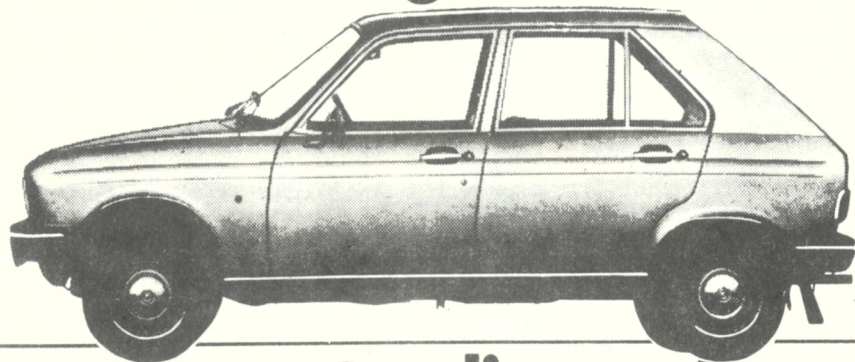
39 - Dc7 40 a4! b4 41 Th4 bxc3 42 Txc3 Dd7 43 Thc4
Svart har ingen mulighet til å stoppe hvits angrep uten sine tårn. Hvit truer nå 44 Tc7 og på 43 - Dxf5 følger 44 Db8+ og svart må gi dronning i alle varianter. Resten av partiet er kram-

petrekninger fra svarts side.
43 - h5 44 Tc7 Dxf5 45 Txb7 Db1+ 46 Dg1 Dxg1+ 47 Kxg1 Kg7 48 Ta7 Te8 49 Txa6 e4 50 Te3 1-0
Kommentarer ved Jacob Kjelstrup.

Nå er hundreogfire ute!

PEUGEOT-litt overlegen

BERTEL O. STEEN A/S

avd. Parkveien 27/31, Oslo 3, tlf. 46 18 85
 avd. Wdm. Thranesgt. 84 B, Oslo 1, tlf. 38 12 80
 avd. Strømsvn. 7, Skårer, tlf. 70 37 00
 avd. Kolsås, Brynsvn. 132, tlf. 13 17 43

Basert på konserverende alkydolje og slitesterk Poly-Acrylat. Alkydoljen metter treverket, stabiliserer og motvirker oppsprekking. Poly-Acrylatet legger seg på overflaten som en vannfast, slitesterk hud. Binder alkydoljen og beskytter mot utvasking.

SONGA

DEN SLITESTERKE BEISEN

NSF's KONGRESS

ved ØB

Vi hadde i år tenkt å bringe i alle fall deler av det offisielle kongressreferatet. Referentene, Gunnar Wicklund-Hansen og Henning Wadd Hermansen, leverte nemlig etter hva vi erfarer et ferdig referat på desidert rekordtid - alt dagen etter!!

Derfor skuffende at det ennå, ved redaksjonens sene avslutning, glimrer med sitt fravær. Men la oss likevel trekke fram noe av det som skjedde på NSF's 56. kongress, "Sosialbygget", Laksevåg, lørdag 9 juli kl.16.30. Arrangøren hadde nok feilvurdert interessen for styre og stell (eller kanskje orienteringsevnen hos deltagerne, det var mange som slet med å finne fram...) Lokalene ble for trangte, og det fantes ikke en eneste sitteplass for tilhørere, enda alle forbundets medlemmer har talerett! Derimot var det hyggelig at man spanderte lunsj på de delegerte. Her var det også en hyggelig hilsen fra Bergen kommune.

Det ble valgt to ordstyrere, Knut Bøckman og Per A. Bergersen, hvorav førstnevnte som vanlig ble tillatt å dominere forhandlingene i altfor stor grad. Før vi går videre, vil vi framheve at papirmølla med årsberetninger, regnskap og en rekke forslag denne gang var sendt ut til klubbene på forhånd.

Årsberetning

Årsberetningen fortalte som alltid om stor aktivitet innen alle ledd i organisasjonen. Det nye var en oppskisering av intensjonene for neste driftsår, 1977/78:

- Der skal legges enda større vekt på å utbygge vår administrasjon og organisasjon.
- Kretser skal etableres i alle fylker. Kontakten med kretser og klubber bygges ut, bl.a. gjennom langt større oppsøkende virksomhet.
- Kampanje iverksettes under mottoet: Flere medlemmer i Norges Sjakkforbund.
- Der legges opp til en bred kursvirksomhet i samarbeid med NSFU.
- Norsk Sjakkblad søkes utgitt med 8 nummer, eventuelt 6 med et noe større

sidetall enn tidligere.

- "Sjakk Norge - for skole og hjem", forsøkes utgitt med specialnummer i samtlige fylker.
- "Sjakkutsalget" utbygges slik at det kan dekke behovet for sjakkmateriell, litteratur og rekvisita til klubber, kretser og de enkelte medlemmer, til gunstige priser og med en rask og effektiv service.
- Det søkes å få mer sjakk i våre massemedia, radio og fjernsynet, foruten flere sjakkspalter i dags- og ukepressen.
- Spørsmålet om endring av lotteriloven tas opp, slik at Norges Sjakkforbund får anledning til å avholde landslotteri.
- Spørsmålet om mulighetene for statsstøtte til Norges Sjakkforbund utredes.
- Turneringsaktiviteten utvides med flere internasjonale turneringer i Norge, på topplan og juniorsiden, ved siden av regionale Eloratede weekendturneringer, hvor alle uansett spillestyrke kan delta.
- Mulighetene for å avholde et skoleungdommens riksmesterskap individuelt utredes i samarbeid med NSFU.
- Alle åpne turneringer skal approberes av Forbundsstyret, slik at terminliste kan settes opp og kjedelige stevne-kollisjoner unngås.
- Det legges megen stor vekt på et intimt samarbeide med Norges Sjakkforbunds Ungdom, og den nytte man vil kunne få av dette riksinstruktør.

Regnskap

Regnskapet for perioden 76/77 balanserte på kr 105.421,36 med et overskudd på 4.562,70. Det framgår at medlemsbladet Norsk Sjakkblad nr.2-6/76 og nr.1/77 totalt belastet NSF med kr 24.657,45. Vi mener det må være et pent tall med tanke på forbundets sterkt økede medlemstall (som har passert 2200). I det hele tatt synes regnskapssituasjonen nokså gunstig i forhold til tidligere standard. Utover det er regnskapet svært enkelt, og en noe nærmere spesifisering kunne kanskje vært på sin plass. Det ble vedtatt å øke kontingenten til kr 50 og

25 (senior/junior) fra henholdsvis 40 og 20.

Røykeforbud

Representanten Widar J. Fossum tok luven av de fleste med sine mange og lange forslag til årets kongress, så det ble til tider en vel rask behandling av viktige saker.

Men aller først ble Tom J. Johanssens forslag om røykeforbud vedtatt enstemmig og med akklamasjon, da Gunnar Johnsen allerede hadde forlatt kongressen pga dårlig luft!

"I landsturneringens spillelokaler skal røyking være forbudt. Arrangørene plikter imidlertid å skaffe røykerom i umiddelbar nærhet."

Det var duket for en smule dramatikk da det forelå to utkast til lover for Norges Sjakkforbunds Ungdom - ett fra Widar J. Fossum, som på et tidlig tidspunkt hadde trukket seg fra den lovkomiteen han ble valgt inn i på kongressen i Harstad, begrunnet i skrivelse til NSF's organer, og ett fra lovkomiteen v/Sande og Nimki. Dette siste kom inn etter fristens utløp, men var likevel vedlagt kongresspapirene. Men heldigvis drev røyken vekk, da man etter noe debatt fant å kunne samle seg om Fossums forslag, med et par små endringer.

Derimot ble Fossums forslag til endring av NSF's turneringsreglement, til en Mesterklasse (minst 2100), klasse A (1900-2100), klasse B (1650-1900) og klasse C (under 1650), forkastet etter en hard og tildels følelsesladet debatt. Bøckman pekte på de mange som dermed ville miste den mestertittelen de hadde slitt seg til, og mente at det var ufortjent. Fossums hovedargument var at en mesterklasse fra 1900 til 2500 er for stor, at det er urettferdig at denne gruppen kjemper om de samme premiene i de fleste turneringer og har samme betenkningstid i "Norgescupen". Et forslag fra Brekke om ratinggrenser på 2000, 1800 og 1600 vant heller ikke den nødvendige gjenklang. Under dette punkt ble det likevel vedtatt å sløyfe kvinneklassen i NM.

Mer Fossum

Neste punkt på Fossums mer eller mind-

re private dagsorden var endring av \$6 og \$10 i lovene. Det gjaldt å bli kvitt ordningen med forbundsstyre og arbeidsutvalg og istedet velge et sentralstyre og et større landsstyre med distriktsrepresentanter. Det siste møtte motstand, og det ble vedtatt å bruke benevnelsen "landsråd", med kun rådgivende myndighet. Sentralstyret har nå den utøvende myndighet.

Når det gjaldt endring av \$13 om innbetalingen av forbundskontingenten, hadde Fossum og Brekke kommet med hver hvert sitt forslag, men de ble trukket tilbake til fordel for et fellesfor- slag som ble delt ut og vedtatt. \$13 lyder nå "Kontingenten fastsettes av Kongressen og gjelder for hvert enkelt medlem for påfølgende kalenderår. Hver klubb innbetaler kontingenten samlet for sine medlemmer. Kollektivt medlemskap må godkjennes av Kongressen, som også fastsetter avgiften for dette. Kontingent og medlemsfortegnelse skal være forbundet i hende senest 1 mars."

Forøvrig blir de nye lovtekstene osv. naturligvis utsendt til klubbene og inntatt i "års- og håndboka" som nå visstnok skal være nær forestående!!

Gjenvalg

Punktet Valg ble som vanlig fullstendig uten dramatikk, og Presidenten og hans menn ble gjenvalgt nok en gang.

Sentralstyret:

Arnold J. Eikrem, Jarl (president), Ole Chr. Moen, OSS (visepresident), Einar Monsen, Jarl (kasserer/sekretær), Trygve Waage, Stjernen, Widar J. Fossum, OSS, Tom J. Johanssen, OSS og Ellen Trolldalen, Skien, med Øystein Brekke, Akademisk og Tore Høe Løvvaas, Arbeidernes SK som varamenn.

Landsrådet: (distriktsrepresentanter med personlige varamenn)

Kjell Johannessen, Hammerfest, Kjetil Vollan, Bodø, Olaf Brendhaug, Meråker, Øystein Selnæs, Jarl, Harald Isachsen, Molde, Øystein Hjertenes, Florø, Håkon Eiken, Bergen, Odd Stangeland, Sandnes, Jan Erik Lund, Risør, Fritz Brastein, Skien, Kjell A. Hanstad, Caisa, Bjørn Lerstad, Drammen, Jarle M. Urdal, Lillehammer, Per Ofstad, Fredrikstad, Bjørn Øverland, Stjernen og Per A. Bergersen, Stabekk.

Styret i NSFU:

Trygve Waage (formann), Widar J. Fossum (viseformann), Arne Andersen, Moss (kasserer), Tormod Fyri, OSS (sekretær), Eivind Kveinen, Moss, Aleks Semakoff, OSS og Anders Hauge, Drammen, med William Wendel, Stavern som varamann.

Uttagningskomiteen:

LITTERATUR

BATSFORD

Craig Pritchett:
Sicilian Scheveningen

Scheveningen, den klassiske sicilianeren (1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6 5 Sc3 e6), har i den senere tid vært noe mindre spilt enn de aller mest motepregede systemene. Dette gjør at teorimengden ikke er uoverkommelig, og det er også noe mindre fare for at svart blir løpt ned enn i andre systemer. Særpreget ved Pritchetts bok er at teorimaterialet er bygget opp omkring 34 grundig kommenterte partier, noe som gjør den mer inspirerende å lese enn de fleste vanlige teoriverk.

SGM.

Robert Bellin:
The Classical Dutch

Hollandsk er ikke den mest kjernesunne av åpningene, men likevel et anerkjent kampvåpen pga de asymmetriske stillingene som oppstår. "Dette er en bok for krigere", konstaterer Bellin i forordet, idet han henviser til spillere som Tartakower, Aljechin, Botvinnik, Bronstein og Larsen. Denne boka tar nokså utførlig for seg varianter hvor svart spiller e7-e6 og nevner også ulike muligheter for hvit i annet trekk.

ØB.

Kevin J. O'Connell:
FIDE Chess Yearbook 1976/7

Denne boka inneholder allsidiq og detaljert informasjon om sjakkåret 1976. Utgiveren har, foruten en utrolig

Arnold J. Eikrem (formann), Per A. Bergersen, Widar J. Fossum, Johs R. Kjekken, Akademisk og Svein G. Myreng, Akademisk.

Forøvrig ble det valgt revisorer, valgkomiteer, styre i "Sjakkens Venner" osv osv.

Det ble vedtatt å legge neste års NM og kongress til Risør.

mengde resultater og krysstabeller fra hele verden (ikke minst Norge), tatt med FIDE's komplette Elo-liste, reglene for internasjonale titler, 20 utvalgte partier og en liten kavalkade over årets katastrofe (kort) partier 1976. Vi våger rett og slett å hevde at dette må være en av årets mest interessante og velredigerte sjakkbøker! Og algebraisk notasjon. Heller ikke prisen er noen unnskyldning for ikke å kjøpe denne nyttige boka: kr.37 i "Sjakkutsalget", Boks 795, 7001 Trondheim. ØB.

D.Marovic, I.Susic:
King Fianchetto Defences

De jugoslaviske forfatterne behandler en rekke åpninger med det til felles at svart spiller g6 og Lg7: Kongeindisk, Benoni, Grünfeld, Pirc, Lenin-grader-hollandsk osv. Emnet er naturligvis for omfattende til at 124 sider kan gi noen grundig innføring. Derimot kan den sikkert være bra som "introduksjonsbok" for dem som ikke ser deskriptiv (engelsk) notasjon som et hinder. ØB.

 NYTT I SJAKKUTSALGET! De russiske sjakkurene Jantar i forbedret utgave leveres nå til kr.93. Ett års garanti og ubegrenset innbytterrett mot kr.40. "Chess Player" nr.14 koster i Sjakkutsalget, Boks 975, 7001 Trondheim, kr.52. Helt ny og aktuell! Be ellers om vår fyldige prisliste.

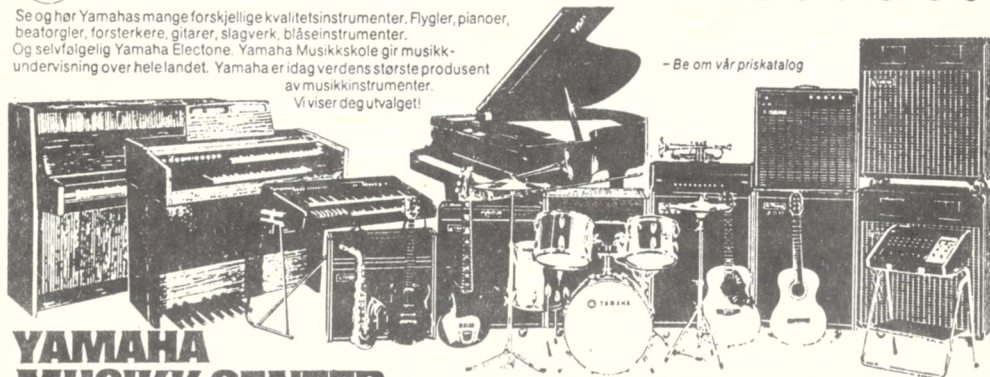
 IM Arne Zwaig spilte i Mestergruppen i IBM i Nederland, men var tydelig ute av form og måtte nøye seg med svært beskjedne 3 poeng av 11, etter at han vant de to første rundene. Stormestergruppen ble vunnet av Anthony Miles, England og Mestergruppen av Jurij Nikolac, Jugoslavia. Som Zwaig faktisk beseiret i 1. runde.

LANGAARD'S LAKKRIS TOPPER

Vårt nye musikkcenter viser Yamaha i hele sin bredde!

Se og hør Yamahas mange forskjellige kvalitetsinstrumenter. Flygler, pianoer, beatorgler, forsterkere, gitarer, slagverk, blåseinstrumenter. Og selvfølgelig Yamaha Electone. Yamaha Musikkole gir musikkundervisning over hele landet. Yamaha er idag verdens største produsent av musikkinstrumenter. Vi viser deg utvalget!

**YAMAHA
MUSIKK CENTER**

Kr. Augustgate 13 Oslo 1 Tlf. 20 11 77

- Be om vår priskatalog

75 årsjubilant med mange jern i ilden

Oluf Kavlie-Jørgensen er en "grand old man" i Bergenssjakken; medlem av Bergens Schakkklub siden 1919, klubbmester og formann i mange år og æresmedlem siden 1936(!) - det siste må vel være noe av en rekord. Både som spiller og som administrator har han gjort en kjempeinnsats for sin hobby. Toppen som spiller nådde han da han ble norgesmester i 1938. I Norges Sjakkforbund har han vært styremedlem i over 20 år.

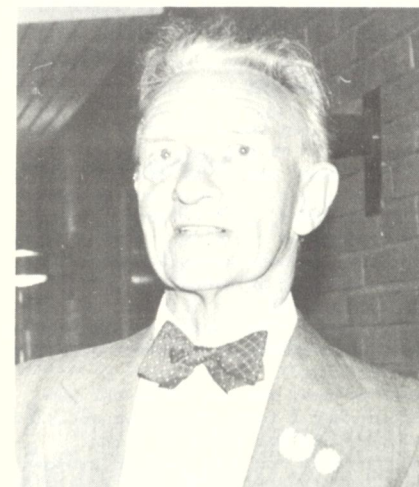
Kavlie-Jørgensen feiret sin 75-årsdag i april og er dermed noen måneder eldre enn Bergens Schakkklub, som ble stiftet 11 september 1902. Kavlie-Jørgensen spilte sitt siste parti turneringssjakk for 25 år siden, men likevel er det nesten i løpet av de siste 10 åra han har gjort sjakken de aller største tjenestene. I 1967 sto han i spissen for arrangementet av Landsturneringen i Bergen, og fra 1967 til 71 var han atter en gang klubbens formann.

Fondet

Men fremfor alt har han arbeidet med skole- og ungdomssjakken. Han har drevet sjakkurs ved en rekke skoler og var i flere år Norges Sjakkforbunds dyktige ungdomskonsulent i Vestlandets hovedstad. Hans egenhendig opprettede "Rokadefondet" (som generalforsamlingen i Bergens Schakkklub har omdøpt til "Oluf Kavlie-Jørgensens fond") skal i det vesentlige gi unge sjakkspillere i Bergen støtte for å spille utenbys.

■ Vet du i grunnen hvordan jeg kom på det med fondet? spør han oss, mens smørbrødene og kaffen glir ned. Vi er hjemme hos Kavlie-Jørgensen og frue på Minde like utenfor Bergen. Nei, det vet vi ikke.

■ Jeg satt med Sigurd Heiestad på kongressen for 10 år siden, så hadde jeg en svak erindring om at Heftyes fond også skulle komme hele landet til gode i form av et sjakkblad. Direktør Smedal snakket noe om at det sto i statuttene, og det er jeg slettes ikke så sikker på om ikke det gjorde. Men nok av det, så spurte jeg om dette, og da så jeg at Bøckman og Siebke tisket litt sammen, og så sa de at, nei, det skulle først og fremst komme Oslo Schakselsskap til gode. Det fant jeg jo rimelig i grunnen. Men da tenkte jeg at, nei nå skal Bergen også ha et fond. Det var ingen som trodde på det, de trodde jo det var håpløst. Når man starter med et fond uten å ha noen kapital, ikke sant? Og jeg hadde ikke noen donasjon jeg kunne komme med. Da er det mer noe livsvarig, som man stadig må holde på med. Men vet du hva,

det er passert 47.500, og det vil nok passere 50.000 i år, nøyaktig 10 år etter at jeg fikk ideen. Bare i år er det kommet inn 10.000 kroner. Jeg synes det er fabelaktig.

Visst er det det. Og pengene er kommet inn ved at han selv har undervist ved skolene og gitt alt han har fått til fondet, foruten at Kavlie også fikk liv i klubbens gamle medlemsblad "Schak-snak" (senere "Sjakk-snak") igjen. Gjennom sine mange kontakter i forretningslivet har han fått inn mange tusen kroner både til fondet og til Bergens Schakkklubs drift.

■ Jeg hadde regnet med at man måtte holde på til ut i både 80- og 90-årene for at dette virkelig skulle bli noe. Men så er det en og annen som har kommet til meg og sagt, "dette er en god idé", ikke sant? Sneballen er begynt å rulle. Neste år blir det landets største sjakkfond, og da skal vi også begynne å dele ut penger.

Alfa og omega

Kavlie har drevet sjakkinstruksjon ved tre og fire skoler pr uke. Nå sist vinter hadde han to. Han skriver en meget lesverdig og populær sjakkspalte i "Morgenavisen" hver uke, og sjakkspalter har han hatt i ulike Bergensaviser mer eller mindre regelmessig siden 1930. Kort sagt, han har vært og er på mange måter fremdeles, et alfa og omega i byens sjakkliv. Hvordan rekker han alt dette? Hvor tar han overskuddet fra? (75 år er ingen alder, nei vel, men tross alt.)

Står på henda

■ Det at jeg kan arbeide 24 timer i døgnet selv om jeg har blitt en olding, kommer nok av at jeg holder meg i trim. Jeg har jo min daglige morgengymnastikk, og i helgene går jeg på Løvstakken før frokost. Så går jeg tur med min kone etterpå, og på søndagen går jeg på Ulrikken.
□ Javel, hver uke? (For den som er lokalkjent - Løvstakken og Ulrikken er ikke noen småturer, og slett ikke for en 75-åring.)
■ Hver uke, men det er jo det som holder meg i form. Morgengymnastikken slutter jeg med å stå på henda.
■ Og dette med å ta vare på kroppen har jeg preiket for de unge i alle år.

Til leserens underretning: Det intervjuet De nå leser, ble til samme fredag som eliteklassen tjuvstartet årets Norgesmesterskap. Her var Kavlie denne gang med som turneringsleder i lilleputtklassen.

■ For et år siden bad de meg stå i spissen for arrangementet; jeg syntes jeg var for gammel til å ta det på meg sånn som for ti år siden. For da arbeidet jeg natt og dag. Du ser, hagen min, den er det ugress i fremdeles på grunn av at jeg hadde så mye arbeid for ti år siden.

(Kavlie forlenger her livet ytterligere med en god latter.)

■ Det er jo sørgelig at sterke spillere som Eiken og Stensholt, og også Vårdal og Gundersen må ta seg av dette funksjonærarbeidet. Så da de spurte meg, hadde jeg ikke annet å si enn at: "Vel, jeg kan være turneringsleder i lilleputt." Du vet, dette Monradssystemet gjør at man må arbeide som maurer. Jeg er glad jeg skal ha med ungdomsavdelingen å gjøre.

■ Forresten mener jeg at vi burde ha et eget lilleputt- og juniormesterskap. Det svulmer ellers opp, og det er et problem.

Posisjonsspill

Apropos NM, så er han ikke mye blid på nomineringen av eliteklassen.

■ At Iversland, som i et lagmesterskap viser mot Øgaard og Zwaig at han

er på topp, ikke får spille i øverste klasse, er en skandale. Tenk også om vi fikk ordføreren til å åpne osv. Det at Bergen ikke har noen med å spille om tittelen, er en gal disponering. Jeg har skrevet det i Morgenavisen - dette er posisjonsspillet som uttagingskomiteen mangler. Det har litt med fornuft å gjøre. Tenk hva det ville telle for Bergen. En overraskelsesmann, sto det i Osloavisene. Etter vår mening var det ikke det minste overraskende, forsåvidt.

Men tilbake til Kavlie-Jørgensens sjakklike karriere. Vi starter like gjerne med å sitere fra Norsk Sjakkblad 1938: 'Han begynte å spille sjakk i 7-årsalderen med faren som lærer og spilte med brødrene som sparingspartnere til han i 1919 gikk inn i Bergens Schakkklub. Den hjemlige skole hadde vært perfekt, for vi ser ham allerede som klubbens representant i en telefonkamp 1920 og på klubbens 6-mannslag i 1921. I 1923 var han kommet helt i forgrunnen idet han spilte ved første bord. Samme år deltok han for første gang i landsturneringen, hvor han vant klasse 1 gruppe A og rykket op i mesterklassen ved i stikkampen å seire over Sig. Heiestad.'

■ Sigurd hadde det i kjeften da også, røper Kavlie.

■ Da han fikk høre hvem han skulle spille med, sa han at dette ikke skulle være noen sak for ham.

Vi kommer inn på landsturneringen i Drammen i 1929 da H.C.Christoffersen ble mester.

■ Da bodde jeg hos Christoffer, og vi hadde det jo fantastisk hyggelig. Så husker jeg den dagen jeg skulle spille mot han. Jeg gikk opp på toalettet og tok med, jeg går ut fra at det var Norsk Sjakkblad. Der så jeg en åpning, og tenkte: den var fabelaktig god, den skal jeg sannelig ta og benytte meg av mot Christoffer. Det skulle jeg selvfølgelig aldri ha gjort, for jeg kom i en forferdelig situasjon, så jeg brukte masse tid og til sist bukket jeg tårnet.

□ Så det gikk ikke så bra i Drammen den gangen?

■ Jeg kom på tredje plass. Mer kaffe?
□ Takk.

■ Jeg har jo aldri vært med i en turnering uten å få premie, etter at jeg

OLUF KAVLIE-JØRGENSEN født 8/4-1902

Medlem av Bergens Schakkklub siden 1919, æresmedlem siden 1936
Klubbmester 1924, 26, 27, 29 og 35
Bergensmester 1929 og 37
1.pr. Klasse 1 i NM 1923
3.pr. NM 1929
3-4. pr. NM 1932
2-3. pr. NM 1935
Norgesmester 1938
Formann i BS 1930-33, 34-36, 41, 67-71

Deltager på Norges OL-lag i Hamburg 1930 (beste norske score) og Stockholm 1937, samt ved ekstraolympiaden i München 1936

Styremedlem i NSF i over 20 år
Norges Sjakkforbunds hederstegen i gull 1938 og 1977
(osv osv)

ble mesterspiller.

□ Aldri??

■ Nja, en eneste gang. I Kristiansand (1947) da Barda vant. Jeg kom i alle fall foran Rojahn og Haave, men hadde Krogdahl, Barda og Vestøl foran meg. Vi var seks mann, så jeg ble nummer 4.

■ Det var virkelig synd at jeg ikke fikk spille i landsturneringene i årene 1923 til 1929, for jeg var nok i min beste form da. Jeg var mesterspiller fra 1923, men på grunn av at jeg var ansatt i et firma på Bryggen, som ikke gav fri, kunne jeg ikke delta i turneringer før i 1929 - seks år. Jeg spilte jo best da kan du skjønne. Da jeg kom til Drammen, sa de til meg: "Du er jo en av favorittene". Det kan jeg umulig være, sa jeg, det er jo seks år siden jeg deltok.

Reti og Bogoljubow

■ På den tiden hadde vi Reti på besøk her i Bergen. Han spilte simultan og klokkesimultan mot seks spillere fra Bergens Schakkklub. Jeg vant det partiet, og så vant jeg de to gangene i simultan, så jeg slo han i alle tre partiene. Og jeg slo Bogoljubow i tre partier.

□ Av hvor mange?

■ Tre.

□ 100% mot Reti og Bogoljubow, ja!
■ Og han var jo til middag hos meg. Mine foreldre spanderte middag på Bogoljubow. Siste gangen sa han at nå

skal du i hvertfall tape dette partiet. Da var jeg i grunnen i min beste form. Men vet du, det var så strengt. Jeg var uttatt til å spille mot Selskapet på Geilo og skulle komme til Bergen kvart i ni. Kontoret begynte halv ni, jeg fikk ikke fri.

□ Nei! Vi stønner høyløyd. Når var det?

■ I fem eller seks og tyve.

□ Et kvarter er ikke noe i militæret en gang det nå, er vår kommentar.

■ Dette til tross for at jeg sto en time på Bryggen hver dag før kontortid og sorterte fisk, for å lære meg akkurat dette med fisk.

□ Så du drev med fisk?

■ Da var jeg i fiskebransjen. Siden har jeg vært i entreprenør og radio. Jeg har vært hos Høyer Ellefsen de siste årene.

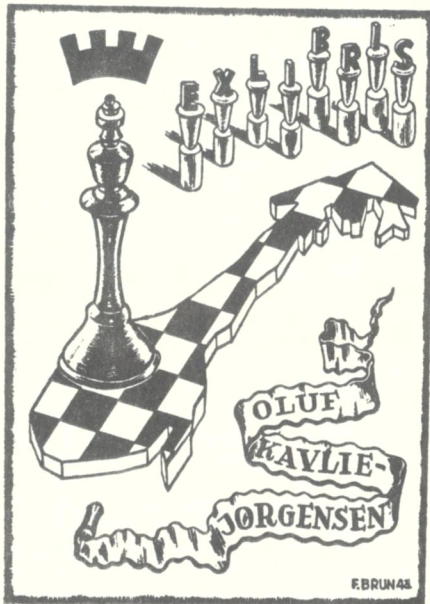
■ Det var forresten en veldig aktivitet i Bergens Schakkklub på den tiden. Jeg husker vi hadde en 400-bords lagkamp mellom klubben og andre interesserte i byen.

□ 400 bord?

■ Ja, det var sprengt i Bergens Turnforenings hall, og Bergens Tidende var med og arrangerte. Det er vel et av de største arrangementene vi har hatt i landet, tenker jeg. Aldeles fabelaktig. Bergens Schakkklub var utvilsomt landets største klubb den gangen.

■ Men det holdet jo en tre-fire år. Vi har den erfaring at etter krigen må folk ha en ny interesse, en ny spenning, og da vokser sjakkklubbene. Etter første verdenskrig var det aldeles kolossalt. Vi hadde jo en dameavdeling de første årene med over 100 medlemmer. De fleste trodde da formodentlig de skulle danse, og det var bare fru Synnevåg som ble igjen. Men hun var da også suveren. Jeg mener at det ikke har vært så gode kvinnelige sjakkspillere senere heller. Hun var meget sterk.

Det er verdt å merke seg at Bergens Schakkklub i glansdagene i 20-åra faktisk var på høyden med landets ellers sterkeste klubb, Christiania - senere Oslo Schakselskap. Så det var ikke noe å utsette på nivået i alle de klubbturneringene som Kavlie vant. Men selv framhever han særlig det gode miljøet som alltid har hersket i klubben.

"Kongen i Bergens-sjakken" har sin egen, dekorative ex libris.

□ Men forholdet mellom BS og NSF har kanskje ikke alltid vært det beste?

■ Vel, når det gjelder forholdet til Norges Sjakkforbund, så har jeg delvis stått i opposisjon, fordi jeg synes at man har gjort litt for lite for Vestlandet. De har nok vanskeligere for å gjøre det på grunn av avstandene. Det ville nok bli en helt annen deltagelse enn i turneringene østpå, men det er sånne ting man på satse på. Man sier det at ingen trøbbel er så stor at en ikke kan løpe fra den, men vanskeligheter er jo til for å overvinnes.

□ Har det til tider vært stemning for å melde klubben ut av Forbundet?

■ Nei, det har det i grunnen aldri vært. Jeg var med i styret da vi dannet Vestlandske sjakksammenslutning, og da sa vi det som spesiell forutsetning at dette allikevel skulle være under Norges Sjakkforbund. Men jeg tror nok det at i all denne tiden har jeg skrevet nokså mange ubehagelige brev til Forbundet fordi vi har vært litt urettferdig behandlet. Men Bergens Schakkklub føler seg i ett med Norges Sjakkforbund, utvilsomt. Og det har aldri vært noen tvil om at

LA NESTE TREKK
VÆRE ET
ABONNEMENT I

VIKING

REDNINGSTJENESTE A/S

Bilbransjens eget Selskap
Bogstadveien 46 B, Oslo 3

Tlf. 60 60 90 Dag / Natt

skal man holde nivået, så må man også være medlem av Forbundet.

Hamburg 1930

For å hoppe litt; Kavlie-Jørgensen var en av dem som spilte på Norges aller første olympialag i sjakk i Hamburg 1930, og han har mange gode minner.

■ Jeg kunne i grunnen skrevet bok om disse olympiadene jeg har vært med i. I Hamburg hadde jeg et parti mot polakken Makarczyk. Det varte i 14 timer og ble remis. Han ofret springer for tre bønder og var 100% sikker på han skulle vinne. Men så fikk jeg til det at jeg kunne ofre springer på h8, kongen må slå den, og så stopper jeg han med min konge. Publikum sto på benkene der nede i rådhuset i Hamburg og klapet da vi var ferdig.

■ Ellers vant jo Barda over han Maroczy. Han fikk til en familiesjakk. Og Hovind ofret springer mot Aljechin! Men da sto han nok alt til tap, humrer Kavlie.

Det er naturligvis interessant å oppleve de store gutta. Som Rubinstein, som satt borte i et hjørne og nærmest måtte vekkes da han skulle gjøre neste trekk.

■ Sämisch var også en av dem man merket seg. Han satt i halvtimesvis nærmest før partiet var i gang, og kom i en tidnød så fantastisk.... Derfor har jeg kanskje aldri gitt meg på dette, fordi jeg har opplevd så mye og har så mye å være takknemlig for.

Mange interesser

□ Har du ellers spilt noen internasjonale turneringer eller andre store ting?

■ Nei, bare olympiadene og en landskamp mot Sverige. Jeg har i grunnen hatt for mange interesser. Han sa det, Bogoljubow, at jeg kunne blitt en god sjakkspiller hvis jeg ikke hadde så mange interesser. Men han tapte i hvertfall tre partier, så...

□ Hvilke interesser?

■ Jeg har hagen. Og så har vi noe her i Bergen som heter Buekorps, vet du det?

□ Jaa.

■ Jeg er blitt sjef for gamlekarere i Nordnes, som er et av de største. Derfor hadde jeg ved forrige landsturnering to Nordnesoffiserer som sto med

sabler og dannet en espaliér når alle spillerne kom inn. Og vi hadde dem som vakter i garderoben. Og så har jeg en hobby at jeg dikter sanger. Det ene korpset har gitt ut et sanghefte med tolv viser, og ti av dem er mine. Og så har jeg hatt mye med arrangementer å gjøre, så det passet godt for meg å ta en norgesmesterskap i sjakk.

■ Men sjakk var i grunnen mitt liv, jeg syntes det var så strålende. I 20-årene følte jeg meg nesten uslåelig, før jeg kom til olympiadene og dette. Det var gått i blodet mitt det å spille sjakk. Men så var der jo så få som var med i administrasjonen, og noen måtte ta seg av det skulle man få sjakken videre. Jeg ble formann i Bergens Schakklub i 1930. Så hadde jeg noen sjakkforedrag til ungdommen over Bergen kringkaster i 1930. Jeg er den første i grunnen som begynte å arbeide med sjakk for unge.

■ Det har vært et rikt liv, helt strålende.

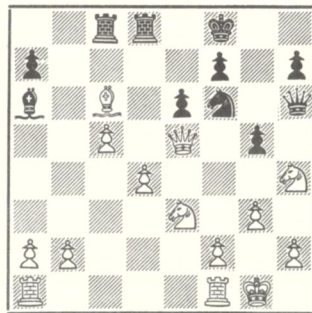
Her finner vi det høvelig å bryte av intervjuet med NSB. Men det hører med til historien at man ble sittende å prate sjakk enda en god stund.

Sjakkspilleren

I sin tid var altså Kavlie-Jørgensen en av våre aller sterkeste spillere, selv om han deltok nokså sjelden utenfor Bergen.

Vi skal se på to av hans partier fra det berømmelige mesterskapet i Sandefjord 1935, da Jørgen Saurén vant - med Kavlie og Sigurd Heiestad på 2. plass.

Først avslutningen mot dr. Storm Herset, som forøvrig nylig fylte 80 år.

Hvit: Kavlie-Jørgensen

Svart: Storm Herset

Svart har nettopp spilt 26 - g5 og får tilsynelatende tilbake sin tapte offiser. Men i stedet blir han slått til jorda med:

27 Sg4!!

som avduker den svarte kongestillingen. Nå er det forsert:

27 - Sxg4 28 Dh8+ Ke7 29 Sf5+ exf5 30 Tfel+ De6 31 Txe6+ fxe6 32 Dg7+ matt 1-0

Et annet kombinatorisk parti spilte han mot Georg Christiansen, OSS. Vi har sakset Kavlies egne kommentarer ordrett fra Norsk Sjakkblad 1935. Det er vel en og annen som ikke husker dem igjen.

Hvit: Georg Christiansen

Svart: Oluf Kavlie-Jørgensen

KONGEINDISK

1 d4 Sf6 2 Sf3 g6 3 c4 d6 4 Sc3 Lg7 5 e4 0-0 6 Le2 Sbd7 7 h3

Meget hyppig spilles dette for på f7-f5 å svare g2-g4.

7 - e5!

Bilguers resept: "Et viktig prinsipp: Mot firbondespillet har fremstøtet c7-c5 stått sin prøve, mot trebondespillet, overhodet mot alle angrepsstillinger hvor hvit har færre enn fire bønder fremme i sentrum, er trekket e7-e5 på sin plass.

8 dxe5?

Herved oppnår hvit intet. 8 d5 er vel det almindeligste, men 8 0-0 fulgt av Te1 og event. Lf1 gir hvit et utmerket spill.

8 - dxe5 9 0-0 c6 10 b3

Den hvite L streber mot skrålinjen a3-f8, men p.gr.a. hvits 7. trekk er sort allerede foran i utvikling. Det er et spørsmål om ikke hvits D-løper har større oppgaver på e3, ti nu får sorts springer et ettertraktelsesverdig mål: punkt f4.

10 - De7 11 a4 Sc5!

E-bonden angripes med en eventuell S-manøvre e6 og f- eller e4 i bakhånd. 12 Dc2

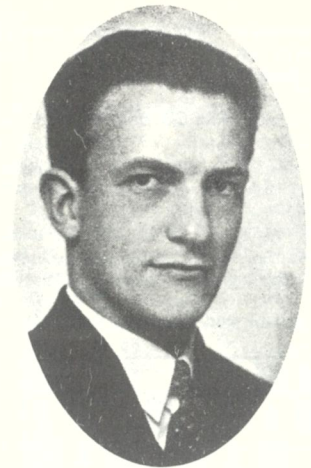
Riktigere strategi er straks 12 La3. På 12 - Td8 spilles da Dc1! og senerehen event. De3.

12 - Sh5 13 Te1 Td8 14 La3 Lf8!

En omgruppering der frigjør D.

15 Lf1

Bedre var Tadel. Teksttrekket er for passivt.

15 - Df6

Med truselen Lxh3.

16 Sh2 Sf4 17 Kh1 Le6

17 - Dg5 ser sterkere ut, men hvit svarer ikke det nærliggende 18 Sf3 p.gr. a. 18 - Dh6! truende chancerike offervarianter, men med 18 Te3!, og svart kan ikke forsere angrepet, derfor er vel det utviklende teksttrekk best.

18 Lc1

Fremdeles var Tadel best.

18 - Sfd3 19 Lxd3 Sxd3

Hvis Txd3, så 20 Le3 fulgt av Tadel.

20 Tfl Sb4 21 Db2

Går D til e2, dobles de sorte T med 21 - Td3!

21 - Lc5 22 Le3 Ld4

Sort er absolutt i stillingsfordel, og teksttrekket er posisjonelt riktig, men 23 - Lxc3 fulgt av Dg5 og doubling av tårnene ved Te3 vilde hurtigere føre til gevinst.

23 Lxd4?

Hvit bør vente lengst mulig med å gi sort den berømte "dekkede fribonde". En T-dobling på d-linjen (Tadel) var en bedre ide.

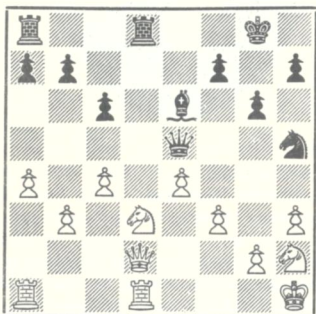
23 - exd4 24 Sd1 De5 25 f3 Sd3 26 Dd2 Sf4 27 Sf2 Sh5 28 Tfd1 d3!

"Lokkeduen" - myntet på det psykologiske hos motstanderen, der befinner sig i stor tidnød. Sort må nok spille bonden frem, da han ikke kan tillate en hvit hest å komme til d3, men først Sg3+ og derpå d3 er nøiaktigere spillet. Sort regner imidlertid med at en S på g3 virker farlige enn en på h5, og maner motstanderen til større forsiktighet, og jo nærmere en spiller er

den eventuelle offervariants point, des større er muligheten for at han skal opdage den.
29 Sxd3?

Hvit opdaget ikke på den knappe tid sorts offervariant. 29 Sf1 er vel det beste, men sort kan da hevde bonden med 29 - Sf4, ja 29 Sg3+ er kanskje ennu bedre, da hvit ikke kan slå d-bonden efter 30 Sxg3 Dxg3 p.gr.a. følgende vakre fortsettelse: 31 Sxd3 Lxh3 32 gxh3 Dxf3+! 33 Kh2 (hvis Kgl, så Dg3+ osv.) Td4 34 Dc2 Tad8 35 Sf2 Df4+! og Td2 med gevinst for sort.

29 - Txd3!! 30 Df2
Dersom 30 Dxd3, så Sg3+ 31 Kgl Dc5+ 32 Dd4 og Se2+ med D-gevinst.
30 - Tad8 31 Tel Td2 32 Dxa7
Fortvilelse, hvit er ferdig i få trekk likegyldig hvad han foretar sig.
32 - Sg3+ 33 Kgl Db2 34 Sg4 Txg2+mat.
Anm. for Norsk Sjakkblad av O.Kavlie-Jørgensen.

 Dansken Jens Kristiansen (25) fikk sitt store gjennombrudd i Vesterhavsturneringen i Esbjerg i juli. Han vant turneringen med 9 poeng av 11 og endte 1½ poeng foran IM-kravet. Dette var hans første inntegning. På de neste plassene fulgte IM Hartston, England og IM Schneider, Sverige (8), IM Filipowicz, Polen og GM Westerinen, Finland (6½), Ulrik Rath, Danmark (5½) og IM Barle, Jugoslavia og John Rødgård, Danmark (4½).

 Antti Pyhälä og Yrjö Rantanen kom begge på 10½ poeng av 13 i årets åpne finske mesterskap, og de to må spille omkamp om tittelen. Videre ble rekkefølgen: 3. Timothy Binham 9½ 4. Timo Porrasmäa 9 og 5. Thomas Ristoja 9.

NORGES GRAND PRIX 1977/78

Tellende er de av Norges Sjakkforbund approberte åpne turneringer i tidsrommet juli 1977 til og med juni 1978:
A. Elo-berettigede, d.v.s. minimum betenkningstid 40 trekk på 1½ time, deretter 20 trekk i halvtimen.
B. Hurtigsjakkturneringer, minimum 45 minutters partier.

Premiering:
1. kr.5000 2. kr.3000 3. kr.1500 4. kr.1000 5. kr.500, samtlige + trofe.
6-10. Sjakkliteratur for kr.400 til kr.200.

De fem beste juniorer (pr. 1. juli 1978) tildeles trofeer.

Poengskala:
a) Det åpne NM 1978: 1. 25p 2. 20p 3. 17p 4. 15p 5. 14, osv. ned til 18. lp.
b) Eloverettigede: 1. 15p 2. 11p 3. 8p 4. 6p 5. 5p 6. 4p 7. 3p 8. 2p 9. 1p.
c) Det åpne NM i hurtigsjakk 1978: 1. 10p 2. 7p 3. 5p 4. 4p 5. 3p 6. 2p

7. lp.
d) Hurtigsjakkturneringer: 1. 5p 2. 3p 3. 2p 4. 1p.

Tellende er ens 5 beste "Eloverettigede" og 3 beste "Hurtigsjakkturneringer". Ved poenglikhet avgjør antall 1. plasser, deretter 2. plasser, osv. Ansøking om approbasjon må sendes til Forbundets kontor, senest åtte uker før turneringen skal avholdes. Det skal betales en avgift til Norges Sjakkforbund således: Eloverettigede, kr.10 for seniorer og kr.5 for juniorer. Hurtigsjakkturneringer, henholdsvis kr.5 og kr.3.

Pr. dags dato er følgende turneringer approbert: Sandefjord Park Cup 1977, Fosna Cup, Polar Cup, Risør Cup, Grensetreffet (Meråker), Kalottturneringen, Jarleslaget, alle 1977. Sjakk-laksen 1978, Moss jubileumsturnering foruten de to åpne NM 1978.

Sandefjord Park Cup

Turneringa ble spilt 29-31 juli, og betenkningstida var 1½ time på 40 trekk osv.

1 Per Ofstad Fredrikstad	2277	+18	+14	+8	+9	=6	+2	5½	20,0
2 Per Omtvedt Bergen	2044	+28	=3	+25	+40	+9	-1	4½	20,0
3 Gunnar Larsen OSS	1837	+51	=2	+11	=21	=4	+15	4½	19,5
4 Reidar Weierød Horten	1931	+16	-8	+26	+17	=3	+14	4½	19,0
5 Petter Stigar Stjernen	1871	+44	=23	=10	+16	+8	=7	4½	19,0
6 Steinar Lindblom OSS	2141	+26	+33	=21	+22	=1	=10	4½	18,5
7 Jørgen Østensen OSS	1831	=46	+35	=34	+27	+21	=5	4½	15,5
8 Jøran Jansson Asker	1815	+45	+4	-1	+19	-5	+27	4	21,0
9 Sverre Heim Tønsberg	2414	+17	+15	+24	-1	-2	+25	4	20,5
10 Leif Bekkeli Drammen	2082	=29	+47	=5	=14	+33	=6	4	18,0
11 Tom J Johanssen OSS	1983	=37	+48	-3	+29	=25	+23	4	16,0
12 Gunnar Hellem OSS	1678	-21	+52	-14	+42	+36	+22	4	14,0
13 Finn Morten Gulliksen ASKO	1808	+50	-24	=32	+46	=22	+21	4	13,0

14 E.Hamre Drammen 3½ 15 F.Westerby IØSS 3½ 16 P.K.Hansen Bøler 3½ 17 G.Bue Tønsberg 3½ 18 B.Lund Nilson Caissa 3½ 19 G.Lie Porsgrunn 3½ 20 J.Synnestvedt Nordstrand 3½ 21 A.Johansen Horten 3 22 G.Moe Tønsberg 3 23 F.Antonsen Skien 3 24 O.Halvorsen Stjernen 3 25 J.A.Bjørgvik Moss 3 26 S.Nordal OSS 3 27 T.Støre OSS 3 28 M.Klingen Stjernen 3 29 S.G.Myreng Stjernen 3 30 T.G.Kristiansen Sarpsborg 3 31 L.Edvardsen Konnerud 3 32 Ø.Cartensen Nordstrand 2½ 33 R.Edvardsen Konnerud 2½ 34 P.O.Andersen Caissa 2½ 35 Ø.Løken Nordstrand 2½ 36 O.Ristesund OSS 2½ 37 O.H.Bakken Stjernen 2½ 38 T.Nyen Asker 2½ 39 T.Roverud Caissa 2½ 40 J.Pedersen Oppsal 2½ 41 O.Eriksfallet Sørums 2½ 42 A.Eriksfallet Sørums 2 43 J.Johansen Caissa 2 44 K.O.Eger Sjakkameratene 2 45 J.Moe Trondhjems 2 46 R.Hind Bøler 1½ 47 O.B.Rekdal Grimstad 1½ 48 B.Hammerstad Asker 1½ 49 J.E.Fjeld Pedersen Asker 1 50 A.Wolter Sørums 1 51 J.Kristiansen ASKO ½ 52 J.Henriksen 0

Premiert som best i klasse 1 ble Gunnar Larsen foran Petter Stigar, i klasse 2 Gunnar Hellem foran Per Kr. Hansen. Arrangører på Park Hotel var Sjakklubben "Caissa" og Norges Sjakkforbund.

BISLET BILUTLEIE
PILESTREDET 75 C
OSLO 3
TELFON 60 27 70

PERSONBILER
VARE- OG LASTEBILER
SPORTSBILER
REPRESENTASJONSBIER

STORE SMÅBUSSE OPPTIL 22
SETER - MED OG UTEN SJÅFØR

Vi fører
SJAKKSPILL
OG
SJAKKBØKER
i godt utvalg

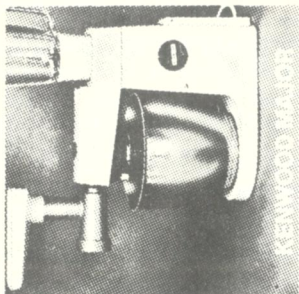

OLAFSENS BOG- & PAPIRHANDEL A/S
Storgt. 28 - Tønsberg
Tlf. (033) 15 340

Kenwood KJØKKENMASKINER OG KAFFETRAKTERE

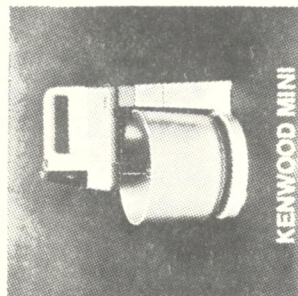
— en god investering — på mer enn en måte.

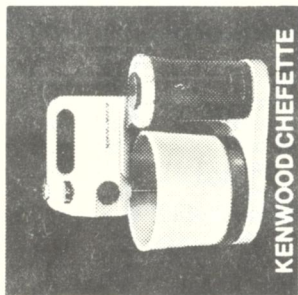
KENWOOD MAJOR

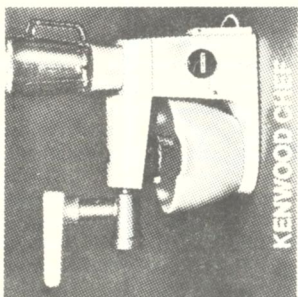
KENWOOD
KAFFETRAKTERE

KENWOOD MINI

KENWOOD CHEFETTE

KENWOOD CHEF

Hos nærmeste elektroforhandler

Det åpne danske:

Tiller spiller og forteller

Det åpne danske juniormesterskapet i sjakk ble i år avholdt på Nykøping Falster. I høyeste klasse deltok det spillere fra 11 nasjoner, og turneringen ble av mange regnet som en av de sterkeste som har vært avviklet. Som favoritter regnet man Jörg Weidemann (2250), van der Wiel (2365), Erik Pedersen (2240), Mats Sjöberg (2225) og så meg. Enkelte aviser mente at Weidemann var storfavoritt da han i Junior-VM hadde fått delt 8.plass. Han ledet da også turneringen med 4 av 5, men fikk så to tap mot høyere ratede motstandere og var dermed ute av dansen. Siden avsluttet hollenderen med to tap. Dermed var det duket for danskenes egen Erik Pedersen som i siste runde fikk den takknemlige oppgave å møte en 16 år gammel franskmann som i de foregående rundene hadde ridd oppover turneringslokalet på en enorm Monradbølge. Selv fikk jeg fornøyelsen av å møte en annen danske, som systematisk gikk inn for å fjerne alle brikke, og det ble da til slutt også remis. Dette hadde dog ingen betydning for rekkefølgen, da Pedersen allikevel hadde bedre kvalitet enn meg.

Johan Berg var den offisielle norske representant, men han fikk ingen ting til å gli i denne turneringen og endte på 2½ poeng, som selvfølgelig på ingen måte er representativt for hans spillestyrke. Dette viste han jo også senere på sommeren da han valset rundt med flere av våre etablerte elitespillere og en stund til og med ledet den "den sterkeste sjakkturnering gjennom tidene" (Dagbladet) med 3 av 4 poeng.

Det bør også nevnes at det ble avholdt en lynturnering hvor alle de sterkeste spillerne deltok, og jeg nevner i all beskjedenhet resultatet fra denne. I min forgruppe fikk jeg 5 av 5 foran den kjente E.Pedersen 4 av 5, og i finalen vant B.Tiller med 8½ av 9 foran J.van der Wiel 6½ og J.Weidemann 6.

Til slutt vil jeg takke turneringlederen Flemming Madsen m.fl. for et godt gjennomført arrangement og gratulere dem og Erik Pedersen med at det ble en velfortjent dansk dansk juniormester.

Resultat DM-klassen:

1.Erik Pedersen, Danmark 7 2.Bjørn Tiller, Norge 6½ 3.Klaus Jørgensen, Danmark 6 4.Jörg Weidemann, V.Tyskland 5½ 5.John van der Wiel, Nederland 5½ 6.Marc Leski, Frankrike 5½ 7. Mats Sjöberg, Sverige 5½ 8.Jörn Starck, Finland 5½ 9.Einar Valdemarsson, Island 5½ 10.Esben Ejsing, Danmark 5 (26.Johan Berg 2½, 28 deltakere)

Utenom Pedersen var jeg den eneste som gikk ubeseiret gjennom turneringen. Ved to anledninger var jeg dog ute på glattisen. Først i 3. runde mot Jörn Starck, Finland, hvor jeg ofret offiser ukorrekt. Men han fant ikke det vinnende forsvaret, og jeg kunne innkassere en rask seier. Den andre gangen jeg var ute å kjøre, var i 8. runde mot Esben Ejsing, og jeg har valgt å vise dette partiet.

Hvit: Esben Ejsing, Danmark

Svart: Bjørn Tiller

FRANSK

1 e4 e6 2 d4 d5 3 Sc3 Lb4 4 e5 c5 5 a3 Lxc3+ 6 bxc3 Se7 7 Sf3 Ld7 8 a4 Da5 9 Ld2 Sbc6 10 Ld3?!

Badre er 10 Le2 med ideen å spille Sg5 på 10 - c4, hvoretter hvit har en liten fordel.

10 - c4 11 Le2?!

Interessant er 11 Lf1 fulgt av g3 og Lh3.

11 - f6 12 exf6 gxf6 13 Sh4 Sg6 14 Lh5 0-0-0 15 Lxg6 hxg6 16 Sxg6 Thg8

Dermed har vi kommet inn i en teori-

Forts. side 65

Tiller innfridde forventningene.

Eivind Poulsson:

Et gullkantet poeng

I alle turneringer er det partier som etterpå føles som viktige for turneringsresultatet enn andre. Siden jeg sjelden spiller turneringer nå, trenger jeg også en viss tid til å "spille meg i form". Så også på Hotel Viking i påsken. Turneringen begynte med en tam remis. Heller ikke i andre runde var det til å begynne med tegn til at formen var i anmarsj. Etter 22 trekk hadde jeg brukt opp nesten all tida mot min svenske motstander Niklasson, og stillingen var ennå høyst uklar. Så "våknet" jeg plutselig på en mirakuløs måte. De siste 12 trekk ble spilt nesten å tempo, og jeg sikret meg et helpoeng. Jeg tror dette bidro til at jeg spilte resten av turneringen med den selvtillit som er nødvendig for å gå helt til topps. For Niklasson virket det som om tapet hadde den motsatte effekt. Han spilte resten av turneringen godt "under pari".

Hvit: Christer Niklasson, Sverige
Svart: Eivind Poulsson, Volda

1 d4 Sf6 2 c4 e6 3 Sf3 c5 4 d5
exd5 5 cxd5 d6 6 Sc3 g6 7 e4 Lg7
8 Sd2 0-0 9 Le2 Sa6 10 0-0 Te8
11 f3 Sc7 12 a4 b6 13 Sc4 La6 14
Lg5!

Teorivariant, til nå er det gått raskt unna. Men taktisk sett er det kanskje farlig å spille Benoni mot Niklasson, som kjenner åpningen som sin egen bukselomme.

14 - h6 15 Le3 Tb8 16 Dd2 Kh7?

Et "glipp", det må spilles 16 - Lxc4 17 Lxc4 Kh7 (for å fortsette med a6 og b5).

17 b3!

Christer har fått opp en av sine gunstige "typstallninger", da Lxc4 kan besvares med bxc4 og svart får intet spill på dron-

ningfløyen. Mitt tidsforbruk svulmet opp.

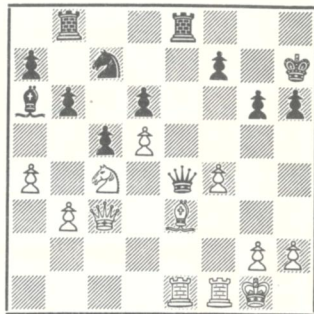
17 - De7 18 Tae1 Sd7 19 f4?!

Jeg mener at dette setter fordelene over styr. Framstøtet burde vært forberedt med 19 Lf2!, og svart får svære problemer.

19 - Lxc3! 20 Dxc3 Sf6

Opprinnelig planla jeg 20 - f5? 21 exf5 Sxd5 22 fxg6+ Kg8 23 Dd2 Sxe3 24 Sxe3 Dxe3+ 25 Dxe3 Txe3, men "glemte" 26 Lxa6! med gevinst. Dårlig var også 20 - Dxe4 21 Lf3 De7 22 Lxc5! og 23 Lxd6.

21 Lf3 Sxe4 22 Lxe4 Dxe4

Her hadde jeg kun 8 minutter igjen (på 18 trekk). Jeg var likevel relativt optimistisk, da jeg syntes jeg hadde funnet en fin "nødløsning" på stillingsproblemet. Jeg reknert følgende fortsettelse som den sterkeste for begge parter! 23 Sxd6! Dd3! 24 Dxd3 Lxd3 25 Sxe8 Txe8 26 Tf2 Sxd5 27 Ld2 Txe1+ 28 Lxe1 a5! I dette sluttspillet kan jeg med f5 og Le4 sette opp en "festning" som hvit neppe kan bryte gjennom - altså remis. Men hvit vil ha mer.

23 Lxc5?

En overvurdering. Jeg brukte nå kun 4 minutter på å vinne partiet - men jeg utnyttet selvsagt også Niklassons tenkepauser til planleggingen.

23 - Dxd5 24 La3

Hvit hadde satt sin lit til dette trekk (truer Lb2). Dårlig var 24 Lxd6? Lxc4 25 Lxc7 Dc5+ 26 Kh1 Dxc7 27 Dxc4 Dxc4 28 bxc4 Txe1 29 Txe1 Tc8! og svart har

et gunstig sluttspill.

24 - Lb7

Heldigvis har også svart en skummel diagonal!

25 Dc2 Dd4+ 26 Kh1 Sd5!

Et deilig sentraliseringstrekk med mange trussler. Legg for eksempel merke til varianten 27 Lxd6 Txe1 28 Txe1 Te8!! (trussel mot e1 og f4) 29 Le5 Sxf4!! 30 Lxd4 Txe1+ 31 Lg1 og nå enten 31 - Se2 eller 31 - Sh3 og vinner. En annen tapsvariant er 27 Sxd6? Se3 28 Txe3 Txe3 29 Dc7 Dd5! (diagonalen!).

27 Txe8 Txe8 28 Lb2 Sb4!

Nå begynte også hvit å komme i tidsnød. Han så på følgende to varianter, som begge er ugunstige for ham: A. 29 Lxd4 Sxc2 30 Sxd6 Te2 31 Sxb7 Sxd4 og B. 29 Dc3 Dxc3 30 Lxc3 Sa2! 31 Sxd6 Lxg2+ 32 Kxg2 Te2+ (33 Kf3?! Sxc3 34 Tc1 Txh2). Han spilte derfor:

29 Dc1 Dd5!

Nok en gang er det "gulldiagonalen".

30 Tg1 Sd3 31 Dd2 Sxf4!

I løpet av de siste trekkene er det hvit som har fått den mest prekære tidsnøden, og dette er et alvorlig sjokk for ham! (32 Dxf4? Dxc2+! og matt) Det relativt beste for hvit var kanskje nå 32 Dc3!?, da 32 - f6 33 Se3 er noe uklart. Følgelig hadde jeg på 32 Dc3 forberedt følgende enkle avvikling: 32 - Dxc2+! 33 Txg2 Lxg2+ 34 Kg1 Se2+ 35 Kxg2 Sxc3 36 Lxc3. Da blir det sluttspill, og som kjent er tårn og tre bønder en avgjørende materiell overvekt mot to lette.

32 Dxd5 Lxd5 33 Sxd6 Te2 34 Le5?
Txe5 0-1

Hvits bukk spilte ingen praktisk rolle, da det hang på b2 og g2. Et spennende parti!

Jon L. Arnason (16) er blitt den yngste Islandsmeister gjennom tidene - 6 måneder yngre enn Fridrik Olafsson i 1952. Årets resultater: 1. J.L. Arnason 9/11 2.H. Olafsson 8½ 3.A.

Forts. fra side 63

stilling hvor jeg har et tempo mer enn normalt. Hvit har vanligvis rokert i denne stillingen. Den varianten har jeg nesten analysert til minst for svart. Men med kongen på e1 kan en ikke spille på den samme planen og jeg ble tvunget til å tenke.

17 Sh4 e5 18 Kf1

Simpelt. Hvorfor kan han ikke spille normalt??!

18 - Th8 19 g3 Txx4?!

Jeg ville gjerne bli fort ferdig og dessuten hadde jeg ikke sett hans forsvarsfortsettelse.

20 gxh4 Lh3+ 21 Ke1 exd4 22 Df3!

Et selvsagt trekk, men jeg hadde dessverrs ikke sett det. Litt av en kaldusj. 22 - Le6 23 cxd4 Db6 24 c3 Db2 25 Dd1?! Bedre er det vel å flytte tårnet.

25 - Te8 26 Dc1?

Han har ikke sett noenting.

26 - Lh3+

Etter partiet mente mange at Lg4+ var sterkere og etter 27 Kf1 Lh3+ 28 Kg1 Tg8+ 29 Lg5 fxg5 30 h5 står jeg utmerket, men han kan forsvare seg en stund, for eks. 30 - De2 31 De3. Dessuten hadde jeg veldig lyst på de to trekkløssene nede i hjørnene.

27 Le3 Txe3+ (Tid 1.32 - 0.37) 28 Dxe3 På 28 fxe3 følger Dg2. Nå får dama alt hun begjærer.

28 - Dxa1+ 29 Kd2 Dxb1 30 Dxb3+ Kc7 31 h5 Sa5 32 De6

Han skulle prøvd 32 h6 da det ikke truer noen umiddelbar matt.

32 - Sb3+ 33 Ke2 Sc1+ 34 Kd2 Sd3 35 De7+ Kb6 36 Dd6+ Ka5 37 Ke2 De4 38 Kf1 De1+ 39 Kg2 Dxf2+ 40 Kh3 Sf4+ 41 Kg4 Dg2+ 0-1

Matt eller dronningtap er uunngåelig.

Th. Arnason 8 4.M. Petursson 7 5.H. Karlsson 6½ 6.Th. Bergmann 5 7.G. Finnlaugsson 4½ 8-9.B. Thorsteinsson og G. Gunnarsson 4

Axel Ornstein ble Sverigemester for 4. gang i sin fjerde start i SM-gruppen. Mesterskapet gikk i Stockholm og samlet 1121 deltakere!

1.A. Ornstein 10½/15 2.B. Jansson 9½ 3. K. Kaiszauri 9½ 4.T. Wedberg 9 5.B. Bengengtsson 8½ 6.B. Hammar 8½ 7.H. Schysslér 8½ 8.R. Ekström 8½ 9.P.I. Helmerz 7½ 10.D. Hansson 7 11.P. Östberg 6½ 12. N. Thörnblom 6½ 13.L. Karlsson 6 14.C. Carlsson 5½ 15.G. Rörvall 5 16.G. Svensson 3½

Ernst Rojahn

in memoriam

Det var med stor sorg vi mottok meddelelsen om Ernst Rojahn's bortgang. Forsommeren 1977 var siste gang jeg traff Ernst Rojahn. Han var allerede da merket av sin uheldredelige sykdom og regnet selv med ikke å overleve sommeren, en visshet han tok med beundringsverdig fatning.

Da jeg meldte meg inn i Tønsberg sjakkklubb i 1936, husker jeg ennå med hvilken spenning jeg så frem til å møte mesterspilleren Rojahn. La det være sagt med en gang, han overtraff langt mine forventninger. Fra første stund av gjorde han et sterkt inntrykk på meg ved sitt vennlige vesen og naturlige ro og ikke minst sin glødende sjakkinteresse. Han var det naturlige midtpunkt i Tønsberg sjakkklubb og levende interessert i å høyne klubbens spillestyrke. Alle hadde han interesse for med gode råd og vink.

Ernst Rojahn bodde i provinsen og måtte savne den stimulans og kamptrening som et rikere sjakkmiljø kunne gitt ham. Desto mer beundringsverdig var det at han i en årrekke kunne hevde seg blant de beste i landet. Ernst Rojahn hadde også en ypperlig redigert sjakkspalte i Tønsberg blad. Denne spalten har vært av stor betydning for sjakklivet i Vestfold.

I det hele, Ernst Rojahn var en gentleman i all sin ferd både ved brettet og utenfor. Han var høyt aktet i sin hjemby, ikke bare som sjakkspiller, men også som et elskverdig og fint menneske.

Man ser av og til hypotetiske antagelser om sjakkspillere at de med dagens muligheter ville vært vår første stormester. Når det gjelder Ernst Rojahn er jeg ikke i tvil. Han hadde alle de kvaliteter som var nødvendig for denne krevende tittel.

Som en avslutning kan jeg bare gjøre Knut Bøckmans ord til mine: "Norsk sjakk og hans tallrike venneskare har lidt et stort tap ved Ernst Rojahn's bortgang. Men så lenge det finnes sjakkspillere i Norge, vil Ernst Rojahn's gode minne leve."

Daniel Hvalryg

En av de store

Ernst Rojahn når langt opp ved en vurdering av norske sjakkspillere gjennom tidene. Det var 13 år mellom første og siste gang han ble norgesmester og 19 år mellom første og siste gang han spilte 1.bord på Norges OL-lag. Rojahn var født 13 august 1909. I Tønsberg Schakklubb var han det store navnet alt rundt 1930. Da han vant en telefonmatch mot Drammen i 1932, skrev Oslo Nyhets- og Avertissementsblad: "Ernst Rojahn telefonerte H.C. Christoffersen sønder og sammen..." (Christoffersen var som kjent et av tidens store navn - norgesmester 1926, 29 og 36.)

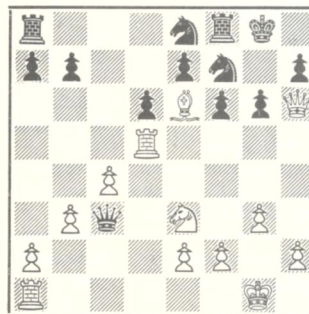
Sitt store gjennombrudd fikk Rojahn i Buenos Aires-olympiaden 1939, der han bl.a. remiserte med ex-verdensmesteren Capablanca. I B-finalen ("Copa Argentina") ble han beste 1.bordspiller med hele 80% score. Samlet i olympiaden scoret han 66,7%, og det er et av de beste norske resultatene i en sjakkolympiade. At Rojahn fikk sjansen på 1.bord i Buenos Aires kom mye av at de

førreste av toppspillerne hadde anledning til å reise. Deltagerne måtte betale reisen av egen lomme.

Krigen satte en stopper for vår organiserte sjakkvirksomhet. Men i NM i Oslo 1945 (den store Fredsturneringen) viste Rojahn sin klasse og ble norgesmester etter stikkamp med Arne S.B. Krogdahl, og foran navn som Barda, Herseth, Vestøl og Kavlie-Jørgensen. Ernst Rojahn var mange ganger høyt oppe i Landsturneringen. Han tapte for eksempel stikkamp mot Olaf Barda om tittelen i 1948. Norgesmester igjen ble han i Ålesund i 1958, samme år som han også spilte 1.bord på Norges lag i München-olympiaden.

Dobbelt tårnoffer

Det var her Rojahn utførte sitt uøddelige dobbelte tårnoffer, som ble vist i vesttysk fjernsyn og som har gått sin seiersgang over verden. Men vi kan likevel ikke snyte NSB's lesere. Nedenstående diagram er opptakten til Norges mest berømte sjakktrekk.

Hvit: Rojahn
Svart: Angos, Hellas

Rojahn avgjorde her kampen ved det briljante
22 Th5!!

Det truer matt på h7. Svart kan ta begge tårnene med 22 - Dxa1+ 23 Kg2 gxh5, men etter 24 Sf5! blir han ubønnhørlig matt. Truselen er 25 Sxe7+ Kh8 26 Dxf8 matt, og hvis springeren på e8 flyttes, er det matt på g7. Angos er forsvarsløs og ga opp. (1-0)

Postsjakk

I tidligere år var Ernst Rojahn en fremragende postsjakkspiller. Det føll-

gende partiet er hentet fra det kjente "Wiener Schach-Zeitung" 1933, med Rojahn's egne kommentarer.

Hvit: Rojahn (Tønsberg, Norge)
Svart: A.Takác (Rotterdam)

NIMZOINDISK

1 d4 Sf6 2 c4 e6 3 Sc3 Lb4 4 Db3! c5 5 Sf3

Sansynligvis mer presist enn å slå på c5 med det samme, da dette gir svart den interessante muligheten Da5 fulgt av Sa6.

5 - Sc6 6 dxc5 Da5 7 Ld2 Dxc5 8 Tc1

Dette trekket er sikkert mye sterkere enn 8 a3? (Aguilera-Capablanca, Barcelona 1929) med fortsettelsen 8 - Lxc3 9 Lxc3 Sa5!, og også bedre enn 8 e3, for løperen på f1 kan senere eventuelt fianchetteres på g2 med fordel.

8 - Sa5 9 Dc2

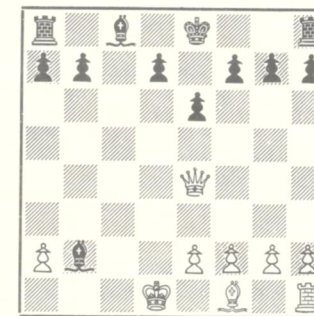
Ikke 9 Da4? på grunn av 9 - Sxc4! 10 Sb5 Lxd2+ 11 Sxd2 Sxb2 12 Txc5 Sxa4 13 Tc4 Sb6 14 Sc7+ Kd8 15 Sxa8 Sxc4 16 Sxc4 b6! og svart har fordel. 9 - Sxc4!

Innledningen til en grundig gjennomregnet offerkombinasjon som ved korrekt spill fra begge parter gir svart remis.

10 Sa4 Sxd2 11 Sxc5 Sde4+ 12 Sd2

Det eneste (12 Kd1?? Sxf2matt).

12 - Lxd2+ 13 Kd1 Lxc1 14 Sxe4 Sxe4 15 Dxe4 Lxb2

Den første hissige trefning er over uten å ha ført til noen avgjørelse. Begge harer har lidt store tap, men er fremdeles handlingskraftige og inntar nå nye stillinger.

16 e3 0-0 17 Ld3 g6

For passivt. Naturligere synes oss f5. 18 Db4 Lf6

Løperen står bare tilsynelatende bedre her enn på g7 (se anmerking til

det 23. trekk).
 19 Dd6 Te8 20 h4 b6!
 Overraskende, men svært godt beregnet.
 Svart redder seg ut av en trykket stilling.
 21 Le4 Le7 22 De5
 Bedre enn det feilaktige offerangrep
 22 Df4 d5 23 h5 dxe4 24 hxg5 hxg5? 25
 De5 f6 26 Dxe4 med dobbeltrussel på
 a8 og g6. Svart spiller nemlig kor-
 rekt 24 - fxg6!
 22 - d5
 Naturligvis ikke 22 - d6? på grunn av
 23 Db5, likeså ikke 22 - f6? på grunn
 av 23 Dg3 d5 24 Lxg6! osv.
 23 Lc2 Lf8

Nå ser vi at svarts 18. trekk var et tempotap.
 24 La4 Te7
 Ikke 24 - Td8 25 Lc6 Ld6 26 Df6 og hvit
 vinner kvalitet.
 25 h5! La6 26 hxg6 fxg6 27 Lc2
 Truer offer på g6.
 27 - Lg7 28 Dd6 Lf6 29 g4 Tf8 30 f4
 Tff7 31 f5

Dermed innledes en ny fase med skarp
 slagveksling.
 31 - exf5 32 gxf5 Td7?
 Riktig var 32 - g5! (33 Th6 Td7!) og
 hvit må være tilfreds med remis.
 33 Da3

Det må svart ha oversett.
 33 - Lb7 34 fxg6 hxg6 35 Lxg6
 Nå er den svarte kongestillingen helt
 blottlagt.
 35 - Tfe7

Forfeilet var Tg7 pga. den vakre
 mattvarianten 36 Th8+ Kxh8 37 Df8+ osv.
 36 Lf5 d4?

En ny feilregning som raskt fører inn
 i fordervelsen. Hvorfor ikke det en-
 le Td8?
 37 Tg1+ Kf7

Paraden 37 - Tg7 strander på 38 Le6+
 Kh7 39 Dd3+ Kh8 40 Tfl! osv.
 38 Lxd7 Txd7 39 Dd3 Ld5 40 e4
 Truer også e4-e5!
 40 - Le6

Men som nå er blitt feilaktig: 41 e5
 Lxe5 42 Dh7+ Kf8! 43 De4 Te7! (44
 Dxe5? Lb3+) osv.
 41 Dg3 Ke8 42 Dg6+ Ke7 43 Th1 Le5 44
 Th6! 1 - 0
 For hvit erobrer løper e5.

Vi gjengir også remispartiet fra Bue-
 nos Aires mot den legendariske Capa-
 blanca. Det er langtfra hverdagskost
 med en norsk sjakkspiller på bølge-
 lengde med den ypperste verdenseliten.

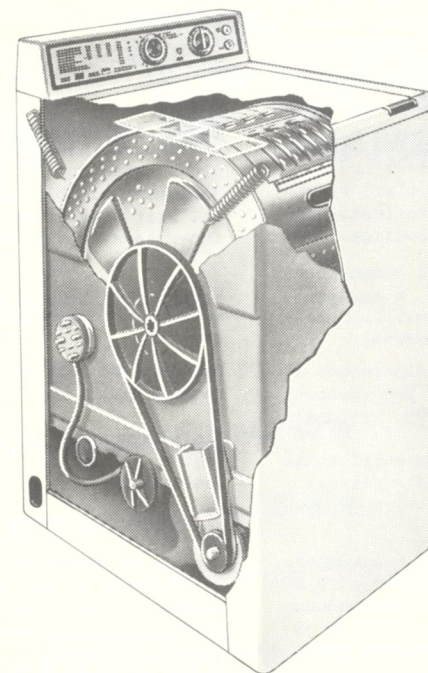
Hvit: Rojahn
 Svart: José Raoul Capablanca
 EVANGAMBIT
 1 e4 e5 2 Sf3 Sc6 3 Lc4 Lc5 4 b4 Lb6
 5 a4 a6 6 c3 Sf6 7 Db3 0-0 8 d3 d6 9
 Lg5 De7 10 Sbd2 a5 11 b5 Sd8 12 0-0
 Se6 13 Le3 Sc5 14 Dc2 Le6 15 h3 Scd7
 16 Tfe1 Lxe3 17 fxe3 Lxc4 18 Sxc4 c6
 19 d4 Sxe4 20 Scxe5 Sdf6 21 Sd3 cxb5
 22 axb5 Tfc8 23 c4 b6 24 Tac1 Ta7 25
 Db3 Tac7 26 d5 Sc5 27 Sxc5 Txc5 28 Sd4
 De4 29 Sc6 Te8 30 Sd4 Sd7 31 Tc3 Te5
 32 Tf1 Tg5 33 Dc2 Dxc2 34 Txc2 Se5 35
 Sb3 Tc7 36 Td1 Kf8 37 Sd2 Tg6 38 Tc3
 Th6 39 Tf1 Ke7 40 Tf4 Tf6 ½ - ½

Ernst Rojahn spilte fire olympiader
 (1939,52,56,58) foruten en rekke lands
 landskamper for Norge og satt i Norges
 Sjakkforbunds styre 1945-47. I Tøns-
 berg Schakkklub har Rojahn siden 1931
 vunnet 24 klubbturneringer, hvorav 10
 klubbmesterskap. Han var klubbens for-
 mann i flere år og spilte på 1.bord i
 utallige lagkamper.

NSF's RANKING pr. 5/9

1	Leif Øgaard	OSS
2	Knut J Helmers	Stjernen
3	Arne Zwaig	Fischer
4	Eivind Poulsson	Volda
5	Terje Wibe	Nordstrand
6	Ragnar Hoen	OSS
7	Svein Johannessen	Fischer
8	Arne V Gulbrandsen	Fischer
9	Jarl H Ulrichsen	ASKO
10	Sverre Heim	Tønsberg
11	Gunnar Johnsen	Kirkenes
12	Bjørn Tiller	OSS
13	Per Ofstad	Fr stad
14	Morten Trollaldalen	Skien
15	Øystein Sande	Volda
16	Erling Kristiansen	OSS
17	Ole Scott-Knudsen	OSS
18	Øystein Hjertenes	Florø
19	Bjørn Heggheim	OSS
20	Thor Geir Harestad	ASKO
21	Daan de Lange	Hamar
22	Thomas Heiberg	Stjernen
23	Arne Schjønsby	ASKO
24	Stein Jensen	Harstad
25	Erling Iversland	Bergen
26	Eivind Stensholt	Bergen
27	Magne Følling	Bergen
28	Ole Chr Moen	OSS
29	Dag Orseth	Bergen
30	Anders Klette	OSS

Avslørende fakta om Philips CC1000.

Sentrifugeringshastighet på
 1000 omdr./min.

8 basisprogrammer
 med 22 vaskevariasjoner.

Barnesikker.

Toppmatet.

Stor kapasitet —
 trommelvolum på hele 43 liter.

Overflomsikring.

Solide kulelagre.

Panel med klar norsk tekst.

3 såpekopper.

Lang levetid.

PHILIPS

PHILIPS

Turnerings-informasjon

Risør Cup 1977 spilles 30/9-2/10 i Kommunehuset i Risør. 6 runder Monrad, 40 trekk på 1½ time, deretter 20 trekk i halvtimen. Elorates. Opprop fredag kl.17.30. Startavgift kr 80 (sen) og kr 50 (jun). Rimelig innkvartering ordnes. Påmelding snarest til Forbunds-ets kontor.

Degerforstråffen, åpen kvinneturnering 8-9/10 på Bruksgården, Degerfors. 7 runder Monrad, timespartier. Påmelding til Aksel Larsen, Stationsvågen 12 A. 693 00 Degerfors, Sverige.

Kalottturneringa spilles i Hammerfest 22-23/10, åpen for alle, 6 runder Monrad. Påmelding til Kjell Johannesen, Boks 278, 9601 Hammerfest.

Grensetreffene i Meråker planlegges i oktober. Henvendelse til presidenten, Arnold J. Eikrem, Boks 795, Trondheim.

Norges Cupen 1977 spilles etter samme opplegg som tidligere med kretsvis kvalifisering i oktober/november og landsfinale i Oslo.

Sjakkens Dag 1977, søndag 6.november. PR-arrangement i skolesjakk m.m. planlegges i en rekke fylker. Forbundets kontor står til tjeneste med "råd og vink" for opplegg. Slå et slag for sjakkens dag!

Internasjonale juniorturneringer arrangeres i nyttårshelgen både i Kirkenes og i Skien.

Astoria Chess International 1978, 6-10 januar på Hamar. Invitasjonsturnering med 10 til 16 spillere, muligens stormesterkvalifiserende.

Juniormesteren Anders Klette har etter NM meldt overgang til OSS. I den internasjonale ECI-juniorturneringa tok han 9 remiser av 9 (!) og kom midt i feltet. En uttagningsmatch om junior-VM mellom Klette og Scott Knudsen endte 2-2. Scott'n ble uttatt på bakgrunn av høyere Elotall osv.

Den 2 oktober starter en interessant radiolandskamp mellom Europamesteren i postsjakk, Ove Ekebjerg,

Astoria-turneringen, Det åpne NM i hurtigsjakk 1978, spilles på Hotel Astoria, Hamar den 7. og 8. januar. Sju runder Monrad, 45 Minutters partier, inndeling i to klasser.

Kringsjå 1978, Oslo Chess International spilles etter samme mønster som tidligere, ca. 7-12/1-78.

Landskamper mot såvel Sverige som Danmark en gang på nyåret 1978.

NM for klubber/lag 1978. Nytt opplegg utarbeides. Blant annet skal hver klubb kunne stille med mer enn et lag. Reglement vil bli sendt ut. Det blir også et NM for juniorlag, om interessen er til stede.

Viking Chess Festival 1978, Oslo 20-27 mars, planlegges etter samme mønster som i år.

Det åpne NM 1978 på Gausdal Høifjells-hotel i tiden 29/3-2/4.

Landsturneringen 1978 med kongress er lagt til Risør den første uka av fellesferien.

3. Goldcup-turnering Meran 77, Sør-Tirol Italia, 8-15 oktober. 8 runder Monrad, 50 trekk på 2½ time osv. Startavgift 50 DM, høye premier. Påmelding til Schachreisen Hoffmann, 6622 Hostenbach, Amselschlag 1, BRD:

3.åpne Beogradmesterskapet, 20/30-10, 11 runder, 50 trekk på 2½ time osv. Startavgift ca. kr 100, høye premier. Påmelding til Sahovskom Savezu Beograda, 11.000 - Beograd, Deligradska br. 27/III, Jugoslavia.

Åpne turneringer i Frankrike: Limoges, 7 runder, 29/10-1/11. Rennes, 7 runder, 26-30/12.

Danmark og Norgesmesteren Knut J. Helmers.

I NESTE NUMMER kommer vi tilbake med bl.a. stoff fra Gausdal Chess International, som i år klekket ut hele tre nye IM-er, Konstanty Kaiszauri, Sverige, Yrjö Rantanen, Finland og vår egen Terje Wibe, som nå er medlem av Nordstrand Sjakkklubb. Det blir også referat fra årets Nordiske turnering, som ble spilt i Finland og med beskjeden norsk deltagelse.

GSPORT
DRAMMEN A/S

STÅR FOR

DET BESTE

I SPORT OG FRITID

EN KOSELIG BUTIKK MED TOPP SERVICE

VI ER IKKE MINST KJENT FOR

RASK LEVERING av
TOPP KVALITET med
GOD SERVICE

BESØK OSS SÅ SNART
SOM MULIG I

Haugesgt. 13, Drammen.
Telefon 83 77 27.